

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו לעז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויחי תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

חזו"ן. פרק ראשון - הכל שחטין דף יט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" קלפט תוספות

1 והלכתא משיפו בובע ולמטה כשרה - קודם שיתחיל הבובע לשפע ולעלות -
2 כשרה. משם ולתוך טרפה. והיינו דשיר בחיטו - כלומר, במאן דאמר שיר בחיטו
3 כשרה. לא ברבנן ולא כרבי יוסי - דאפילו רבי יוסי לא מכשר אלא היבא דהואי
4 רובא ושחטתה בתוך תובעת, אבל כולה חילקה מנטבעת הגדולה מודה ופסולה. והא
5 כולה מנטבעת. והוא הדין על חילקה
6 ידענא ולא בילק ידענא - לא ברבנן שמעתי
7 דמיירי במחלק טבעת לשנים. ולא כרבי יוסי
8 שמעתי דמיירי במחלק היסמין, דתקטיר
9 בלעו, לשון "מבולקח" ונחום ב'. כן בר שמעתי
10 אבל ראייתו בחילק' (סנהדרין צג.ב); עתידים
11 שראו דאבלי שני משיפו. ופרכין: פשיטא, אלא
12 מאן אביל להו, אטו חילק ובלק אביל ליה?
13 ולפי הדברים לישראל חילקה ובלק. שבתירא -
14 ודאמרי ידענא, דמכשרי מלעלה מן התבעת
15 ולבשר שדאי שחטתה שניבוע למטה. והוא אמריא
16 מסמי דרביא גימניא בן אנטוניוס. שחלק על רבנן
17 ורבי יוסי ומכשר מוגרמת דידהו. מוגרמת
18 דרבנן - שהגרים מיטש והקו לארש שחטת
19 רובה. מוגרמת דרבי יוסי - שחטת רובה
20 למעלה מן התבעת או כולה. מהו דתימא? רבי
21 תינא - דמכשר. אמורגתא דרבנן קאי -
22 אבל היבא דכולה מלעלה מן טבעת - פסולה.
23 קא משמע לן, אבל הניד עליה מביעא
24 ליה - ושמענו דאסתמו דלעיל מיניה קאי
25 דקתיג' מוגרמת פסולה. ורבנן היא - העיד
26 עלה רבי תינא כו'. ומתהדר ונקט "על
27 מוגרמת", שפע מינה. ואתרויהו מוגרמת ליה
28 מיניה קאי, והכי קאמר. לא מביעא מוגרמת
29 דרבנן דרובה טבעת כשרה, אלא קאי מוגרמת
30 דרבי יוסי בדולה מלעלה מן התבעת כשרה.
31 דקאי רב נחמן בוותיה - דאכשר משיפו
32 כובע ולמטה. כדאמרו. מחלוקת - דרבנן ורבי
33 יוסי. בששטם - חתה בתוך התבעת שני
34 שלשה הגרמיה. הדיינו מלא החוט על רובה.
35 אחר כך הגרים שליש האחרון. כולה שחיטה
36 בעיני כשבתה הגדולה - כלומר, במקום
37 הראוי לנטעתה. וכל שלש לנטעה הימנה. רובו
38 כבולו - וגמרה לה שחיטה ברובה. ומאן
39 אילין מתקן בבשר שחטתה בעלמא הוא.
40 אבל הגרים - שליש - תחלה, שיתחיל
41 לשחוט מלעלה מן התבעת ושחט את אחרון
42 במקום שחטתה. פסולה - אפילו לרבי יוסי.
43 ודיצית אחרתה של בהמה ברוב סימן הוא.
44 וכשנתקן רוב הסימן לא נתקן אותו הרוב
45 בשחיטה. בעיני רובא בשחיטה - כלומר -
46 ההוא רובא דמפקי חזתא ביה בעינין בשחיטה.
47 מריי חזתא אהצי קא ענוב - דאמר
48 לקמן (חולין קנ"ג.א) דרי שחטתה חצי קנה ענוב
49 מאילי. ושמעתי עליו כל שדוא וגמרו -
50 שחטתו כשרה. ואף על דב כי נפק חזתא
51 לאו רובא בשחיטה. והאי הגרמה דמיטשא
52 נמי כפיגיה אולעין שחיטה בעלמא. וכי מוסקי עליה
53 ושחט רובא לא מיפסלא. ומיהו, הבא בתוספת
54 כל שדו לא עני תלה דלא מצטרפא הגרמה
55 לכאשרי שחיטה. האיל לאו מקום שחטתה

1 והלכתא: משיפו בובע ולמטה - כשרה, והיינו דשיר
2 בחיטו. רב נחמן אכשר משיפו בובע ולמטה. אמר
3 ליה רב הון בר רב קטינא לרב נחמן: פמאן? לא פרבנן
4 ולא כרבי יוסי ברבי יהודה! אמר ליה: אגא לא חילק
5 ידענא ולא בילק ידענא, אגא שמענא ידענא, דאמר
6 רבי תינא בר אבא אמר רבי יוחנן, ואמרי לה אמר
7 רבי אבא בר יבדא אמר רבי תינא, ואמרי לה אמר
8 רבי יעקב בר אריד אמר רבי יהושע בן לוי: משיפו
9 פובע ולמטה - כשרה. ואמר רבי יהושע בן לוי:
10 מוגרמת דרבנן - כשרה לרבי יוסי ברבי יהודה, ודרבי
11 יוסי ברבי יהודה - כשרה לרבי תינא בן אנטוניוס.
12 פשיטא! מהו דתימא רבי תינא בן אנטוניוס אדרבנן
13 קאי, קא משמע לן. ואימא הכי נמי! אם נס,
14 "העיד עליה" מיבעי ליה. והלכתא כרבי תינא בן
15 אנטוניוס, דקאי רב נחמן פותיה. אמר רב הונא אמר
16 רב אסי: מחלוקת בששטם שני שליש והגרים שליש,
17 דרבנן סברי: כולה שחיטה בעינין כשבתה גדולה, ורבי
18 יוסי ברבי יהודה סבר: רובה כבולו, אבל הגרים שליש
19 ושחט שני שליש - דברי הכל פסולה, דכי נפקא
20 חזתא בעינין רובא בשחיטה וליפא. אמר ליה רב
21 תינא: אדרבא, לימא מר אפכא: מחלוקת שהגרים
22 שליש ושחט שני שליש, דרבי יוסי ברבי יהודה סבר:
23 מיד דתיה אחצי קנה פגום, ורבנן: התם מקום שחיטה, הקא לאו מקום שחיטה. אכל שחט
24 שני שליש והגרים שליש - דברי הכל כשרה, דתא תנן: רובו של אחד כמותו! אמר ליה רב
25 יוסף: מאן נימא לן דתהוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה? דלמא רבי יוסי
26 ברבי יהודה קתני לה? אמר ליה אבוי! אמו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה?
27 אמר ליה: אגא רובא דשחיטה קאמינא, דשמענא להו דפליגי. לישנא אחרתא אמרי לה,
28 אמר רב הונא אמר רב אסי: מחלוקת שהגרים שליש ושחט שני שליש, דרבי יוסי בר רבי
29 יהודה סבר: מיד דתיה אחצי קנה פגום, ורבנן: התם מקום שחיטה, הקא לאו מקום שחיטה.
30 אכל שחט שני שליש והגרים שליש - דברי הכל כשרה, דתא תנן: רובו של אחד כמותו.
31 מתקף ליה רב תסדא: מאן ידענא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני
32 לה? דלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה? אמר ליה רב יוסף: אמו כל רובי דעלמא רבי
33 יוסי ברבי יהודה קתני לה? אמר ליה: אגא רובא דשחיטה קאמינא, דשמענא להו דפליגי.
34 הגרים שליש ושחט שני שליש והגרים שליש - רב הונא אמר רב, כשרה, רב יהודה אמר רב:
35 טרפה. רב הונא אמר רב כשרה, פי נפקא חזתא - בשחיטה קא נפקא; רב יהודה אמר רב
36 טרפה, בעינין רובא בשחיטה וליפא. שחט שליש והגרים שליש ושחט שני שליש - רב יהודה אמר
37 רב: כשרה. אתו שיליה לרב הונא, אמר להו: טרפה. שמע רב יהודה אמר רב טרפה רובא בשחיטה - אלא ריסקנא
38 ובכשר, ובכשנא מריף! אמר רב הונא: שפיר קא מיקפד; חדא, אוהו שמוע ליה מיניה
39 דרב ואגא לא שמעי לך, ועוד, והאיפא רובא בשחיטה. אמר ליה רב תסדא: לא תתירי קד,
40 דאם

1 דכפ פא אמר". ועוד, ולקמן גריס בקנטוס: "מור בר רב אשי אמר שני בחיטי כשרה,
2 שיר בחיטי טרפה". ועל כרוך הוא "פגע" היינו פגע ולא נגע, פגעו בחיטי היינו פגע
3 ונגע. אם כן פתשט מינה דהאי "פגע" היבא היינו פגע ולא נגע דאף על גב דפליגי,
4 דמר סבר טרפה ומר סבר כשרה. בלשון מידא לא פליגי, וכי היבא דהאי פגע ולא נגע
5 האי נמי לא נגע ולא נגע ונראה לה. דפגע ולא נגע
6 היינו שחטת מלעלה מן החיטי. ושחטת מיהו
7 דרב פפא לפשט תביאי. דהא דקאמר משמיה
8 דרבא שיר בחיטי כשרה, הדיינו פגע ונגע, אם
9 כן האי דקאמר רב פפי משמיה דרבא: פגע בחיטי
10 טרפה - פגע ולא נגע הוא, שחטת מלעלה
11 מחיטי. ובדמר רב רב אשי גריסקנ; פגע בחיטי
12 טרפה, שיר בחיטי כשרה. אך קשה קצת,
13 דלשון "מור בר רב אשי אמר" שמשבא
14 לחלק על רבינא שפליגו ושמו, לפי שבא
15 לחסיף פגע בחיטי עליו אחוירי רבינא. קאמר
16 הכי, אמר רב הונא אמר רב אסי - רבי
17 אסי חברו של רב כדנא, שהיו גדולים, דלספריה
18 דרב אל ודו עריכין וסנהדרין לובג. אבל רבי
19 אסי לאו היינו רב אסי, דנקט מרוב דרבי אהו,
20 כדאמרינן ב"ביתקין" (נעטן נטב; רב אמר רב,
21 אסי כתיב חשיבו דאריעא דישיראל מיקב כיפי
22 ליה לרב חזא.
23 רבי יוסי ברבי יהודה הוא - תימה,
24 דלא משני רובו של אחד היינו ושט,
25 ומאי אחר - מיוחד בשפיטום, כרב אדא רב
26 אהבה דלקמן בפרק שני (כחא). אמר רבנן
27 דרבי יוסי ברבי יהודה פליגי במושט כמו בקנה
28 הגרים שליש ושחט שליש כו רב הונא אמר
29 רב כשרה - והא דפסול רב הונא
30 לעיל הגרים שליש ושחט שני שליש - התי
31 משמיה דרב אסי, והבא משמיה דרב
32 שחט

1 דאם
2 דאם
3 דאם
4 דאם
5 דאם
6 דאם
7 דאם
8 דאם
9 דאם
10 דאם
11 דאם
12 דאם
13 דאם
14 דאם
15 דאם
16 דאם
17 דאם
18 דאם
19 דאם
20 דאם
21 דאם
22 דאם
23 דאם
24 דאם
25 דאם
26 דאם
27 דאם
28 דאם
29 דאם
30 דאם
31 דאם
32 דאם
33 דאם
34 דאם
35 דאם
36 דאם
37 דאם
38 דאם
39 דאם
40 דאם

1 דאם
2 דאם
3 דאם
4 דאם
5 דאם
6 דאם
7 דאם
8 דאם
9 דאם
10 דאם
11 דאם
12 דאם
13 דאם
14 דאם
15 דאם
16 דאם
17 דאם
18 דאם
19 דאם
20 דאם
21 דאם
22 דאם
23 דאם
24 דאם
25 דאם
26 דאם
27 דאם
28 דאם
29 דאם
30 דאם
31 דאם
32 דאם
33 דאם
34 דאם
35 דאם
36 דאם
37 דאם
38 דאם
39 דאם
40 דאם

טרפה/ ורב יהודה אמרה משמיה דרב.

חולין. פרק ראשון - הכל שוחטין דף יט עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 **שחט** במקום נקב מרו - תימה. פשיטא דכשרה, מידי דהוה אחזי קנה פנים וגמרו!
2 ויש לומר: דלא נקטיה אלא משום דבעי למבעי אחרתי. **שחט** ופגע בו נקב
3 מוד מרוא ליה טרפה - ולא דמי לשחט שליש הגורים שליש ושחט שליש, דכשרה לרב
4 יודיה עובדי. דחתם אלא במקום שחיטה, אבל שחט במקום נקב ערף טימא, לפי שהוא
5 במקום שחיטה מהגרים שליש ושחט שליש.

6 **הרב** רבינו יצחק בן אשר. **השוחט** מן הצדדין
7 - מענין למידי דוקא ידעבד, ואפילו החויר
8 סימנין, גידיה אטו לא החויר. ובקונטרס לא
9 פירש בן.
10 **מסתברא** - כמאן דאמר אף מחויר - תימה.
11 דלא הוה ליה למימר "מסתברא".
12 הוה היתובא וגמרה הוה דא ממתוברא לטאן
13 דאמר מחויר דוקא גוי לומר. דלכתולה פליגי.
14 אבל לכולה עלמא ברעבד כשרה לכל ענין.
15 ולחבי קאמר "מסתברא", ד"המולק מן העורף"
16 משמע כדון מליקה דלכתולה שחית מן העורף.
17 לא

1 **דאם** בן **מפסדת** לה **לקמייתא**; **התם** **מאי** **טעמא** **קא**
2 **מכשירת?** **דכי** **נפקא** **חיותא** - **בהשירה** **קא** **נפקא**,
3 **הבא** **נמי** **כי** **נפקא** **חיותא** - **בהגרימה** **קא** **נפקא**.
4 **אי** **קילע** **רב** **נחמן** **לסריא**, **בעו** **מייחז**: **שחט** **שליש**
5 **הגורים** **שליש** **ושחט** **שליש**, **מהו?** **אמר** **להו**: **לאו**
6 **חינו** **דרבי** **אלעזר** **פר** **מינוי**, **דאמר** **רבי** **אלעזר** **פר**
7 **מינוי**: **שחיטה** **העשויה** **במסרק** - **בשרה?** - **ודלמא**
8 **במקום** **שחיטתו** - **במקום** **שחיטה** **מאי** **למיקרא?**
9 **מזו** **התיקא** **בעינן** **שחיטה** **מפורעת** **ליפא**, **דא**
10 **משמע** **לן**. (סימן ככ"ד) **ויתב** **רבי** **אבא** **אחוריה** **דרב**

11 **קנהא** **ויתב** **רב** **קנהא** **קמיה** **דרב** **יהודה**, **ויתב** **וקאמר**: **שחט** **שליש** **הגורים** **שליש** **ושחט**
12 **שליש**, **מהו?** **אמר** **ליה**: **שחיטתו** **בשרה**. **הגרים** **שליש** **ושחט** **שליש** **הגורים** **שליש**, **מהו?**
13 **אמר** **ליה**: **שחיטתו** **פסולה**. **שחט** **במקום** **נקב**, **מהו?** **אמר** **ליה**: **שחיטתו** **בשרה**. **שחט** **ופגע**
14 **בו** **נקב**, **מהו?** **אמר** **ליה**: **שחיטתו** **פסולה**. **או** **רבי** **אבא** **אמרה** **קמיה** **דרבי** **אלעזר**, **או**
15 **רבי** **אלעזר** **אמרה** **קמיה** **דרבי** **יוחנן**, **אמר** **ליה**: **מאי** **שאנא?** **אמר** **ליה**: **שחט** **במקום** **נקב** -
16 **נעשה** **כמי** **ששחט** **גוי** **וגמר** **ישראל**, **שחט** **ופגע** **בו** **נקב** - **נעשה** **כמי** **ששחט** **ישראל** **וגמר**
17 **גוי**. **קרי** **עליה**: "גוי, גוי". **אמר** **רבא**: **שפיר** **קרי** **עליה** "גוי גוי"; **בשלא** **התם**, **כדתיה** **הוה**
18 **לישראל** **למשחט** **רובא** **ולא** **שחט**, **כי** **נפקא** **חיותא** - **בידא** **דגוי** **קא** **נפקא**. **אלא** **הבא**,
19 **מכדי** **משחט** **שחיט**, **מה** **לי** **במקום** **נקב**, **מה** **לי** **פגע** **בו** **נקב?** **משנה** **השוחט** **מן** **הצדדין**
20 **שחיטתו** **בשרה**, **המולק** **מן** **הצדדין** - **מליקתו** **פסולה**. **השוחט** **מן** **העורף** - **שחיטתו**
21 **פסולה**. **המולק** **מן** **העורף** - **מליקתו** **בשרה**. **השוחט** **מן** **הצואר** - **שחיטתו** **בשרה**, **המולק**
22 **מן** **הצואר** - **מליקתו** **פסולה**; **שכל** **העורף** **בשר** **למליקה**, **וכל** **הצואר** **בשר** **לשחיטה**. **ומצא**
23 **בשר** **לשחיטה** - **פסול** **במליקה**, **בשר** **במליקה** - **פסול** **בשחיטה**. **גמרא** **מאי** **עורף?**
24 **אי** **לימא** **עורף** **ממש**, **מאי** **ארזא** **שוחט?** **אפילו** **מולק** **נמי**, **"ממול ערפו"** **אמר** **ר'חמנא** - **ולא**
25 **ערפו!** **אלא** **מאי** **עורף?** **ממול** **עורף**, **כדתתני** **סיפא**: **כל** **העורף** **בשר** **למליקה**. **מתני** **מילי?**
26 **תתני** **רבנן**: **"ממול ערפו"** - **מול** **הרואה** **את** **העורף**, **וכן** **הוא** **אומר**: "והוא ישב כמולי",
27 **ואומר**: "כי פגו אלי ערף ולא פנים", **מאי** **ואומר?** **וכי** **תימא**: **עורף** **גופיה** **לא** **ידעין**
28 **היבא**, **דנדע** **מול** **דידיה** **היבא** - **תא** **שמעו**: "כי פגו אלי ערף ולא פנים", **מכיל** **העורף**
29 **לחדי** **פנים**. **אמרי** **בני** **רבי** **חייא**: **מצות** **מליקה**, **מחזיר** **סימנים** **לאחורי** **העורף** **ומולק**. **אי** **פא**
30 **דאמרי?** **אף** **מחזיר**, **ואי** **פא** **דאמרי?** **מחזיר** **דוקא**. **ומסתברא** **כמאן** **דאמר** **אף** **מחזיר**, **ממאי?**
31 **מדתתני**: **השוחט** **מן** **העורף** - **שחיטתו** **פסולה**, **המולק** **מן** **העורף** - **מליקתו** **בשרה**;
32 ואי

1 **דאם** בן **מפסדת** לקמייתא - דאמרת משמיה דרבי הגרים שליש ושחט שליש
2 והגרים שליש כשרה - אלמא לאו ברובא ושחיטה חליא, אלא דניפוק חיותא
3 בשחיטה, דחינו שליש האמענ. **הבא נמי** - במיפס חיותא בעי למחיל,
4 ובתגרמה נפקא. וכל הנך "הגרים" דקאמר רבי חונא רבי יהודה הבא, אלו
5 בהגרימה דרבנן ורבי יוסי קאמרי, ולא
6 אפולגתייהו קיימי, דאם בן קשיא דרב
7 חונא אדרב חונא. דאפילו בהגרים שליש
8 ושחט שני שליש טריף רב חונא לעיל
9 לדברי הכל, וכל שנן בהגרים שליש ושחט
10 שליש הגרים שליש. אלא הדיא אפולגתא
11 דרבנן ורבי יוסי קיימא, ורב חונא משמיה
12 דרב אסי קאמר לה. ותיא אמורגתא דשפיי
13 כובע קיימי, כרבי חונא. ורב חונא משמיה
14 דרב קאמר לה. או היינו דרבי אבא?
15 בו" - דשחיטתו זו לא היה שניע במסרק.
16 ודלמא במקום שחיטה - הוא קרי במשך
17 לה, בהגרימה חוץ למקום שחיטה לא
18 כמשך רבי אלעזר בר מינוי. **מפורעת** -
19 מגולה נבחרת, כמו (במדבר כ"ו) "ופרע את
20 ראש האשה", ויתב ודאמר בו" - רב
21 כדנא קבי עי לה מרב יהודה. **שחיטתו**
22 **כשרה** - משום דרובא בשחיטה. ורב
23 יהודה לאו במיפס חיותא חלי טעמא,
24 כדאמר לעיל. **שחט** **במקום** **נקב** - שדיה
25 חצי נקב פגום בצדו החוץ. **שחט** **ופגע**
26 בו נקב - שדיה חצי נקב פגום בצדו
27 הפנימי לצד המפרק. **שחט** **במקום** **נקב**
28 **נעשה** **כמי** **ששחט** **גוי** **חצי** **קנה** **וגמר**
29 **ישראל**, **דקא** **נפקא** **חיותא** **בידא** **ישראל**,
30 **ובכלל** **מיימא** **לא** **מטרפא**. **דפסוק**
31 **הגריג** **שעוריה** **ברובא**. **שחט** **ופגע** **בו**
32 **נקב** **נעשה** **כמי** **ששחט** **ישראל** **וגמר** **ני**
33 **דפסול**, **דחא** **על** **עבדי** **ישראל** **שעור**
34 **דשחיטה** **ברשא**. **קרי** **עליה** - רבי יוחנן על
35 רבי אלעזר. **גוי** **ני** - לא שדיה קורא לו
36 גוי אלא לילגע עליה: "גוי גוי". **לכומר**,
37 בשחיטה מן תאה תולה טעמי, וכל היום
38 תאה יכול לומר גוי, ואין הטעמים
39 דומים כדמפרש רבא. **כשלא** - שחט
40 ישראל וגמר גוי פסולה. **מדהוה** **ליה**
41 **לישראל** **למשחט** **רובא** - שדיה הקנה
42 שלם לפניו. **ולא** **שחט** - אלא חציו, לאו
43 מידי עבד, ודחיותא בחצי נקב לא נפקא,
44 והוה ליה כקנה שלם. **וכי** **התא** **גוי** **בתריה**
45 **דמי** **כמאן** **דעבדי** **כולה**, **דחא** **חיותא** **בידיה**
46 **נפקא**. **אלא** **הבא** - דשחט ופגע נבוק. **מכדי** **משחט** **שיח** - כל הנמצא בה, וטרפת חצי נקב לא הוי, והויא לה תחילה כקנה שלמה. **דחרי** **שחט** **לפנינו**
47 **מה** **לי** **במקום** **נקב** **כו**. **משנה** **השוחט** **מן** **הצדדין** - לצד הצואר. **השחיטה** **כשרה** - השחיטה כשרה, ואידי דבעי לכתולה מהו, ואידי דבעי למתני המולק מן הצדדין - חתא נמי
48 "השוחט" ברעבד. **המולק** **מן** **הצדדין** **פסולה** - דבמליקה כתיב "ממול ערפו", דחינו מאחוריו. **השוחט** **מן** **העורף** - ממול העורף מקול לא במגרא, לכומר,
49 מאחורי הצואר. **שחיטתו** **פסולה** - ובגמרא מוקמינן לה בשלא החויר הסימנין אחורי העורף, אלא חתך המפרקת עד שהגיע לסימנין, וקודם שהגיע לסימנין טרפה
50 בשבירת המפרקת. **תא** **על** **ב** **דבמליקה** **כשרה** - התם הוא כדכתיב מתחלה ועד סוף חויר מן המליקה, והוי כשאר שחטו. **שנובא** **כת** **תהושת** **רשע** **מטע** **עד** **שגמרת**
51 **שחיטתו**. **אבל** **שחט** **מן** **העורף**, **כיון** **דשחיטה** **לאו** **הבי** **גמרי** - לא הוי שבירת המפרקת מן השחיטה, ואיטרפא לה. **והשוחט** **מן** **הצדדין** **דקתיא** **רשע** - אפילו ברבא
52 אהדר. **מא** **שחיטתו** **סימנין** **שפיר** **קודם** **חתיבת** **מפרקת**. **המולק** **מן** **העורף** - חתוך בשר ומפרקת עד שהגיע לסימנין. **מליקתו** **כשרה** - דוה היא מצות מליקה לכתולה,
53 וכדתניא לקמן (חולין כ"א.) **בברייתא**: **חתוך** **שרדה** **ומפרקת** **בלא** **רוב** **בשר** **עד** **שמגיע** **לוהט** **או** **לקנה** **כו**. **ואידי** **חונא** **השוחט** **מן** **העורף** **פסולה**, **דאפילו** **ברעבד** -
54 חתא נמי "המולק" ברעבד. **השוחט** **מן** **הצואר** - תחת הגרון קרי צואר. **הוא** **רוך** **דב** **דשחיטתו**. **וכל** **העורף** - כל מול העורף. **גמרא** **אי** **נמצא** **עורף** **משח** - מה
55 שיש מן העורף בתראה אחורי תפרוף קרי עורף. **כדליק** **לקמן** **בסומך** **לחדי** **פנים**. **בבנ** **פנים**. **בריתני** **סיפא** - וכל העורף כשר למליקה. **ואי** **בעורף** **משח**, **מאי** **"כל** **העורף?**
56 **הרי** **דבר** **מועט** **הוא** **אלא** **שמע** **מינה** **מול** **עורף** **קאמר**, **שהוא** **ארוך**. **והוא** **ישב** **ממולי** - אלמא, כל היבא דכתיב "מולי" - לאו עליו ממש הוא. **אלא** **בראייתו**, **דחא**
57 **לאו** **עליו** **ממש** **הוי** **יושב**, **אלא** **בראייתו** **שדיה** **בלק** **רואה** **אתם**. **עורף** **ולא** **פנים** - מדרכתיב "עורף ולא פנים", ולא כתיב "כי פגו אלי עורף ולא צואר" דחינו גרוך,
58 **שמע** **קניה**: **עורף** **דקרא** **לא** **כנגד** **העורף** **הוא**, **אלא** **כנגד** **הפנים**, **ומול** **הרואה** **את** **העורף** **לא** **כנגד** **הרואה**. **מאי** **ואומר** - לא נפקא ליה שפיר מירוחא ממש. **מולי**.
59 **ומאי** **קרי** **תראה** **לא** **משחטת** **דמול** **עורף** **קרי** **עורף**, **כדליק** **לקמן** **בסומך** **לחדי** **פנים**. **דחא** **קרא** **לא** **משחט** **מן** **אלא** **מקום** **עורף** **היבא**. **ומשני** **כתיב** **ויבא** **וכי** **תיבא** - לומר
60 **תאמר**: **השתא** **דאמרת** **דקרא** **חינו** **רואה** **את** **העורף**, **אבתי** **לא** **ידעין** **עורף** **מאי** **ניחא**, **דנדע** **מול** **דידיה** **היבא**. **מחזיר** **סימנין** **כו** - חתוך הסימנין לבדן, ולקמיה מותיב
61 **לה** **ממתניתין**. **אף** **מחזיר** - מצותו למלוק שדרה ומפרקת כולה תחלה עד שמגיע לסימנין, ואם החויר הסימנין ומלקן לבדן - אף גוי היא מצותה. **ואיבא** **דאמרי** **דוקא**
62 **מחזיר** - ואם לאו החויר, אלא חתך השדרה - פסולה. **ופסתברא** **כמאן** **דאמר** - דרב רבי יוסף אף מחזיר אמרו, דאי דקא מחזיר אמרו היא מתניתין ותיבתייהו,
63 **דקתני**: **השוחט** **מן** **העורף** **כו**.

חז"ן, פרק ראשון – הכל שוחטין דף כ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) קצג
 רש"י

1 ואי סלקא דעתך מחזיר דוקא – ומתניין דקמני מליקה כשרה בהחזיר קמריה,
 2 דאי לא החזיר פסולה, שחט אמאי פסולה? מאי שנא עוף מצודד? אלא לא שמע
 3 מינה. אף מחזיר קמריה, ומתניין ברלא אהדר, ולא היא מתניין כל חיובתיה ולא
 4 שיעניתיה. יקבלו הויובין את תשובתן – ועריכיה. בני ברי חייא. למעוטי מאי – אי
 5 משום דערך שחט בשחטה וכשר במליקה.

6 הוציר כשר לשחטה ופסול במליקה, הא תנא
 7 ליה לאו למעוטי חרות סימנים – דכשר
 8 בשחטה ופסול במליקה? ואידי דתנא כשר
 9 בשחטה ופסול במליקה, תנא נמי כשר במליקה
 10 פסול בשחטה. לא למעוטי שן וצפורין –
 11 ומשום סיפא נקט לה. כשר במליקה פסול
 12 בשחטה – למעוטי שן מחברת וצפורין
 13 מחברת ופסולה בשחטה. והכי קאמר. כר
 14 במליקה, כשר צפורין מחברת, פסול בשחטה.
 15 ויכין וצפורינא צפורן – הוא הדין לישן,
 16 דעמטא משום מחובר הוא. ואידי דתנא כשר
 17 תנא נמי רישא. שן וצפורין כהריא תנא ליה
 18 – לעיל (חולין טו.ב) ומתניין: חזן ממגל קציר
 19 והמגירה והשינים והצפורין, ואקרינן במחברת.
 20 ואת ומפרשי: דמפרשי ממשע שן מחברת
 21 וצפורין תולשה, וכשר בשחטה ופסול במליקה.
 22 ואלה היא דאם בן למח הויוב שן וצפורין? לישא
 23 דכר למעוטי חזן פסול במליקה אלא תנא
 24 לאו מילתא היא דנימא כשר בשחטה ופסול
 25 במליקה, דהא תולשה לא מקריא מליקה
 26 ואילו מליקה פסולה לא מקריא, ודהא פירש
 27 לן קרא דמליקה בעמטה של כחן היתה. ובלבד
 28 לא מקריא מליקה, ולא אשכחן בבלי דמקריא
 29 מליקה. ואתי תימרא מליקה בעמטה של כחן?
 30 דתנא בשחטה קודשין פסול קודשין קודשין
 31 (ובחסין סה.א.) "והקריבו בחזן אל המזבח", וכי
 32 תעלה על דעתך שר קודש בני מזבח? אלא מגיד
 33 שלא תחא מליקה אלא בעצמו של כחן.
 34 ולהוציא למשע פרסינן. שן וצפורין בהדיא נתן
 35 ליה בתורת כהנים כדפרשיה. והא נמי ליתא,
 36 אלא פרסינן "דדיא קוני ליה" אלא אם כן
 37 שניה במשנה, דרוב ברייתא שבתורת כהנים
 38 ושבתוכיהם שנואם ברייתא שבתורת כהנים,
 39 פרסינן קודש אלא דיכא דהסח במתניין חרי
 40 זמני, ואי בחד מסכתא או בתרתי. למעוטי
 41 מוליך ומביא – וכשר בשחטה ופסול
 42 במליקה. ומשום רישא נקט לה, ואידי דתנא

1 ואי סלקא דעתך מחזיר דוקא, מאי איזיא מוליך?
 2 אפילו שוחט נמי! אלא לאו שמעו מניה אף מחזיר,
 3 ובתנייתין ברלא אהדר. אמר רבי ינאי: יקבלו הויובין
 4 את תשובתן, דקתני: נקציא, קשר בשחטה – פסול
 5 במליקה, קשר במליקה – פסול בשחטה; למעוטי
 6 מאי? לאו למעוטי מחזיר סימנין לאחזרי העורף, דלא?
 7 אמר רבה בר בר חנה: לא, למעוטי שן וצפורין –
 8 שן וצפורין פתריא קתני להו! אלא אמר רבי ירמיה:
 9 למעוטי מוליך ומביא. הניחא למאן דאמר: מוליך
 10 ומביא במליקה פסול, אלא למאן דאמר: קשר, מוליך
 11 איכא למימר? – בני רבי תימא סברי לה כמאן דאמר:
 12 מוליך ומביא במליקה פסול. אמר רב כהנא: מצות
 13 מליקה קוצין ויורה, וזו היא מצותה. סבר רבי אבין
 14 למימר: קוצין ויורה – אין מוליך ומביא – לא. אמר
 15 ליה רבי ירמיה: כל שפון דמוליך ומביא במליקה פשר.
 16 ומאי "זו היא מצותה"? אימא: אף זו היא מצותה.
 17 אמר רבי ירמיה אמר שמאול: כל הקשר בשחטה,
 18 כגדודי בעורף קשר במליקה, הא פסול בשחטה – פסול
 19 במליקה, למעוטי מאי? אילימא למעוטי עיקור סימנין
 20 והא תני רבי בר יוחנאי: אין עיקור סימנין בעוהו
 21 אמר רב פפא: למעוטי ראשו, וראשו פשיטא, ממול
 22 ערפו? אמר רב חנמאי: ולא כראשו! – מאי ראשו?
 23 שפיו ראשו, כגון דנקט משיפו ראשו והגרים ואלו עד
 24 דממא תתאי. וכרדב הונא אמר רב אסי, דאמר רב
 25 הונא אמר רב אסי: הגרים שליש ושחט שני שליש –
 26 פסולה. אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי, אי
 27 דתני רבי בר יוחנאי: אין עיקור סימנין בעוהו, לא
 28 אמרן אלא למאן דאמר: אין שחטה לעוף מן התורה,
 29 אבל

1 לא למעוטי שן וצפורין – מה שדקשה בקונטרס לאותן שמפרשי דאריי בלתיים –
 2 לא שייך למפרך "ותנא" כמרייתא אלא אם כן שנייה במשנה – נראה דלא קשה,
 3 דהא נמי שמעוטי ממתינין בוחסין בפרק "חטאת העוף" (סה.א.) דתני: מלק בסכין מטמא
 4 בגוים אביה הבליעה, אלמא תלוש שן במליקה. ומיזד עיקר שוייא אחרת שדקשה,
 5 דהוה ליה למצוה למעוטי תלוש, שיהי כל תלוש
 6 בכלל: ואם תאמר: ולפירושו דאריי במחבורין,
 7 היאך שן שחטה במליקה? האי בני ימין, דמלק
 8 בשמאל פסול, כדנתן בפרק "חטאת העוף" (סה.א.)
 9 ושן לומר: דלא נקט שן שחטה שן שחטה
 10 למליקה, אלא כלומר דלא מיפסול מטעם מחובר
 11 כמו בשחטה. ועוד שן לומר: דשמאל גרע שן,
 12 דאשכחן לעוף חליצה, דארייתא בפרק "מצות
 13 חליצה" (בבבא קמא.) דארייתא חולצת מצוה
 14 ויודעוהו למעוטי חליצה בני ימין, דארייתא
 15 בירושלמי: כיצד הוא עשה? מחברת בימין
 16 ותופסת בשמאל ונורתה ויהי: שן שחטה
 17 חליצה בימין החרה בימין, ושמא אין כל כך
 18 אריה, דלמלא ליבא עיובא בימין, אלא
 19 ראתה לה כחלה בני ימין, והיא הוה אף אם חליצה בשמאל
 20 דחליצה כשידה, והא דלא אשכחן למעוטי
 21 הרוס וכשר במליקה ופסול לשחטה – משום
 22 בדרבאי קוני לה בני שחטה פריק שן – וחזין
 23 (ג.א.) פסולה, והכי הא הוה את דבא שחט
 24 אחת פסולה. ואי אשמעינן דכשר במליקה, אם
 25 כן הוה ליה למצוה אפאב: פסול לשחטה כשר
 26 במליקה, דהוה משמע פסול לשן בשחטה.
 27 **אילימא**: למעוטי עיקור סימנים – פירוש
 28 הקונטרס (לעיל טו.א.) דבעיקור סימנין חוי טרפה,
 29 דתנא: אמאי אצטרך לאשמעינן דכר דבני
 30 חזיה פסול בשחטה פסול נמי במליקה? טאך
 31 היה לנו להכשיר במליקה יותר מבשחטה?
 32 והלא מלק ומצא טרפה פסול לבדלו עלמא,
 33 ואלא דפליגי בוחסין בפרק (קדשי קדשים)
 34 "חטאת העוף" (טה.א.) אי מליקה משחטת
 35 מטמאת נבלת עוף טהור או לאו וכן תימה
 36 לרבא בר קיטי דקאמר: לא אמר רמי בר חזקאל
 37 אין עיקור סימנים לעוף אלא במליקה ולא
 38 בשחטה. מאי שנא עיקור עיקור כמל שאר
 39 טריפה? וכן תימה. דקאמר בספוקי: (אלא) למאן
 40 דאמר אין שחטה לעוף מן התורה אין עיקור
 41 (אבל למאן דאמר שן שחטה לעוף מן התורה אין
 42 עיקור), היאך תליזו זה בזה? מכל מקום הוא אסור
 43 משום טרפה. דמה לן טרפה זו ומה לן טרפה אחרת? איכין שנתרף הוה – שוב אין מועיל
 44 לו נזירה אלא לחיצוי מדי נבילה, אלמא אחרת? איכין שחטה לעוף מן התורה, דכרוב
 45 ברשי "השחט" (חולין תמ"א.) אבל לרבי ולמכת גדולות איתא מלה גזיף שאר, דכל
 46 חוי טרפה על ידי שחטת סימנין, ולהכי קאמר: אילימא למעוטי עיקור סימנין, די הכי
 47 הדלכות אמרי לה דלא נקט שן שחטה מעולת שן, אף על פי שאינו טהור בכך – כמו כן
 48 במליקה שוב אמר לה דלא נקט שן שחטה טרפה, והא חוי מדי בר חזקאל רב: אילימא
 49 דגשמה הגרגת, כדפרשי בקונטרס (עמוד ב' דף ת"ה הוהא). אבל אוך דתני לו וחולין כו.א.;
 50 כל טרפת שנוה חכמים בהבדלה כגודו בשוף – אל פליג, דאפילו בהבדלה אסרפה כרף,
 51 אבל לפירוש הקונטרס פליגי בני אילוי. וניתא חזיה דרבא בר אבולה סוואי.

1 **לא** אמון אלא למאן דאמר אין שחטה לעוף מן התורה – אין קלשותה לדידה, הכי
 2 משכחת נבלת עוף טהור דטמאת בגוים אביה הבליעה: דהוה דלא בני שחטה,
 3 חזיה מראה בני ביסמין, כדמובחן לרבי קשר פרי שן (חולין כ"א.) דקאמר: מלק בסכין
 4 מטמא בגוים אביה הבליעה, ואי אמרת אין שחטה לעוף מן התורה, כן הוה דבר שררה
 5 ומפרקת חויא טרפה – תיחיה נהי סכין לטהרה מידי נבלה. אלמא סימנין דוקא מטריחין,
 6 ובשרה ומפרקת השחיב סלימין) והתני (שחטת נבלת עוף טהור שחוקת שררה ומפרקת
 7 ורוב כשר קודש שחטת לסימין) תיחיה ליה סכין לטהורי מדי נבלה. חויא דנקט "החלבל" –
 8 (מרות מנה.) א"כ: נבלה וטרפה לא יאכלו והנהיגין – אצטרך, סלקא דעתך אמינא: הויא
 9 ואשתי מליקה בגידיה אשתי נמי נבלה – לאו דוקא, דנבלה לא חוי, כדמובחן לקמן כמו
 10 שחבתיא מפרק שני (חולין כ"א.), אלא כלומר טרפה. וקרא נקט נבלה אלא טרפה.
 11 מנפי

1 פלוגתא דרבא ורבא ורבה הוה דלא לקמן
 2 ומתקמן דמליקה למעוטי מוליך
 3 וכל כמל דלא ממשע
 4 קרא בהדיא כדממשע סוף גזרתי. בני עבד מליקה בשחטה ספי ערוך. אמר שמאול
 5 כל הכשר בו? – שמואל לא כלהו בחלבות שחטה איירי, דאם כן איכא למפרך פסול וטא
 6 כשר מוליך ומביא במליקה פסול – לא איכא מוליך ומביא, וכשר בשחטה פסול וטא
 7 במליקה, ואיכא תלוש. ואי קסבר מליך ומביא במליקה, וכשר בשחטה פסול וטא
 8 כדאמרינן – קשיא סיפא דדיקין: דא פסול פסול, והא איכא קוצין ויורה, ופסול
 9 בשחטה וכשר במליקה אלא שמואל בהכשר מוקש שחטה קמריה, כל מקום הדראו
 10 בעזרה שחטה ראי למעוטי מחבורי מולד עורף, ופריקין: **הא פסול פסול**
 11 – דעל כרחוק שמואל משום דף דיקא נקט לה, דאי משום האי גופה, לאשמעינן דכל
 12 מול הטרף פשן במליקה – לא חדיא הני הל במתניין, אלא שמואל פסול אתא
 13 לאשמעינן, למעוטי מאי וכין פסול בשחטה הוא פסול במליקה? למעוטי מלעלה מן
 14 הוצר דפסול במליקה לא אצטרך, הדיעו עורף ממש, ובהדיא כתב "ממול ערפו" ולא
 15 ערפו. ואיכא למעוטי סימנים שנקיעין – וכין דאין אורו צואר כשר לשחטה –
 16 אין עורף בגודו כשר למליקה. **והא תני רמי'** – דאפילו לשחטה כשר. **ראשו פשיטא**
 17 – קרא בהדיא כתב: **שפיו ראשו** – שחטתו הראש שלפע. (ואי והתא) נמי שפע
 18 מליקה. והגרים **ואלו עד המצא תתאי** – לסימנים נגד מקום שחטה וגמר מליקה
 19 דהא עבד רבא בשפיו ראשו, הדיעו עורף חכם, לא איצטרך אלא למעוטי לשמואל,
 20 דמל שחטה תתאי כתב. אלא מיטתא והא דעבר המה, ואשמעינן שמואל דכי הוי
 21 דמיפסלא שחטה משום התחלת אורו מוקש ודבר חויא אי על גב דרובא במקום שחטה. מיפסלא בני מליקה. **למאן דאמר אין שחטה לעוף מן התורה** – אלא
 22 מדברי סופרים. רבי אלעזר אמרה בפרק "השחט" (חולין כ"א.)

חולין, פרק ראשון - הכל שוחטין דף כ עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

מפני שהוא מחליד - פירש בקונטרס: לאחר שנתפרק מריק העצם כשענין הסכין תחת העצם, לפי שאין העצם ממשש לכאן ולכאן בדרך שאר בית השחיטה כשחוטכין אותו, אלא עומד במקומו, וכשחותר הסכין תחת העצם היא חלדה. (ולפכר) (ולפירוש) לא איכר כדברי רובם, וראה הרשב"א חלדה לפי ששוחט סימנין מטהה למעלה, ואפילו בסכין הרבה, וכוונתו פירש "שחטת העוף" (סחב) פירש בקונטרס ומחליד לפי שנתעץ ראשו של סכין, משום שאינו רוצה לחתוך רוב בשר קודם הסימנים, וכאן אי אפשר לומר כן, דקרי ליה מחליד אף על גב דהסלק דתעץ שחותר רוב בשר.

אבל למאן דאמר יש שחיטה לעוף מן התורה - מתורה שנתמרה למשה על פה, דהיינו הלכה למשה מסיני, ורבי אמר, דפליגי ארובי אלעזר בפרק "הושטת" (חולין כחא) דתניא, רבי אמר: "זבחת כאשר עויתין" - מלמד ששנועטה משה על הלכות שחיטה בעל פה, ואף על פי שלא כתבו בתורה, על הושת ועל הקנה ועל רוב אבר בעוף, ועל רוב ענין בברכה, אלמא יש שחיטה לעוף, אודרבה אפכא מסתברא למאן דאמר וישן שחיטת העוף מן התורה איכא למימר דהכי אמריה דאין עיקרו, ואפילו למאן דאמר - דליקף ליה חתם בודיקא מציאת תורת הבמה והעוף, וגמר לעוף במבמה, מצנין למימר דכיון דהחברת שחיטת העוף כשני, דהא דיקשקש כשני באברה, אמריה דהיינו שחיטה על פה לענין עיקרו לא להדין בברכה, אלא למאן דאמר אין שחיטה לעוף מן התורה אלא מדברי סופרים, מהיכא נביא? לה? מבהמה, פולח מדינת בבהמה? אמר רבינא, אמר לי רבין פה קסי, הא דתני בבהמה? אמר רבינא, אמר לי רבין פה קסי, הא דתני רבי בר יוחנאי: אין עיקרו סימנין בעוף - והאמר רבי ירמיה אמר שמואל: כל הקשר בשחיטה, כנגדו בעוף קשר במליקה; הא פסול! - ההוא פליגא. אמר ועירי: נשברה מפרקת ורוב בשר עפה - נבלה. אמר רב הונאה, אף אגן נמי תנינא: מלק בספין - מטמא בגדים אפית הבליעה; ואי אמרת מרפה הויא, מלקתה זו היא שחיטתה - תהני לה סכין לטרחה מדי נבלה! אמר: התם מישום דלאו שחיטה היא פלל. מאי מעמא? רב הונא אמר: מפני שהוא מחליד, רבא אמר: מפני שהוא דורס. מאן דאמר: מפני שהוא מחליד, מאי מטמא לא אמר מפני שהוא דורס? - קסבר: מולד ומכיא במליקה - קשר. ומאן דאמר: מפני שהוא דורס, מאי מעמא לא אמר מפני שהוא מחליד? - אמר לך: הלכה היכי דמי? כחוליה הדרה בעיקרי פתים דמפסאי, תא - הא מילאי? אמר רבא: אי קשיא לי הא קשיא לי, וכי מתה עומד ומולק? אמר ליה אביי: תהני לעוף הוה קשיא שני סימנין, וכי מתה עומד ומולק? אמר ליה: תהם, פדי לקיים פה מצות הבהלה. - הכי עור נמי! - קל המעכב בשחיטה מעכב בהבהלה, וכל שאינו מעכב בשחיטה אינו מעכב בהבהלה. - קל המעוט סימנין לרבנן, דלא מעכבי בשחיטה ומעכבי בהבהלה! - אלא אימא: קל שישנו בשחיטה ישנו בהבהלה, וכל שאינו בשחיטה אינו בהבהלה.

כשרה. דען בשחיטת סימנין אחד. ואי קשיא לך אמרתא, דהא דרמי בר יוחנאי מצינתא היא - תריץ: אי כמאן דאמר יש שחיטה בעוף מן התורה, וכיון דלא איספק הלבנת קישור כל בשר תורה לתי ארבע מחומי, ורוב בשר - של המפרקת מאחורי הצואר נספק עמו. נבלה - ומטמא דמי פה יש שחיטה אחרת, ומתה דמיא, ושחיטה דלאחר מכאן או מטורה לא מדי נבלה. מלק - עוף קדשים בסכין - נבלה היא, והואכל נבלת עוף טהור מטמא בגדים שהוא לבוש בשעולתה, ולא בגדים שקודם לכן ולא בגדים שלבש אחר שהיא במעט. איהן לא טונאת מנע למינר, אלא טונאת בליעה זו בלכה, וכדלה ליפנה לא בתורת כתיבין מבינה וטרפה לא איכל לטמאה בה. ויקרא (בב) וכתבי נש (שי): "הנפש אשר תכל נבלה וטרפה באורח ורוב וכתב בגווי רוחץ במים וטמא עד הערב וטהר", ובעוף משתעי קרא, דתניא (חולין קא) (גד מבה) יכול תהא נבלת בהמה מטמאה בית הבליעה? ורבינו בבית בליעה וכל נגע בה, שלא מטמא במנעה, ומטמא בית החרסין לא מטמאי טונאת מנע. ובטונאת מנע אין מטא, שלא זו עד שבלעתה. תלמוד לומר: "לא יאכל לטמאה בה" "בה" משמע מעיטא - מי שאין לו טונאה אלא אכילתה, כדכתיב: "לא יאכל", וכתבי "בה", כלומר, בו בבליעה ולא באחר, יצאת נבלת בהמה מטמאה במנע, כדכתיב (בב) "הנפגעת בבליתיה" וגו'. הלכך על כרחך בעוף משתעי, יכול נבלת עוף טהור כמאן דהכחוש מתיא קרא, ונבלת בהמה מקל חומרי מן העוף שאינו מטמא במנע - מטמא בית הבליעה, בהמה שמתמא כ? תלמוד לומר: "בה" - לא תהא חתומא מן העוף טהור בית הבליעה, ואי תהא מטמא בנבלת בהמה בית הבליעה, ואם כן למה נאמר בהמה "והואכל נבלתה" (שם)? ליתן שיעור לנעוב ולנעושה בשחיטת אבילה, היא דייני מות, וכדלה מילתא פתח שמה. דאין לה טונאה לנבלת עוף טהור אלא זו בלכה. "ואי אמרת" - כשברד מפרקת ורוב בשר ענה טרפה בעלמא דהא ולא נבלה, והא מליקת סכין, וכן אלא מליקה היא - דהוה שבויר מפרקת, כשמענין סימנין וחותכן שחטו חזי זו כשוחט את הטרפה, ויקמא לו ב"הער הרובי" (חולין קכחג) טרפה ששוחט איה מטמאה ואף על גב דבשל מוקדשים אמרין התם (חולין קכגב) דמטמא, והוא ענין פה ימי קדשים היא - דהיא אמרת רבנן היא - וברוחא - והיונוע נמלק סכין חתומא קנית, לא אשנ מולד ויורד ולא אשנ מולד ומביא, עביקרי בתים - קדושי בלעה. הא מילאי - אלא על פי שאין העצם מתפשט כל כך לגלות בית השחיטה, מדה הסכין נראה ומגולה כל זמן חיבתה. "אי קשיא" - כהא מילתא דיעירי. הא קשיא לי - דאמר רבנא נבלה - אלא ממה היא, הא דאמר רבנא מליקה כשרה בקדשים, ובענין חיבתם סימנין ברלמין (חולין באא), "וכי" - לארר שהיא כמותה בשבירת העצם ורוב בשר, למה עומד ומשחט שוב הסימנין? אי אמרת שבלמא טרפה בעלמא דהיא אי שברה בלא מליקה, אבל חזותא בלא מליקה, אבל אורחא חתומא חתיל בה - ובסי' - רבנא כהא מילתא סימנין מליקה. וטרפה ליכא למימר, שוה דרך הכשרה, דאם לא שהה הציחה לאחר שעשה בה מעשה אין כאן טרפות, וכן בכל השוחטין, משנכח הוושט יש כאן מעשה טרפה, וכי גמר שחיטתו מתיבשרא, אלא על שהה שיעור שחיטה, אלא לעירי, חשיב ליה ממה, מה הוא עומד ומולק? והקשי' לך עולת העוף - דאמרנין לקמן בשמעתין דבעיא שני סימנין, וכי מתה עומד ומולק - דהא היא ענין סמן נעוב, ואמאי מעכב שני? תהם - לא משום מליקה היא, אלא לקיים מצוה הברלה, כדליתנין לקמן בשמעתין מיומל דהקדיר, וכן הקשרה הראש בעימנו דהוא בעימנו דהוא בעימנו. "אזי עור נמי" - לברול, ורחיק כל הראש אלמנה תניא לקמן (חולין באא) בענין דתנין רוב שנים לרבי אלעזר רב רבי שמעון, אבל עור ליכא למאן דאמר. כל המעכב בשחיטה - עור אינו מעכב בשחיטה, שאלו קודם שחיטה ניטל כל העור - כשרה. אבל סימנין - שחיטה תלמה דברו רבנא, ולכתחלה כולוה עיבי, כדתנין לקמן ב"הושט" (חולין כוה) הלכך גבי הברלה מעכבי. והא סימנין סימנין - לרבנן דפליגי לקמן בשמעתין ארובי אלעזר בר רבי שמעון, ואמרי דלא חסין ברוב שנים אלא אם כן גמר כולו, ואף על פי דלא מעכבי בשחיטה.

14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62

14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62

קצו חלוץ. פרק ראשון – הכל שוחטין דף כא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצו

כ" סליק רב וזיא אשכחא לרבי אמי דקאמר להא שמעתא – פירושה עזרי. ורבי אמי גרסינן ולא גרסינן אסי, דרבי אסי הוא דאמר לקמן גבי חותנו ראשיון הדינו כהבדלת עלת העוף.

הותו ראשיון – גבי בחמה היה ועוף מיתניא במסכת אהלות, וזה גבי שריעם כדפרש במגשרא.

הותו ממש – טראה דפליגי אווערי דלעיל, דסגי ליה מפרקת רובא בשר לחוד.

כשהוא אומר והקריבו חילק הכתוב כי – פירושו: הלעריז דרבנן בעלת העוף, ואם חתמה דברפקי "קרישי קרישי" (ובזהם סהא), דרשי ליה למילתא אחתיא, דקאמר: לפי שאנו ר"מ הוהיריט מן בני הוהנה"י יכול לא יפחותו משני פרידי: תלמוד לומר "והקריבו" ויש לומר: דבאבא דמסנך

"והקריבו" ל"מילק" דרשני, דחלוקה מליקת עלת העוף מליקת חטאת עוף עלעוף הובדלה.

כמשפט חטאת בחמה – הקשה בקונטרס: למה ליה להאי גנא למימר כמשפט חטאת בחמה? דקאמר בחטאת העוף סדליק מניה

בדאן מן החולין, וכולו אינתור בה, וחילוק בדאן "והקריבו" למילתא חתא, כדקאמר: חלוקה

עלה מטאת לענין הובדלה כדקאמר רבנן: ישמשאל ורבי אלעזר רבי שמעון ותרין;

דבחתא העוף לא כתיב בה חולין כדריא, אלא בחמה כתיב כדלקמן, והביקש ליה מדיאקיי חטאת, דבר הלמד בהיקש ענין חזור מדיאקיי

ביקש גבי קרישי: "היה עוף שחייב כמשפט" וקש"ל ואלא כחוב כדריא, דהא "כאשר יחיים" וכן

עשה לפר"י "כאשר עשה לפר חטאת" חשיב ליה היקש פרק אינתור מקמי' (ובזהם מ"ג).

וקשיא לפרשור: דאם כן מטאת בחמה גופיה הכי ליקח? והא כמשפט חטאת בחמה דקאמר,

לכאן כאלא חטאת בחמה דלעיל ואלא כדפרשי בקונטרס, שדיי עלה זו באה חלפיים ליה.

וחטאת בחמה מפור של אחרן ליקח, מדיאקיי חטאת, וזהו נמי למד מן הלמד, ובאמי חשיב

העוף למד עוף דביקש יותר מן בחמה? ועד דברפקי שני דביעה (כ"א) דרשי "והקריב את העולה ויעשה כמשפט" – למד על חובה ששועה מסיבה כעולת נדרה. והעול, למעל ליה

"כמשפט" תיפוק ליה מדיאקיי עלת ועד, דברפקי קמא ובזהים (כ"א) לא ילפנין חטאת נוד

מתאת חטאת, ולא נמי מדיאקיי מדיאקיי חטאת, כיון דאיכא למיפרך. ודבא נמי חטאת העוף הכי

ליקח מפור של אחרן? דאריב למיפרך: שכן טענה כלי כשחטה אריבית מתנוע על אריבע

קרנות, ועכן מפרתו מרובה, ובכנס למעל לפניו: דהכי פרך פרק קמא דשבעות (ט"א).

ועד שעת דהא חטאת בחמה עפיה הכי ילפנין מפור של אחרן? דאם כמיצו – איכא

למיפרך: שכן מפרתו מרובה ובכנס דמה נמי לפניו כדפרשיה. ואו מדיקשא ד"ואת התורה"

מתחם נמי תיפוק ליה עלת העוף ולמה ליה "כמשפט" ורבי פלש: "ומתורא דרשני ונגי

פרו של אחרן לא חזי צריך למכתב "את פר חטאת אשר לו", אלא: "את פר חטאת"

לא. דהא של אחרן דיענין שפיר דאיכא לא אלא מן החולין כיון דנשרף. מדי דהוא אשלות דאן ביאן אלא מן החולין, דברשת "דאה" משום דבעשר טען אבילה, ועולה אינה נאבלת, אלא כתיב (ויקרא ט)

"החטאת אשר לו" ללמד על כל חטאת, אלא דהא חטאת אשר לו" ללמד על חטאת העוף שיהא משלו ולא שכל

העוף? דהתניא: "ואת השני ועשה עלה כמשפט" מדי דהוא אשלות דאן ביאן אלא מן החולין, דברשת "דאה" משום דבעשר טען אבילה, ועולה אינה נאבלת, אלא כתיב (ויקרא ט)

"החטאת אשר לו" ללמד על כל חטאת, אלא דהא חטאת אשר לו" ללמד על חטאת העוף שיהא משלו ולא שכל

העוף? דהתניא: "ואת השני ועשה עלה כמשפט" מדי דהוא אשלות דאן ביאן אלא מן החולין, דברשת "דאה" משום דבעשר טען אבילה, ועולה אינה נאבלת, אלא כתיב (ויקרא ט)

"החטאת אשר לו" ללמד על כל חטאת, אלא דהא חטאת אשר לו" ללמד על חטאת העוף שיהא משלו ולא שכל

העוף? דהתניא: "ואת השני ועשה עלה כמשפט" מדי דהוא אשלות דאן ביאן אלא מן החולין, דברשת "דאה" משום דבעשר טען אבילה, ועולה אינה נאבלת, אלא כתיב (ויקרא ט)

"החטאת אשר לו" ללמד על כל חטאת, אלא דהא חטאת אשר לו" ללמד על חטאת העוף שיהא משלו ולא שכל

מכל מקום קשיא – וכי מתה עמך ומולק? בלא רוב – ורחב הבשר שמפרק, דאמרי לאו מתה ויא. דהא עזרי מפרק רובא בשר קאמר. להא שמעתא – עזריה. אמר ליה – הוילא ומה. חשוב כל מליקת דאמר רחמנא דבעי לחתוך סימנים, וכי מתה עמך ומולק? הא – אשתומם – שתק ויהי מחשב מה יענה. בחטאת העוף כתיב ו"לא יכיר"ל – גבי שמענת הקול ב"חולין בתר

סימן סג, דעוף הכשרו בסימן אחר. ורוב בשר עמו – לאחר מליקת הסימן, ובעולת – דבעי הובדלה כדלקמן, שנים או רוב שנים. פלוגתא

דריבא אלעזר בר רבי שמעון ורבנן דבבב לקמן בשמעתין, האמר רוב שנים – דהקא ולא יתור, כדקתיב (חטאת חולין) ב"א) דבעינן שיא

אחר בריש ובגוף כשהוא חמה. שו"ם"ם לשנים – דלכתחלה בעינן שיתחך רוב

לדריא, שיא דאה לעינים שהוא רוב, או רוב שנים ואפילו רוב מעצמו. נשכרה מפרקת – בארם. אמר תאמר – הא עלי מפרקת אלא

רוב בשר היה, וקר ליה מת "והשבר מפרקת ומה" ממשא מחל – ואפילו מפרסכ

עמיה. וישיבא – שחובה לרובה, או בצארה כולו, או שדורה עד החלל. כל דבר

החלוק לשנים קרי "עטסרא". ניבל הדין – ממקום חיבורו בבקא דאמט, וכלל שלח – כולמה, לא שנטיל שלח עם קול הבשר

הפנימי, ונשאר בשר העליון הועד עד חצי הדין או לדריא, וזוהת את החמה. דהתם

טרפה הוא דשויח. דהתן (חולין ע"א) בחמה שנחתכו לגולה, דרינן אחרונים, מן הארובה

ולמעלה – טרפה. אבל בשנטיל כל הבשר עד שנראית גופה של מקום החתך כעין חלל,

"קריבו"א בלעו, נבלה – ואפילו בחיה מוטאת. כל שרביצה ונראית חסרה – דרך

הבחמה לרבוץ על יריכה ומחבת יריכה כרביצה, ואם נראית חסונה כשהיא כרביצה

החיות ראשון – בשנעה שריעם מקמירי כבוד טהרות, פמא"ם – דכין דעשוין ויטור, אף

על פי שלח דבדול לגמרי דמפרשי אשלה, דהם כותבים. חוב החלטה שפירפכת – כלומר, דאף על פי שפירפכת אין זה חיות

שריז חוב החלטה חותך אותה לגמרי והיא מפרסכת. חותן חוב מפרסכ. כהבדלת עולת

העוף לרבנן – דבעי כל חסימין, ופליגיתו – את ריש לקיש, הדיינו נמי החות

ממש. איכא דבבב"א – בדריא אמר רב אסי למילתיה: דהחטאת רבי אלעזר רבי שמעון,

ולא בעי רבי רימה מניה. ואת השני וגו' – בעלת העוף של חובה כתיב. גבי שיעת הקול

כשהוא מביא בדלות. במשה עלונה כשהוא מביא שיעתו דריבא בההא. כמשפט

– שמעו שקצוב המשפט במקום אחר, ואדיכא קאי? חטאת בחמה דלעיל קאי, שדיי עלה זו

באה חלפין לה. הלכך לא אקשה וליקח מניה כדפרשי לקמיה: דאינה באה אלא מן החולין

כי, או אינו אלא כמשפט חטאת העוף – שחשבו תענוג הובדלה כמליקתה, כדכתיב (ויקרא

ז) בחטאת העוף "ממול שרף ולא יכיר"ל, כשהוא אומר והקריבו – בעלת העוף של

נדה ב"ויקרא" ויקרא? חטאת הובן אל דמזבח ומלק את ראשו וגומר. מרלה כתיב

"הקריב" אלא "והקריבו" משמע חלוקה הקריבו על המזבח חטאת העוף עלה ממליקת חטאת.

ממש, ומדוי קשה למעל ליה "כמשפט" לענין חלוקת בעולת העוף? תיפוק לי מדרשא דספרי דהא אינו נאבלת ויש לומר: דסלק דיעת ארמא "והקריבו" חלוקת אף קשה וליקח, ואלא

תאמר, אם כן, מאי ריש לקיש (ב"א, ב) מ"ביום וצוה" נפקא? דלמא דייחי מחלק מדיקריבו? ויש לומר ד"ביום חביב" על "זאת התורה לעולה", ומשמע על עולה. אפילו עלת העוף, ואם תאמר כי הכי ילפנין בעלת הובדלה בעולת העוף חובה מדיקריבו? אף על גב דכתיב בעולת עוף נדה, אמאי לא ילפנין נמי בפרק שני דביעה (כ"א) עלת חובה

מנרבה

מנרבה

מנרבה

מנדה לענן סמיכהו ידו לומר: דסמיכה מילתא אחרייהו היא. אבל הכא שניקן צרכין מליקה, ואינו אלא מילתא בעלמא. נמלגה לנו הכשר מליקה הנהך. והבדלה היא כמו גמר מליקה. וברקשא דזאת הורדה לא ליפתי לענן סמיכה, ולא ליפתי בהקשא אלא לענן דרי שביול לזנוב. כלל הנומינס פסוק, סמיכה ליכא בכבור ומעשר, כדחנן בפרק

ש"י מרות' (מנחות פ"ג.) אלא דהבדל,

קרבינו ולא בעשרתו. וזבוחים (גו.) מ'להקריב

הא תקרביהו דרשינן. וזו הברב ומעשר ופסח.

הא תחת הנהך ממול עורף - פריש בקומטרסו.

דאז סברא דנון החולין נפקא ליה לרבי שמעאל

בעלת חובה בהקשא דזאת הורדה' דיתקש

כולו לחדי, וליפתי כולו מחטאת. הכי נמרינן

בשילהי דהורדה' (מנחות פ"ב.) משמע ליה בן

על תחת הנהך בזה חרומה. וזאת קמא לא משמע

ליה מחטאת. וקשה אלא קרבות בהמה וזמא

דאשש ושלימה, היקשא, ובסמוך פריש ב"ר מריוס צות"ר

נפקא - אלאנו עולת הנהך שני בכלל וזאת

דעמייהו דרבנן דקסברי ולא מתוקמא היקשא

דזאת הורדה' לחולין - משום שלא שייך בכל

הקרבות. דאיכא קרבות נדה ולא אתו מחולין

כדאשכחנן נמי לרבי אלעזר בסוף הורדה' (שם)

(פ"ב.) וגומר פסח דזאת חרול נפסח מצריים אף על

פסח ופסח חרוליה היקשא, דרשינן (זבחים ו'.) 'להקריב את קרביניהו' וזו הכבוד

ועל פסח. ושבע עולת וזיתא בעלמא לעיל, משום דאיכא קרבות נדה וזה אלו אתו

מחולין. ורבי שמעאל סבר דנמרינן היקשא לחולין, כיון דמכל מקום כל קרבות חובה או נדר

אתו מחולין. ושי מבדיל בסמין אחד - פריש הקומטרסו: ריבון דרבתי' זלא יבידיל, וענה הכשר

סמין אחד - כל כמה דעביד עשו מתכשרו הבדלה הוא. וזו הסמין חיו מצוה בענה לכתלה,

הלכך במילקתי בן הסמין ולא הבדלה הוא. אבל סמין שנתה אפילו כהן, לכתלה

ליכא. וקשה לפירושו: ולקמן בריש פרק שני (כ"א.) אמרינן בהריא, דהא דרתי' 'השחטו'

דעביד - אלאו בעוקן ונראה לפריש: כיון דרעביד לא בני שחיטה בסמין שני - כיון כי

הבדלה לא באה במיעוט בסמין ראשון אל הישקין, כיון דכעי שחיטה הוא אתו הסמין.

ואת אמאי. דהיכא משמע ולרבי אלעזר ברבי שמעון אתו מולק בחטאת חולה אלא סמין אחד

והשני נתיב מחובר, וליף מניה עלת הנהך שאין חולק אתו רוב שנים. ובזבחים פרק 'קדש'

קדשים' (סה"ב.) תניא, אמר רבי אלעזר ברבי שמעון: שמתני שמעון' בחטאת הנהך, והאי

דכתיב: 'לא יבידיל' מפשח תהם וזיתא דאין צריך להבדיל אתו לפריש. וזו הקאמרי דבשולחן

אורו הראש בגוף מה - היינו אתו ירעה, דהא דקאמרי: אי מה להלן בסמין אחד - היינו בני

אם ירעה לא חולק אתו סמין אחד. דהא אמרינן, אלוהקמה לזנוב: שנים או רוב שנים, מפשי:

שנים לרבנן ואי שריב אלא אלוהקמה לזנוב: שנים או רוב שנים, מפשי:

בני שנים ואי בני רוב שנים. ופריש הורד' הורדתי' (חולין ג'כ"ג.) אמר רבי אלעזר שריקע חובה

שבו אתו חומר וטוהרהו. ומוקי לה בבליט כמלה יום. רבין דלא חס עליה ולא ענהא ליכא

למינור דלמא חייס אלו קרב עות. ופריך: אלא מעטה עלת הנהך עולת רבי אלעזר ברבי שמעון

לגמור. ולמא לא אתו למעבד אתו אדאשחא. כשעלמא אי אגרת אשחא ליתון כל הישנים -

פריך שפיר, דלא סגי רובו מנומצע עד שישקו רוב הנהך אשחא. פריש: מן ירוש לעמצע לפי שרא

דלא יתרון כל השנים. אלא אי שרי ליתון כל השנים. למא שני לומר שם ככל דלמא חייסי

ונראה לפריש: דדוקא בר שמעון בן אליקים אתו דאית ליה האי סברא אליבא דרבי אלעזר

ברבי שמעון. דאית ליה בזבחים (סה"ב.) אלא 'בידיל' וזיא דאין צריך להבדיל כל השנים, וכול

להבדיל כל השנים אפילו קודם חזאה. והסוגיא דלעיל 'ודעהו הדרוטי' לא אתאי כותיה. אלא

כרב ארבי ורבי אבהו. דהתם. ומתקנין ליה 'בידיל' לרבי אלעזר ברבי שמעון דקראו הוא. ואל

הבדיל פסל ליה. ואל פשח ליה אף ציך להבדיל אתו אדאשחא. אלא מוקי לה קודם

חזאה. והכי איתא הנהך: הברדיל בחטאת הנהך ולא הברדיל בעלה - פסולה. וקאמרי בגמרא:

מתוקינן דלא כרבי אלעזר ברבי שמעון, דתנן, אמר רבי אלעזר ברבי שמעון: שמתני שמעון' בחטאת הנהך, ומתא

בשחטא הנהך. מניי בנייהו? אמר רב חסדא: מיניו חטאת הנהך מעבד איכא בנייהו. דזמנת

חטאת הנהך מולק מהו (ב'.) מוצה, ובעולה מולק ומוצה אותו מהו. ברתתו הוא. רבתי. וזמנת קא

סברי רבנן: מיניו חטאת הנהך מעבד, וכשחאה עייון לא נגמרה כל מצותו. הלכך כשהבדיל

סמין שני או אדאשחא ואל שחיב מתוקן שרבי בעלמא. פשחל. עשיה מעשה עלת בחטאת, שיש

כאן בלתי המיעוט כמו גבי עולת רבי אלעזר ברבי שמעון. פריש: סמין ראשון עלת מעבד,

ורבני נגמרי כל מצותו. ושבדלתי אף חזאה אלו אלא מתוקן שרבי בעלמא. ורבי אמר שפיר תהם:

שחייה סמין שני בעלת הנהך מעבד איכא בנייהו. דלרבנן לא מעבד ולרבי אלעזר ברבי

שמעון מעבד. וזי אפשי לעשות חזאה בן רבי ראשון לסימן שני אלא ישעה. ואביי מפשי

הנהך: בשר עד שסמין מעבד איכא בנייהו. ותיך נטמיו רב חסדא ורבי אבהו. אלא

ברב שר עד סמין הראשון וקודם חזאה, וכשמבדיל אתו חזאה, שי כאן מעשה עלת בחטאת. ואפילו חתך רוב בשר סמין הראשון - גורינן אטו היכא דלא חתך ופסול. ורבי אלעזר בן

רבי שמעון דלא חתך ברבי מעבד, לקלי לא פסול - דאין כאן מעשה עלת. רבין דחתך רוב בשר עד סמין הראשון, כשמבדיל אתו חזאה - מהה עמד ומבדיל, וזי יחאי וזמנת בעלה

לאו הבדלה היא. ואביי לעשייהו. דסבריה ליה דמתא אתו עמד ומבדיל. וזי פריך לעיל: וקשתי ליה עלת הנהך ועני שמינן, וכי מזה עמד ומוקלי ולת ליה טעמא כבן לקיים מצות

הבדלה. רבי קאמרי: אמרה גמיה רבי ירמיה. פירשי: הנהך נטמיו רב חסדא ורבי אבהו. אמר להו: לא שיעעיתו חזו דא דאמר רבי שמעון בן אליקים בן מאי 'לא יבידיל' - אף צריך להבדיל,

ואפילו

אָלָא מִן הַחֻלִּין, וְזִבְוִים, וְגִבְדוֹ הַיְמִינִית - אָף עוֹלַת

הַעֹרֹף אֵינָהּ פָּאָה אֶלָּא מִן הַחֻלִּין, וְזִבְוִים, וְגִבְדוֹ

הַיְמִינִית. אִי מַה לְחַלְקֵן בְּרוֹב שְׁנַיִם, אָף פָּאָה בְּרוֹב

שְׁנַיִם; תְּלִמְדוֹ לֹמַר: "וּמִקְלָא... וְהַקְרִיב", מַה הַקְרִיבָהּ

- הָרִאשׁ בְּעֶצְמוֹ וְהַגּוֹף בְּעֶצְמוֹ, אָף מִקְלָהָ -

הָרִאשׁ בְּעֶצְמוֹ וְהַגּוֹף בְּעֶצְמוֹ. רַבִּי יִשְׁמְעֵאל אָמַר:

"כְּמִשְׁפַּטְמָא" - כְּמִשְׁפַּטְמָא הַמַּטָּא הַעֹרֹף, מַה הַמַּטָּא

הַעֹרֹף מְפֹאֵל עוֹרֵף - אָף עוֹלַת הַעֹרֹף מְפֹאֵל עוֹרֵף.

אָף אִי מַה לְחַלְקֵן מוֹלָק וְאֵינוֹ כְּבִדְרִיל בְּסִימָן אֶהְדֵּי; תְּלִמְדוֹ

לֹמַר: "וְהַקְרִיבוּ". רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר:

"כְּמִשְׁפַּטְמָא" - כְּמִשְׁפַּטְמָא הַמַּטָּא הַעֹרֹף, מַה לְחַלְקֵן

אֹתוֹ

אלא מן החולין - ולא ממשות מעשר שני. ולקמן (חולין כ"ב.) ליקף ליה בחטאת הנהך

מנול. וזבוי - שאן חטאת קרבה אלא ביום. כרתבינו בפרשת יום הכיפורים (ויקרא

טו:) 'כי ביום הזה יכפר עליכם' וגו'. ובידו הימנית - שאין עבודותיו כשרות אלא

בימין, כרתבי בה (ש"ד.) 'ולקח הבתן כהן האטאת באבער' - וקמינן כל המנחות פריק

קמא דהאטאת. כל מוקס לעבדא אבער וכוונתא שני

אלא קמינן, ואי קשיא: למא ליה לאו חזאי חנה למינר

כמשפט חטאת ביהומ? לקמינה חטאת חטאת

דסליק מניה, ולילף ליה חזאי מילתא: מה חטאת

הנהך מן החולין כו, דהא כולוה נמי איתנור

בה חולק ד'הוקריב' למלתיה אתא, כדאמרי

הלוקה עולה חטאת לענן הבדלה לאו פריכא

היא. דהא חטאת חטאת לא כתבנא בה חולין

בהריא, אלא בהימנא כתיב ביה חולין. ודוקש

לפא מתיקרי 'חטאת', ורבי הלמנר דקאמרי

אינו חזוי לזמנר דחטאת כמשיטתא, ודוקש לן

(זבחים ט"ג.) לכל התורה למקריד למה למלמד

חוץ מקדשים. אי מה - בהמה כשרה ברוב

שנים. אף עלת הנהך ברוב שנים. ולקמינן

לומר: בעלת נדה: ומקלא את ראשו והקדש

דמזבחה נמצאה דמרי. וזי אפשי לומר כן, מאד

שהוא מקטר הוא ומצה? אלא מולק כדרך

הקטרוה, מה הקטרה הראש בעצמו הנהך בעצמו כו. כן שריה ברתות כתיב. והתם

מפשי: שני ליה לקמינה דחטאת בעצמו הנהך בעצמו? כשדאז אמר לאור הקטרה וזו

'ושעש אותו בכנפיו הקטשי' אומר - הרי הקטרת הנהך אמורה, דהא מה אני מקיים

הקטרה שאנוה - מהקטרת הראש. אלמנא שני הקטרות הן, והשטוע מבדיל בניהן.

אף מליקה עולת הנהך הראש בעצמו וכו' - היינו שני אפילו מחובר בהנהך

הבדלה לשתיהן. כדאמרינן לעיל (ג'.) דבמליקה חבת דרשמינן גבי הבדלה, ומליקה

כשחיטה, וכל שישנו בשחיטה ישנו בהבדלה, ועור שאין שחיטה נמכת בו - בהבדלה

יגמי לא מעבד. ולקמן (חולין כ"ב.) פריך: הנהך נגפא ליה הבדלה עלת מחבא. למא

לי' חטאת לחלק מן החולין לעולה? והא כתב בהריא כתיב בידל אתו בהריא

כתיב ולא יבידיל? רבי ישמעאל אומר כמשפט המטא הנהך - וסליק מניה. ולהכי

חוקש, משום דבחטאת כתיב ויקרא' (ה'.) 'מולק ערפי', ובמליקה עלת נדה לא כתב

אלא: 'ומלק את ראשו הקטשי' (שם א.) אלא מליקה כתיב בעולה אלא בשני נדה, וזו

למדה מהו. ולקמן פריך: נתא אש או מנא ליה? דתך סברא נמי החולין ויבדיל ובדו

הימנית נפקא ליה לרבי ישמעאל בעלת חובה בהקשא ד'זאת הורדה לעולה ולמנחה'

וגו', דיתקש כולו לחדי וילפי כולו מחטאת. והכי נגמרי ליה בשילהי 'הורדה'

(מנחות פ"ב.) ומשמעתי ליה בן עולת הנהך. וזאת קמא לא משמע

ליה מחטאת. היקשא אלא קרבות בהמה. והא כתיב עליהם ואש. וזאת קמא לא משמע

אחד - שמשובר בסמין אחד. וכיון דרבתי' זלא יבידיל, וענה הכשר בסמין אחד. כל

מה דעביד עשו מתכשרו הבדלה הוא. וזו הסמין חיו מצוה שחיטה בענה לכתלה,

הלכך במילקתי בן מילקס - הבדלה היא. אבל הבדלה היא, אלא בסמין שני אפילו מצוה

לכתלה ליכא. כרתניא לקמן (חולין כ"ג.) לחיבו בשני סימנין אי אשר, שכבר חוקש

לדניס. לתלמוד לומר 'והקריבו' - שמעתי שנתן לה הכותב חלקה לעצמה, והלוקה

מדין הקרבת חטאת. ומאחר שכתוב אתו הקרבה וכתוב אתו חלקה, משמתי בן קאשינו

דלמול עולת קאשינו. וכו' - למינחה - מהחבלה והקריב. דרבי שמעאל נמי אלקמל

הקטשי' דתנא קמא סמיך, ונפקא ליה מניה הראש בעצמו הנהך בעצמו. דהא דנקט

עמינה מ'והקריבו' - משום 'וממולק חטאת' לחדיה בלא 'והקריבו' ולא מיני אילק

שנים ודוקא ברבנן. רבין דמוקי היקשא ד'כמשפט' אמול עורף. וחילוקא ד'והקריבו'

אהבדלה - ליכא למינר מסימן אחד פליגה וקאמריה ארוב שנים, דהא לא שנים כתב

בעלה ולא רוב שנים כתב בהריא, אלא הבדלה כתיבא - וזלא יבידיל, וכי כתיב 'והקריבו'

קרא ליה חלקה חלקה את הקרבה ארית - להשתינה אלהיך באת, וכל שישנו בשחיטה

צריך להבדילה. ומיעוטי שני סימנין דישנו בשחיטה ישנו בהבדלה. דבשלמא לרבי אלעזר

ברבי שמעון. דגמרי מול עורף מגיירה דהוה סריקלמן, לא מיבעי ליה היקשא ד'כמשפט'

אמול עורף. וכמשפט חטאת בהמה לא שיהא ליה למינר, משום דמקן סליק גמרה

דמוקשא. וכמשפט אפוח דזבור ראש הנהך במיעוטי סימנין סריקלמן, ולחוקא - לרוב

שנים. ולא כתיב בסמין אחד. אלא לרבי ישמעאל דמפיק היקשא למול סריקא. והבדלה

לגמרי משמע, אחיות ראש הנהך במיעוטי סימנין מנא תיתי? אלא כרבנן סריקא ליה.

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

אחוז

ר"א רש"י פרק ראשון - הכל שוחטין דף כב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספות

1 אוזו בראש ובגוף ומוח - לאר"מ מליקה היא האה, כדכתיב בחטאת העוף גבי
 2 שמענת קול (ויקרא ה'): יהיה מום השחאת' וגו'. מאי קאמר - דהא 'אוחז בראש
 3 ובגוף' משמע שצריך לאוחז שנידוק בתוך פה דהו, ולא סגי ליה לאוחז בראש או בגוף,
 4 ומנא ליה או שחאת? כשהוא אוחז הראש בגוף - ומתנין פוסל בכל ענין, אפילו לאר"מ הוא, ששוחטין דקא מתנין וכו'.
 5 האה דא רתיב ו'לא יבדיל', אף כאן ב'ו'
 6 - דעל כרחק הדיקשא לחכי אתא, דהא מול
 7 ערוף מגורה שיה נפקא ליה לקמן, וכמפסת
 8 חטאת בחמה לא מרנין, דהא משען סליק.
 9 והקריבו - דבעי הברילה במקצת. והקריבו
 10 למה לי - דחלק, דלא נימא כמשפט חטאת
 11 העוף בסימן אוז' דהא אתקש מליקה
 12 להקטרה הוא אמנינא כמשפט חטאת העוף
 13 - וסליק מיניה, ואי משום ו'מלק והקריבו'
 14 - והוא היה פסוקין ליה לדרשא אררניא,
 15 מניניה נפקא לן מליקה עלת העוף דלמעלה
 16 מתוש הסוקיא, והיא ברעל המובה, דאלי -
 17 מליקה חטאת העוף למשה, כדלפינן לה
 18 בבוזים (סדב): "על קר המובח" - זה קר
 19 התחונן בר, בפרק 'קדשי אדשים' וכו'.
 20 דמביעי לן למליקה, אריתא, לא אלים
 21 למשקח הדיקשא 'דימפס' מהוואו דסליק
 22 מיניה, דאיכא למדרש הדיקשא דמליקה
 23 והקריבו לענין אר"מ הגמב, והדיקשא
 24 'דימפס' לענין אחיות ראש וגוף. השתא
 25 דרתיב והקריבו - על כרחק עקריה מיניה
 26 דחילוק לגמרי משמע ליה חתנא קמא, דלא
 27 תימר מיניה כלל ואוקמה חטאת בהמה.
 28 ומתשאת דריש מ'מלק והקטיר' דלגמרי
 29 אחת הקטרה למליקה. אריתא, דלא
 30 מתקן ליה לענין הראש בעינא וגוף בעינא.
 31 משלו ולא משל ציבור - מתרותם הלשכה
 32 משלו ולא משל מעשר - דהיה 'אשר לך'
 33 כותבים בפרשה, ואפילו לרבי יודיה דאמר
 34 מעשר בפרשה. וכו'. לרבי אחא 'אשר לך'
 35 למענטיה. וביים ובידו הדימנת נמי בפר יום
 36 הכפורים רתיב: 'כל ביום חזן אפי' ורתיב, וכו'.

1 אוזו בראש ובגוף ומוח - אף כאן אוזו בראש ובגוף
 2 ומוח. מאי קאמר? - הכי קאמר: מה להלן פשוה אוזו
 3 הראש בגוף מזה, אף כאן פשוה אוזו הראש בגוף מזה.
 4 אי מה להלן בסימן אחד - אף כאן בסימן אחד! תלמוד
 5 לומר: "והקריבו". ותנא קמא, וכי מאחר דנפקא לן מ'מלק
 6 והקטיר', "והקריבו" למה לי? - אי לאו "והקריבו", הוה
 7 אמנינא: מאי "כמשפט" - כמשפט חטאת העוף, ואי משום
 8 "מלק והקטיר", הוה אמנינא: מה הפשוה הראשו של יומב
 9 מליקה בראשו של מובח, השתא דרתיב דרתיב
 10 "והקריבו" - דרוש ביה נמי הא. תשאת בהמה דרתיב
 11 ב'ה אלא מן החילוקי' מ'נל? אמר רב השתא, דאמר קרא:
 12 "והקריב אהרן את פה החטאת אשר לו" - משלו, ולא משל
 13 צבור, ולא משל מעשר. 'ביום', מ'ביום צוהו' נפקא! - קרי
 14 נכבה, ודו הימנית, מרדה בר פה תהי נקא, דאמר רב
 15 בר פה תהי אמר רבי שמעון בן לקיש: קל מקום שפאמר
 16 אצבע או כהונה - אינה אלא ימין! - ואידך: בהוה אצבע
 17 אצבע, אצבע לא בעיא בהוה. ותנא קמא ורבי אלעזר רבי
 18 שמעון, מ'מול העורף מנא להו? - גמרי מליקה מ'מליקה.
 19 מ'משה כשר בתורין - פסול בכני יונה, כשר בכני יונה
 20 - פסול בתורין. תלת הציחוב - הוא ובה פסול. אמר
 21 תנו רבנן: תורין - גדולים פשרים, קטנים פשרים, בני
 22 יונה - רבנן פשרים, גדולים - פסולים, ומנא כשר בתורין
 23 - פסול בכני יונה, כשר בכני יונה - פסול בתורין. תנו
 24 רבנן: תורין - גדולים ולא קטנים. שכול, והלא דין הוא:
 25 (מה)

1 ואפילו קודם הואה פליגי. ואם תאמר: לרב חסדא ולרבא אמאי, אביי ומרמי מתניין ולא כרבי
 2 אלעזר בו רבי שמעון? הוה לאוהר מנתנין קודם הואה איירי. דומיא דרשאי דקתני: וטאת העוף
 3 כיצד הוא עושה - מולק ראשו ממול ערפו ואינו מבידיל מזה כו' וכו' לומר: דמשמע ליה
 4 דמתניין פוסל בכל ענין, אפילו לאר"מ הוא, ששוחטין דקא מתנין וכו'.
 5 ששוחטין, ומשמע דקא מתנין וכו'. חלוק
 6 עליה. ורבינו חם פירש, דהא דקאמר רבי שמעון בן
 7 אליקים: מאי 'לא יבדיל' דקרא - אינו עריך
 8 לדבדיל, היינו בשעת מניו, ולדם הוא עריך,
 9 ובשומכיו, הוא שכן שמוציא, ודע. ומשען הואה
 10 דוקא קאמר קרא לא יבדיל כלל, אבל אשעת מיציו
 11 קאמר קרא לא יבדיל - אין עריך לדבדיל, ושבכין
 12 לקרא דאיזו דדוק ומוק אבשיה. והריוויה
 13 משמע מיניה. דמראפיק בלשן לא קריש
 14 דבשעת הואה לא יבדיל, ולאסור קא בשעת מיציו
 15 לא אתא קרא. דמ'היקרא נפקא, דחילוק החוב
 16 בין קרא קרא לעילת העוף, ולכן ש' יומב דאמא
 17 קרא לממר נמי דבשעת מניו אם ירעה לא יבדיל.
 18 דהא קרא: לא שמעו לך דרבי שמעון בן אליקים,
 19 דמשמע שבא לחלוק על רב חסדא ורבא ואביי -
 20 היינו משום דרבי שמעון בן אליקים אי לאו דשע
 21 כשבדילי ארז הואה שקדשי מעשה עילה שחאתא,
 22 ומצות חטאת נמי קרי היא. דקרא ליה לחלוד
 23 קאמר. ואם תאמר: ולרבי חסדא דאמר משיח רב
 24 במעילה בפרק 'וטאת השף' (תב) דמצינו חטאת
 25 העוף קל מעבב, אמאי פסלי רבנן כשבדילי ארז
 26 הואה ויאז כן כאן מעשה עילה, דמתחך בשר
 27 בעלמא הואה דכרשייתא לעילא ולמטה דפירשתי
 28 נחא, דלמא רב הונא סבר כרבי שמעון כרבי
 29 אלעזר, דפירש קודם הואה ופליגי קודם הואה. אבל
 30 לפירוש רבנו חם קש, דהואה לרבי שמעון בר
 31 אלעזר לא פליג, אלא לארז הואה וליבא למישר
 32 ולרבנן דמתניין דוחים (סדב) מצינו חטאת העוף
 33 מעבב, דרב הונא סבר כרבי אלעזר רבי שמעון,
 34 דלא הוה דתלמוד ששוחטין אליקים לא סתמא
 35 דמתניין כותיה. ויש לומר: דיעמד מתניין
 36 דקתני דבדיל פסול - קודם הואה, ואיני אפילו
 37 כרבי אלעזר כרבי שמעון, וטוניה דוחים דקאמר מתניין ולא כרבי שמעון, אי
 38 כרב ארז בר תובה, דקאמר במעילה דדם מצינו חטאת מעבב, ואיכא ארז בר דפליגי עליה
 39 דרבי אלעזר רבי שמעון אפילו לרב הונא. דמראפיק: שעינתי ששבדילי משמע דפליגי רבנן
 40 עליה, וסברי דמצינו מעבב, אבל סתם מתניין דוחים אתי שפיר כותיה כדפירשתי. תלמוד
 41 לומר הקריבו - מה פירש ב'קטנים דאיכא לכא למישר, דרבי שמעון אפיקא דרמלן
 42 הקטיר' סמיך - אין נראה. דמ'מולק והקטיר' ליכא לאוכוח מיניה דלא נימא איכא, דהא
 43 איצטרך לראשו של מובח, אלא מסרבא בעלמא אתי ליה לרבי שמעון דלמול ערוף
 44 קאשתי. חרע, דתנא קמא ורבי אלעזר לא שפיק, אלא לימנא ביה מעינר
 45 מליקה מ'מליקה. ואידך - ספוק 'תוריה' (מנחם טז) משני: דו הימנית
 46 בדי נכבה. וכו' ד'חטאת' (מנחם טז) משני דריוויה רב אבי, ונראה, דלמאן דאמר רב
 47 הלמד בפרה שהו אינו תור ומלמד בדיקש, ענין לומר דרבי נכבה, דאשעת חטאת גופיה ליה
 48 בגורה שהו מעינר דהוה ענין, בפרק אבא דוחים (סדב) ובפרק קאמא דמנחם (טז) ואם כן
 49 הכי מצי למילף עולת העוף משחטאת ד'דימפס'. נמצא כן בתורין כו' -
 50 באריתא דהבא אל שייך למרדכי האי 'נמצא' למעט מאי, כדריק לעיל מתניין ד'מנא
 51 כשר בשחטה פסול מ'מליקה'. דרך ברייתא. אמתניין קיימא, לפירוש תורין גדולים כשרים
 52 בו, ודור טמיים: נמצא ממו שחטאת משען, אבל לעיל לא שייך למחוי כלל מנא, דכבר
 53 אשמועתי רישא דשחיטתו מן הצאר ומליק מן הערוף ואם שינה בה ובה פסול.
 54 שיהוה
 55 תלדן אין הוא - שיהוה דוכא אל טריטן תריוויה, ו'שיכול' שחטאת קרא לאו לאו
 56 קרא לא חתא מאיכא דהוה, אבל לעיל לא שייך למחוי דכלא אתי קרא איהו לא לומר
 57 כן. שיהוה ומה שני יונה כו' - פירשתי: אי לאו קרא דהוה משען דכלא אתי קרא איהו לא לומר
 58 דוחמו, ואם תאמר: ואי לא חתיב קרא דתוריים לא היה דיענין תורין כלל דכשרים לקיבו ויש
 59 לומר דרבי פירשה, שיהוה, אי לאו דאקש רחמנא תוריים לבני יונה, דמניה לפינן בסמוך תורין
 60 קטנים י, אלא היה חות תוריים רחוק ענין, דהשתא היה משמע תוריים כן גדולים כן
 61 קטנים. ואפילו כלא קל רחמנא הוה דיענין, אלא דנימא ליה לנקטש למילף בקל רחמנא. אי
 62 נמי 'מאי' אתוריים, ומכל מקום גדולים כשרים חילוק בתוב בתיב, ו'יה וביני תוריים', והוא אמנינא מלק דוחמו דכולם כשרים - תלמודו ד'תוריים', דמשמע גדולים דוקא, כדמרש לקמן,
 דמאי דבני יונה.

חולין. פרק ראשון - הכל שוחטין דף כג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

תוספות

1 **דאמר** מייית ומתני - הקשה רבנו יצחק בן אשר: בשלמא נסכים, יכול להביא שיעור
2 נסכי איל ולתנותו שאם הוא שב שיהא מותר לנדה, רבי קעיאב דאמר
3 בפרק 'כל היתיר' (נדה א.ב.) המתנה יין נמסכו לספלים. ואפילו לרבי טרפון דאמר:
4 לאיש, שמעט דמילי אלא באומר 'דרי עלי יין' - ויכול פירש לנסכים, אבל אם
5 פירש - הוה דאיל לספלים. אבל במתנה דיהוה, הוה
6 מתני: הא אין בליתן שדה, ויהי כבש בליתו
7 רב ששל לנין לעשרן, ושל איל בליתו כנה
8 שני לנין לעשרן, וכן קרא פקד דמנחת (א.א.)
9 ריבה ששנה או שחסי - ופולחו ונתן ומי
10 ומנחת פטב. אן מערבין מנחת כבשים בשל
11 אילים ופריסו וכי תומא. ומייית שיעור מנחת
12 כבש בכלי אר, ושיעור מנחת איל בכלי אחר.
13 ותמנה שאחד מן היה דרבה - א איפשר
14 לעשות, כל כדמנחת נדה נקמעת ומנחת נסכים
15 כוללה כלי, כדמנחת בחדיא בפרק 'אלו מנחות'
16 (מנחות ע"ב.) ותירץ רבנו יצחק בן אשר: דדיא
17 כשמגדב סתח - או היא נקבצת, אבל
18 אם שפרש מנחת נסכים היה כולה כלי, באמרין
19 (ובחס פ"א.) מנחת ארם מנחת נסכים בכל יום.
20 ושתתא יכל לתנותו שפיר - שיאר ורבי
21 מאד לרבי יהודה מה מעלייתא היא - ואם
22 תאמר: הוא אי בפרק 'אלו עבדין' (ספחים מג"א)
23 תני: שיאר שיעור ונתנו לפני בלב, ומפס
24 והם הדיני שיאר דרבי מאיר לרבי יהודה,
25 משמע דאסור באיכלתו ויש לומר: מהרבנן
26 בעלמא אסור, ומדושי' ולתנו לפני כלבו שמר
27 מיה דידע מנה מעלייתא. וא' רבי מאיר רבי
28 מאיר מודלק עלה חמץ הוא - ואם תאמר:
29 ודלמא שאני לענין פסח, דריבית קרא בפרק
30 'אלו עבדין' (שם מג"א.) כדמתיב 'כליו' וכו'
31 תימא, נילף חמץ גורא דחמץ דפסח - דלמא
32 מוחמץ גמור דחייב ברת מנתיק, אבל האי רלא
33 חשיב חמץ גמור לענין פסח לא חשיב חמץ
34 עלעולותיה מיהו מענין לפרש דרבי קאמר
35 דפשיטא ולא יצא משום מצה, דלענין מצה

1 **דאמר: מייית ומתני, מי אומרין: איל וכבש מתנה,**
2 **בבירה לא מתנה, או דלמא בבירה נמי מתנה, דאמר:**
3 **אי בירה יהוה - ליהוי כפוליה נדיבה? תיקו. בעי רבי**
4 **ורא: האומר 'הרי עלי לחמי תודה מן החמץ או מן המצה',**
5 **והביא שיאר, מהו? - שיאר דקמאן? אי שיאר דרבי מאיר**
6 **לרבי יהודה - מצה מעלייתא היא! אי דרבי יהודה לרבי**
7 **מאיר - מהו הוא! וא' דרבי מאיר לרבי מאיר, חמץ עליה**
8 **המין הוא! אלא דרבי יהודה לרבי יהודה, מהו? כפוליה**
9 **הוא, ונפיק מופת נפיק, או דלמא בירה הוא ולא נפיק? -**
10 **האמר רב הונא: 'הרי עלי לחמי תודה' - מביא**
11 **תודה ולחמה; ויכון דאיתייב ליה בתודה ולחמה, הא לא**
12 **ידע האי גברא אי חמץ הוא דלית מצה, אי מצה הוא**
13 **דלית חמץ! - לא צריכא, דאמר 'הרי עלי חלה לפטור**
14 **תורתו של פלוני' - סוף סוף, הא לא ידע האי גברא אי**
15 **חמץ הוא דלית מצה, אי מצה הוא דלית חמץ! - לא**
16 **צריכא, דלא אמר 'לפטור'; מיפך גברא ידן גרוד נפק או**
17 **למא נפיק? תיקו. משנה בשר בפרה - כפול בעגלה, בשר**
18 **בעגלה - כפול בפרה. גמרא תנו רבנן: פרה - בשחיטה**
19 **בפרה, גמירא כפוליה; עגלה - בעגרה פשה, בשחיטה**
20 **בעגלה. נמצאת בפרה - כפול בעגלה, בפרה -**
21 **כפול בפרה. ותהא פרה בשחיטה בעגלה, ויחומרי**
22 **ומה עגלה שלא הוכשרה בשחיטה - הוכשרה בעגרה,**
23 **פרה שהוכשרה בשחיטה - אינה דין שהוכשרה בעגרה?**
24 **אמר**

1 מייית ומתני - דסבירא ליה ספק הוא, ודבא קא מבניע לן אליבא דרבי פרא במאי מסתפק
2 ומאי מתני. ר'א לאיל' דרשי ליה לרדשא אחריתא במנחות בפרק 'מדות' (א.א.) וקא
3 מבניע לן דבא מאי מתני: מי פשיטא ליה לרבי פרא ולא בריה הוא. אלא ספק איל ספק
4 כבש הוא, וכו' מתני - איל וכבש הוא ומתני: אי איל הוא - ליתיה ביהוה ליהוה, וכו' איל
5 הוא - עשרון סולת כולתו דיהוה דיהוה,
6 ואינך לנדה. אבל בבירה לא עריך לאתויי
7 ולמיהא: אי בירה הוא ואינו איל נוסכים - יהוי
8 כולחו לנדה. וגבי בנין דלעיל, כיון דהאי איל
9 בריה הוא ויצא ידי נדרו ממה נפשך, הא
10 כבש או איל הוא, והוא נדר באיזה שיערה. או
11 דלמא בבירה הוא - נמי מסתפק ליה לרבי פרא
12 ודמא בריה הוא וגבי נסכים מייית ומתני דאי
13 בריה הוא ליתיה כולחו נובה. וגבי בנין נמי
14 נפק, דלמא לאו איל הוא אלא כבש הוא. תודה
15 שעתה ארבעים חלות, שלשים של מצה ועשר
16 של מתן. או החמץ או מן המצה - שער
17 חלות מאיזה מין שארעה. ולקמן גבי הכי מייית
18 עשה חלות לחדושי? שיאר? - שיצא מכלל
19 מצה הלכלל חמץ לא אמר, רבי מאיר רבי יהודה
20 פליגי ביאלו עבדין (ספחים ע"ג.) לרבי מאיר
21 יהוי שיאר בהכספת ענינ, ואפילו אין שם ספק,
22 ואי ברית, ושיאר בהכספת פנימ מקרינן
23 'אלו עבדין' (שם ע"ג.) דרבי מאיר חייב מלקות.
24 פרי - ורבי יהודה אית ליה חר' קוליה הוא. דהכספי
25 הוא דוקרי שיאר. ועד קולא אחרית, דבא
26 דקדי ליה רבי יהודה שיאר לא מחייב עליה
27 ודלמא. שיאר דמאן אי שיאר דרבי מאיר
28 בהכספת פני. לרבי יהודה - כלומר, קא
29 מבניע לן אליבא דרבי יהודה אי נפיק בהאי
30 שיאר אי לא - הא דהאי לרבי יהודה מצה
31 מעליא הוא. ונפיק משום מצה. אי שיאר דרבי
32 יהודה - דקרני חנינים, ומביע לף אליבא דרבי
33 מאיר - הא דהאי לרבי מאיר יצא ידי נדרו, ונפיק
34 משום חמץ. וא' דרבי מאיר - דהכספי פניו. קא מבניע לן אליבא דרבי מאיר.
35 מודלק עלה - דאמרנין רבנן: הוהבא האובלו ארבעים. חמץ הוא - ואף על גב דברא לא
36 מריב. משום דלאו חמץ דהאי אבילאה הוא. מיהו חמץ קושטה מקרי, דבא מקריב
37 עלה מלקות, ולענין נר יצא ידי נדרו, שרבי ארץ חמץ. אלא רבי יהודה - דקרני
38 חנינים. ומביע לן אליבא דרבי דאמר: בשיאר דיהי שיש - אלאמי יש בו עד
39 חמץ, וקאמר: האובלו פטור - אלאמי לאו דרבי חמץ הוא, ודתיא היתראט ספק. מאי כפול
40 חיו - ונפיק ממה נפשך, או דלמא בריה הוא ולא נפיק. דבסי רטיקו: והא אמר רב
41 הונא אומר רבי עלי ליתיה תודה מביא תודה ולחמה - דאדם וידע אילת לחם
42 בלא תודה, וכיון דאיתייב כפוליה, נהי נמי לראו חמץ הוא, והכי נפיק - אלא ידע אי
43 חמץ אייתי' דלושפי עליה ליתיה מצה אי מצה הוא דליתיה חמץ - ועל ברוד
44 ציבא חלות כשרים ובין יצא ידי נדרו, דפרש ברא שיעור ענור וגם הוסיף עליה. לא
45 ציבא דאמר רבי עקי - חלות - לפטור תודה של פלוני, לא מצה מיידיב עלה
46 ציבא ארבעים. חיו סוף - חיו דאמר 'ליתיה' - לא נפיק עד דפטר ליה לתוא
47 פלוני מעשר חלות. והאי לא מצי פטר ליה בהאי שיאר, דלא ידע הוהא פלוני מאייתי
48 האך דלושפי מליחה לא ציבא דאמר לפטור - אלא: 'הרי עלי שער חלות
49 לתורה של פלוני'. דכיון דאמר לתורתו של פלוני - לא איתייב ליה בתודה ולחמה,
50 חלה בעשר. או דאי פשיטא לן דהוהא פלוני לא מיפטר בתיא שיאר, אלא
51 מקבל עליה למפטרנה, אלא לאתויינהו בעלמא. וכסבור שיוכלו לקרב עם המגזל של
52 בחיור. מיפך גברא ידן נדרו נפיק - ופירו, ופילו מדיחיה לנדה לתורה אחרת, או
53 לא נפיק. ותיק. ופיק. עגלה שלא הוכשרה בשחיטה - כדילף לקמן וחולין כ"א.

35 דפשיטא ולא יצא משום מצה, דלענין מצה
36 לפטור תודה פשיטא. אבל קשה: דריש 'כל המנחת באות מצה' (מנחות נ"ב.) קאמר:
37 ואינן לא תאפה חמץ איל שיאר. קאמר: רבי דנאן בן. או רבי מאיר לרבי מאיר, נאיר,
38 מודלק עליה חמץ וזאת ומאי קושיא? אי פסח הוא חמץ חמץ, דריבית קרא ונראה, דיש
39 שום יתור (כרוב) תורה ובמנחת דומין קושטה חמץ יבייבה. והא דמנעטת ותם
40 דלכולי עלמא אן מחמירין במונש קושטה עד תודה. קאמר: אי מחמירין בפתוחים, ותם
41 משמע דומין קושטה ידן (בב תרד) - דהיינו כלהוה, דרשבא לחמץ שתי הלחם ולחמ
42 תודה מצה לעשות בתמיץ גמור. ותהא פרה כשרה בעגרה מלך חומר - והוא הדין
43 דההיא מלפוך ביה אצל חול ערשית. אבל נקט פרה דרגיה. שענינה ענין אחר,
44 ערשית קרשים ועגשותים ברוץ, דומו אחרדי ופסל בעל ונמה דרגיה. אלא תאמר: למה
45 לי חרן מיטש' למעט פרה עגלה ושחיטה? ענינ: כיון דאיכא למעבר לן חומר
46 הכי איכא למעבר לן חומר גמור, כרעביב בסמוך - לא חרן דיקום אוכרתי. ותם
47 כדאמרין בפרק שבי (חיים א.) גבי: ואתר איתא אצל כון הדיט קבור עביר מל
48 וחומר ידן שומר: דהתם כל לן חומר תורת את חכור לנמה, בשחלתה אומר: ותורת
49 אינית אצל כון הדיט קרבין ציבור, מקל חומר רבון גזול שחורת אינית אפילו קרבין
50 ידיו, ואחר כך עשה לן חומר לחפן. ולא תורת אינית אצל כון גזול קרבין ידיו מקל
51 חומר, וכן אחריתי. דהתם לחכי קאמר: כון דאיכא למעיר הכי, ואיכא למעיר הכי, כל כד
52 ידיו חוקיק אוכרתי. אבל וביא ביה פרה ועגלה, שבא לית לא האומר של זה ביה, ולא
53 הוי כל חומר אלא כמו 'מה מענין' - לא שיק למעיר הכי, דאי לא מיטש הייתי לומר
54 זה חמץ בימה מענין. ואי הוה רביד כל חומר לא תורת פרה שחיטה - או אדיו כהדיא
55 דהוה: כון אתה שיהא חוליה' בחלית' חומר, או אלא נביט מלך חומר ידיו כמו 'מה
56 מענין'. ואם תאמר: מה לעגלה שכן אינה מותרת, וכמה חומרות יש בזה מה שיש בו?
57 ויש לומר: לית עבדי כל חומר מוכח בניה פרה, אלא מוכח שחיטה. אלא מוכח דאמר: אכן
58 מענין: דשחיטה מעריפה ליתיה מלך מענין: אלא מוכח שחיטה. אכן מוכח: דאין חרן דתורה
59 גבי ארץ ליה חרס. וגבי בתנים ולחם, ופרקין שן דבבא קמא (ה"ב.) גבי: ותהא שן רוגל חיבין
60 ברישות הרבים מקל חומר, דלא תהא שן רוגל חיבין ברישות הרבים ולקמן (ה"א.) חצי
61 נוק - עריך לומר דיש שום סברא, או קולא או חומרא, לעשות לן חומר אחד יותר מאחר,
62 וכוון שדיעט עשין לן חומר אחד אצטרך קרא למעט, מעטה הייט עשין לן חומר לחפן.
63 **כ"ה** שיהא שעה בשחיטה - איל ללמוד רבא על כל חומר שיהא בשחיטה. מקל חומר של
64 חומר רשעין: ראשון של זה גמול עוף איל רשעין של אחר. ושלמה בעוף שיוכר בשחיטה,
65 כל חומר רשעין או לא מחלבה. כרתינו בניו בפרק 'מיר דול' (ג"ב.) ונראה לי, דכיון דאיכא
66 לענין שחיטה מוליקה, דאיכא למעיה: עריפה תוכיה, שאינה שחורה בעגלה. ואפילו הבי אין שחיטה כשרה בה, אף אין גביא מליקה, וכן אפואב, אדמר

35 דפשיטא ולא יצא משום מצה, דלענין מצה
36 לפטור תודה פשיטא. אבל קשה: דריש 'כל המנחת באות מצה' (מנחות נ"ב.) קאמר:
37 ואינן לא תאפה חמץ איל שיאר. קאמר: רבי דנאן בן. או רבי מאיר לרבי מאיר, נאיר,
38 מודלק עליה חמץ וזאת ומאי קושיא? אי פסח הוא חמץ חמץ, דריבית קרא ונראה, דיש
39 שום יתור (כרוב) תורה ובמנחת דומין קושטה חמץ יבייבה. והא דמנעטת ותם
40 דלכולי עלמא אן מחמירין במונש קושטה עד תודה. קאמר: אי מחמירין בפתוחים, ותם
41 משמע דומין קושטה ידן (בב תרד) - דהיינו כלהוה, דרשבא לחמץ שתי הלחם ולחמ
42 תודה מצה לעשות בתמיץ גמור. ותהא פרה כשרה בעגרה מלך חומר - והוא הדין
43 דההיא מלפוך ביה אצל חול ערשית. אבל נקט פרה דרגיה. שענינה ענין אחר,
44 ערשית קרשים ועגשותים ברוץ, דומו אחרדי ופסל בעל ונמה דרגיה. אלא תאמר: למה
45 לי חרן מיטש' למעט פרה עגלה ושחיטה? ענינ: כיון דאיכא למעבר לן חומר
46 הכי איכא למעבר לן חומר גמור, כרעביב בסמוך - לא חרן דיקום אוכרתי. ותם
47 כדאמרין בפרק שבי (חיים א.) גבי: ואתר איתא אצל כון הדיט קבור עביר מל
48 וחומר ידן שומר: דהתם כל לן חומר תורת את חכור לנמה, בשחלתה אומר: ותורת
49 אינית אצל כון הדיט קרבין ציבור, מקל חומר רבון גזול שחורת אינית אפילו קרבין
50 ידיו, ואחר כך עשה לן חומר לחפן. ולא תורת אינית אצל כון גזול קרבין ידיו מקל
51 חומר, וכן אחריתי. דהתם לחכי קאמר: כון דאיכא למעיר הכי, ואיכא למעיר הכי, כל כד
52 ידיו חוקיק אוכרתי. אבל וביא ביה פרה ועגלה, שבא לית לא האומר של זה ביה, ולא
53 הוי כל חומר אלא כמו 'מה מענין' - לא שיק למעיר הכי, דאי לא מיטש הייתי לומר
54 זה חמץ בימה מענין. ואי הוה רביד כל חומר לא תורת פרה שחיטה - או אדיו כהדיא
55 דהוה: כון אתה שיהא חוליה' בחלית' חומר, או אלא נביט מלך חומר ידיו כמו 'מה
56 מענין'. ואם תאמר: מה לעגלה שכן אינה מותרת, וכמה חומרות יש בזה מה שיש בו?
57 ויש לומר: לית עבדי כל חומר מוכח בניה פרה, אלא מוכח שחיטה. אלא מוכח דאמר: אכן
58 מענין: דשחיטה מעריפה ליתיה מלך מענין: אלא מוכח שחיטה. אכן מוכח: דאין חרן דתורה
59 גבי ארץ ליה חרס. וגבי בתנים ולחם, ופרקין שן דבבא קמא (ה"ב.) גבי: ותהא שן רוגל חיבין
60 ברישות הרבים מקל חומר, דלא תהא שן רוגל חיבין ברישות הרבים ולקמן (ה"א.) חצי
61 נוק - עריך לומר דיש שום סברא, או קולא או חומרא, לעשות לן חומר אחד יותר מאחר,
62 וכוון שדיעט עשין לן חומר אחד אצטרך קרא למעט, מעטה הייט עשין לן חומר לחפן.
63 **כ"ה** שיהא שעה בשחיטה - איל ללמוד רבא על כל חומר שיהא בשחיטה. מקל חומר של
64 חומר רשעין: ראשון של זה גמול עוף איל רשעין של אחר. ושלמה בעוף שיוכר בשחיטה,
65 כל חומר רשעין או לא מחלבה. כרתינו בניו בפרק 'מיר דול' (ג"ב.) ונראה לי, דכיון דאיכא
66 לענין שחיטה מוליקה, דאיכא למעיה: עריפה תוכיה, שאינה שחורה בעגלה. ואפילו הבי אין שחיטה כשרה בה, אף אין גביא מליקה, וכן אפואב, אדמר

חלוץ. פרק ראשון - הכל שוחטין דף כד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

התוספות

1 **אמר** קרא ושחט והזקק — אמר רבי תנו: דמשמע בפרק שני בודקים (זיתא) דהזקק
2 לא הוי עיבוב משמע, אלא מגורה שהו, דלפינן הוה מגורה שהו ולא דרין
3 ידים חילל מגורה שהו "זוקה" "זוקה" משתוי ין. **ומה** במקום שלא קדש הגורל כר
4 — ואם תאמר: קנים גופיהו מנא ק"ל שלא קדש הגורל? אימא ק"ל דזומר ויפאז אוש
5 לזמנא דאיכא שמועט.

6 **טעמא** דכתב רזמנא ועשהו דא לאו הכי
7 דרשין קל דזומר — תימה: דברק
8 "טרף בקלפ" (וימא טמא, מוקי אהא ברייתא
9 כרבי יודנה, משום דסתם ספרי רבי יודנה היא,
10 ורבי יהודה אית ליה בפרק "הוציא לוי" דלא
11 כתיב זוקה אלא דברים תעשים בפנים בבגדי
12 לך, והגרלה בחזי זוקה ואין אלא לזמר זמנא
13 לך, כלפינן אדרשתי "ועשהו", ולא פליג עליה
14 רבי נחמיה דאית ליה דכתיב זוקה אנעשה
15 בחזי, ואין אשכחן רבי שמעון בפרק "טרף
16 בקלפ" (שם ט"ז) דכתיב דרשתי לא מעבדאי
17 ויש לומר: דפריך משום דברק "טרף בקלפ"
18 (שם ט"ז) דרשי רבי יאי מ"אשר עלה" "אשר
19 עלה" תרי זמני על לבבך. ופריך: אלמא דרשין קל
20 דזומר אף על גב דאיכא עיבובא. (אמרת)
21 ואלמא אמריןן נוקמה "אשר עלה" דירשא
22 אחריתי משום קל דזומר. והשר מקוצי תירץ:
23 דההיא לוי מרבתינן "זאת" דלא כתיב זוקה
24 אלא דברים תעשים בבגדי לך כתיב בפנים.
25 והשתא פריך רבא שפיר: ידאי לא דרשין קל
26 דזומר, אמאי אצטרך "זאת" למעטוי דלא קאי
27 זוקה דברים תעשים בחזי דף על כדריך
28 ידאי כתיב זוקה אלא דברים תעשים בפנים,
29 אמאי כתיב זמני דברים תעשים בחזי אמאי
30 אצטרך "ועשהו" אלא דאי אף על גב דכתיב
31 זוקה דרשין קל דזומר, ואפילו כתיב נמי בחזי
32 זוקה אצטרך "ובאת". אבל מכל מקום הקשה
33 דרב רבנא מנחה זמני פריך דין דלא כתיב
34 זוקה אלא אנעבדה, והגרלה לאו עבדה היא
35 וצריך עיון עש. **וזאת** ללוים אלא אחרת ללוים
36 (תימה: דברק "כישר דרגלי" נבא כמא ברא).
37 דרשי "וזאת תהיה שומטת" למעטוי זבה
38 מרחית. ופריך: ואימא למעטוי זו מימיה
39 ומשני קאי בריאתי — וממעט ראות, קאי
40 בריאתי — ממעט מימיה וממעט לא קאמר: קאי
41 בוב ממעט זו, קאי בוב וממעט זבה: דהכי
42 מסתבר נפוי, ברשמעט פשיטה דקראי "וזאת
43 תהיה שומטת" ולא אחרה, דדרשין דבא:
44 זאת ללוים אלא אחרת ללוים ויש לומר: דבא
45 נמי היה דרשין "זאת אשר ללוים" ולא
46 לבדתי, אי לא אדרשי ליה מאשר ללוים.
47 נמי דרשין חזי משום דבמזיב ללוים.
48 בקרא. אבל התם, אי למעטוי זב קא אתי — היה
49 ליה למכתב "וזאת" שהיא שומטת הוב לחוביב
50 הוב בקרא. ורבינו יצחק תירץ: דוב זבה עש
51 אחד הוא, ולחזי לא קמיש למכתב קאי בוב
52 ממעט זב כר, דרש ק"ל למעט זבה כמו זב.
53 **יכול** אי שיהיה וזתי עולמים כן — משמע
54 דאי לא מישעט הוה נגזר מחדדי, כן ברש
55 עיובין (בא). דפריך: ואין קרא במשכב כתיב
56 ומשני: אשכחן מקדש דאיכר "משכב ומשכנ'
57 דאיכר" (תימה: דברק "ידיעת"
58 (שעשית מוס). משמע: אלא אמריןן מחדדי
59 לאו דכתיב תרי קראי. דקאמר התם: לכתוב או

1 **ושהו זוקה** — ושחט אותה לפניו, וכתבי: "זאת זוקה התורה". **וכל חיבת דכתיב**
2 **זוקה** — לעיבובא, ואיכא לרביי מלתא אחריאתי בכל דזומר, מי לא דרשין קל דזומר
3 לרביי, ועיבובא דזוקה למילא אחרייתא? **וא נבי יום הכפורים** — דכתיב: גורל: ותן
4 ארזין על שני ג' זג, והכיב זוקה סוף פרשתו, ואי לאו דכתיב מישעט בדיאי דלא
5 מקדש בלא גורל, והכיב זוקה בכל דזומר
6 דקדוש על ידי קריאת שם בלא גורל: **דתימי** —
7 "הגורל לה ועשהו טמאת", דמשמע: הגורל
8 עשהו טמאת בפילתו עליו, ואין קריאת השם
9 עשהו טמאת, שאם טמא: הוה לשם הוה לעולאל
10 — אין נקבעים בכך. ומגילי עליהם, אם הגורל
11 הגורל קביעות קריאת שם — ודלכתיב אתר
12 שיהיה **שיבול והלא דין הוא** — אי לא כתיב
13 "הגורל ועשהו", אלא קרא קמא דריתון ארזין
14 על שני ג' זג, הייתי יכול לומר: והלא קד הוא,
15 דהואיל והגורל קובען — אי קרא קריאת השם
16 קובען, ומה במקום שלא קדש הגורל — נבגן
17 קניו וזיבין וילדות, דאדא דהטאת ואחד לעלה
18 שאם הגורל עליהם, שכתבו על אבן אחת
19 הטאת ועל אבן אחת עולה והטילו עליהם
20 בגורל — ולא שיהיה הגורל קובען, ואם
21 רצה לשטתון דהטות בידו, **קידש השם** —
22 דמאד שפירשי: זה לטמאת הוה לעלה, אם
23 שעה — פסול, דכתיב (דברים כג) "ומצא
24 שפתך תשמו", אלמא שם קבע, ואם משנה
25 נמצאת טמאת למעלה ועלה למטה, מקום
26 שקדש כר. **טעמא** דכתיב הגורל ועשהו —
27 דמעטוי ליה לזאת מלתא בדיאי. **חל לאו הכי**
28 הוה מרביתן מקל דזומר — ומקמינן זוקה
29 למילא אחרייתא. **העירופה** — משמע: זו
30 ערופה, אבל אחרת ערופה. **וערופה העלה** —
31 שנה עליה הכתוב לעבב. **ליום בשנים פסולים**
32 — פחת מנבן שלשים ויחרת מנבן תמישים,
33 דכתיב: "זאת אשר ללוים" וגו', "זאת" משמע
34 מישעט. ומה כתיבם שיהו תמישים פוסלין בהם
35 — כדילף לקמינן: "אשר ללוים" ולא אשר
36 לכתיבם. **זאת אשר ללוים** — כתיב: תהיה
37 היא, בדולה פרתא ביה הדיא, והיה ליה
38 למכתב: "מנבן ומנבן שלשים" כר, **יכול אף**
39 **בשלה ובזתי עולמים** — שאין עבדה לויס
40 אלא שוריים ומשוריים, יהו נפסלין בשנים?
41 **לתלמוד** — ללמוד הלכות עבדה. **זאת אשר**
42 **סימן יפה** — לזמנא ושוכתי. רבי יוסי אומר
43 **בשלשה שנים** — צריך שיהא רואה סימן יפה
44 במשנתו. **העירופה** — דלודיד למכתבן לפי
45 ולתונו, דלמדיד קרסין ודחסי לקרבן.
46 בפר ובכלי, משיבוי שתי שקיות — אבל
47 מקמי חזי לאו כדילף לקמן: איש אשר מוער"
48 וגו'. **ובזתי עולמים** — שנתעם פוסלין
49 בזה. ירושלמי: נקראת "זתי עולמים",
50 דמשנתרבה לא היתה אחריה היתר לשאי
51 דבר, אבל קדושת שלה היתה אחריה היתר
52 לבמה, למי כתיב וזב ובעטן.

1 **אמר קרא: "שחט" "הזקף", בשחיתיה - אין, בשחיתיה**
2 **- לא, וכל חיבת דכתיב ביה זוקה לא דרשין קל**
3 **וזוקה? והא נבי יום הכפורים דכתיב ביה זוקה, ותני:**
4 **"ועשהו טמאת" - הגורל ועשהו טמאת, ואין השם**
5 **עושהו טמאת, שיכול, והלא דין הוא: ומה במקום שלא**
6 **קדש הגורל - קדש השם, מקום שקדש הגורל - אינו**
7 **דין שקדש השם? תלמוד לומר: "ועשהו טמאת" -**
8 **הגורל עושהו טמאת ואין השם עושהו טמאת; טעמא**
9 **דכתב רזמנא: "ועשהו טמאת", הא לאו הכי - דרשין**
10 **בין זחוריו - מימעט רזמנא נפי עגלה: "העירופה" -**
11 **זאת בעירופה ואין אחרת בעירופה, והתא עגלה קשרה**
12 **בשחיתיה מקל זחוריו; ומה פרה שלא הוכשרה בעירופה**
13 **- קשרה בשחיתיה, עגלה שבקשרה בעירופה - אינו דין**
14 **שהוכשרה בשחיתיה? אמר קרא: "וערפו העגלה" -**
15 **בעירופה אין, בשחיתיה לא. משנה בשר פתנים -**
16 **פסול בלויים, בשר בלויים - פסול בפתנים. גמרא תנו**
17 **רבנן: פתנים - במומין פסולים, בשנים פשרים; לויים**
18 **במומין פשרים, בשנים פסולים; נמצא בשר פתנים**
19 **פסול בלויים, בשר בלויים - פסול בפתנים. מנא הני**
20 **מילי? דתנו רבנן: "זאת אשר ללוים" מה תלמוד לומר: "לוי**
21 **לפי שצאמו" "ומנבן מששים שנה ישבו", תלמוד לויים: לויים**
22 **ששנים פוסלין בהם, יכול מומין פוסלין בהם? ודין**
23 **הוא: ומה פתנים שאין ששנים פוסלין בהם - מומין**
24 **פוסלין בהם, לויים ששנים פוסלין בהם - אינו דין שיהו**
25 **מומין פוסלין בהם? תלמוד לומר: "זאת אשר ללוים"**
26 **זאת ללוים, ואין אחרת ללוים. יכול יהו הפתנים**
27 **פוסלין בשנים? ותלא דין הוא: ומה לויים שאין מומין**
28 **פוסלין בהם - שנים פוסלין בהם, פתנים שהמומין**
29 **פוסלין בהם - אינו דין שיהו שנים פוסלין בהם? תלמוד**
30 **לומר: "זאת אשר ללוים" - ולא אשר לפתנים. יכול**
31 **אף בשלה ובזתי עולמים? תנו תלמוד לומר: "לעבד**
32 **עבדה עבודה ועבדה עולמים", לא אמרתי אלא בשנה**
33 **שהעבודה פתחה. כתוב אחר אומר: "מנבן המש ועשהו**
34 **שנה ומעלה", וכתוב אחר אומר: "מנבן שלשים; אי**
35 **אפשר לומר שלשים - שכתב נאמר המש ועשהו, ואי**
36 **אפשר לומר המש ועשהו - שכתב נאמר שלשים, הא**
37 **בידיו? המש ועשהו תלמוד, והשלשים לעבודה; מנבן**
38 **לתלמוד שלא דאח סימן יפה במשנתו המש שנים -**

39 **שוב אינו רואה. רבי יוסי אומר: שלש שנים, שצאמו: "ולקדמם שנים שלש ולקדמם ספר ולשון**
40 **בשדום". - ואידך? שאני לשון בשדום, דקליל. - ואידך? שאני הלכות עבודה, דתקפין. תנו**
41 **רבנן: פהו, משיבאי שתי שערות עד שיקון בשר לעבודה, ומומין פוסלין בו. גן לוי, מנבן**
42 **שלשים ועד גן תמישים בשר לעבודה, ושנים פוסלין בו, כמה דברים אמורים? במה מואעד**
43 **שפמקד, אקל בשלה ובזתי עולמים - אין נפסלין אלא בקול. אמר רבי יוסי: מנא קרא?**

39 **שוב אינו רואה. רבי יוסי אומר: שלש שנים, שצאמו: "ולקדמם שנים שלש ולקדמם ספר ולשון**
40 **בשדום". - ואידך? שאני לשון בשדום, דקליל. - ואידך? שאני הלכות עבודה, דתקפין. תנו**
41 **רבנן: פהו, משיבאי שתי שערות עד שיקון בשר לעבודה, ומומין פוסלין בו. גן לוי, מנבן**
42 **שלשים ועד גן תמישים בשר לעבודה, ושנים פוסלין בו, כמה דברים אמורים? במה מואעד**
43 **שפמקד, אקל בשלה ובזתי עולמים - אין נפסלין אלא בקול. אמר רבי יוסי: מנא קרא?**

אידו אידו "מקלף" שם אידו "משכב", בו בוסטה בפרק "דה מביא" (טו"א) מצריך תרי קראי לאתויי שילה ובזתי עולמים, ובפרק "שני שעיר" (וימא ט"ז) בני "מזבח" דמזבחה,
בפרק "טרף בקלפ" (שם ט"ז) גבי "חל אדם לא היה בארל מועד", ובפרק "הוציא לוי" (שם ר"ג) גבי מעלה עשון תורו רכב נחאלה דבעירובין לא צריך אלא למקדש,
דעיקר דרשא עלה דמקדש, דבמשכב לא הוה ולתונו. אי סרא היא, אם לא היה הפסוק, שפסלו אי בשילה ובזתי עולמים, והואיל ואינו חלוק בקדושתו ומשכב
תנמלא

חולין. פרק ראשון - הכל שוחטין דף כה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

חוספות

מאי שבא דכו' - אגולמיהו קאי. דפשוטיה פשיטא, דכלי עץ הוא דאינקטק
לשק. **מבבל** דבלי עצם מבקלי טומאה - מדארייתא קא בעי לאתויי.
דהאפשיטא שיש בהן טומאה, דמתניתין הוא במסכת כלים (פ"ב מ"א) ומיהו לה בפרק
קטא דרשב (ט"א), כלי עץ ובלי זביתא ובלי עצם, פשוטין סהורין, ומקבליהן טמאין.
שאר בתבנה הוא טמא תלמוד לומר לכל

לשון - בושפוא. ו'לימא בלעז. לשבץ - במטבצות חזק לכו. לטרד - לרד
2 *גרונטיירר. לשון שייך בכלי ברזל, לרר שייך בכלי חזק ובספי. לברבר -
בעזרים שקרוין *זינשיל. להקיש בקורנם - שיש בו פחותה ופושטן בקורנם.
מחור - הואיל ולא נגמרה כל מלאכת נזיו. ולקמן מפרש טמא. מחורב כסוי
מבטא - שאין הניסוי עומד להחליט, והכל
שחכסו כלי אחר הוא, ובלא כסוי הוא
נזיו. **מאי שנא** - וגלמי דלי מתבטא
דסהורין, ומאי שנא של עץ דטמאין?
הואיל ללבווד עשויון - הני דמתבטא,
הלכך לא חשיבו כלי למלתייהו עד
שתגמר כל מלאכת כיווד. הואיל דהייחין
יקריב - ועד דעבידי לנו לא חז
למלתייהו, לימכר ביוקר כראוי להם. כלי
עצם - דמזים יקריב ואין עשוין לכובוד,
לרב נחמץ הוו ככלי מתבטא ולרבי יוחנן הוו
ככלי עץ. **דבלי עצם** פקעליים ויחמץ -
בתמיה, והיכא רמזא? להביא דבר הבא
כלי עץ - מקריניהם ומילפתיהם, דהא
קרינים גרסינן - ולא גרסינן יחמץ
הקרינים. **פירט** לפשות - כגון עצרני
4*גרפירן עשושין מהם כלים. קטנים צייבין
במעשה, שדרכן לאונולן בקוטנם קודם
שיהו מרים. מתוקים גדולים חייבין -
שגמור פריים. קטנים פטורין - שאין דרך
אבילתן כר. זה וזה לפטור - קטנים
פטורין בו מרים בן מתוקים. זה וזה
לחויב - גדולים בין מרים ובין מתוקים.
ולקמן מפרש גדולים מרים למאי חזו.
משנעל החמץ עד מישו החמץ - דהא נמי
להכי תנייה הבא, משו החמץ לתוך
לדעיל. אלא דעד השתא איירי בתרתי
מלי, דבר הנהג בו אינו נהג בו.
ומהשתא מיירי בחתיא מילתא ויש בה חלק
פרקים, ובזמן שדבר זה נהג בה אין דבר זה
נהג בה. ויש זמן שנהג בה ואין זה נהג
בה. ויין חושב לענין קוחת מעשר בירושלם.
ותנת הכסף בכל שאר תאוה נפשי' וגו',
מה הפרט מפורש פרי מפרו ויגדילו קרקע
בעירובין (כ"ב). ומי החזכור לענין לפסול
את המקוה בשלשלו לזנין מים שאובין, אם
נפלו לתוכן קודם שהושכחו בו ארבעים
סאה. ויין אינו פוסל את המקוה. תמר -
מים התננים בחרצנים, ולכשתחמץ ותוסס

מעשה - ואם אמר: דברק "במה"
7 (שבת ס"א, ד) דרש דבר הבא מזה הסוס
אושד פרה מי'בגר ועור, תיפוק ליה מ'זובלי'
9 ויש לומר: דהא לרבות מ'זובלי' אלא עומת
שדמיון זה לזה, של עזים ושל בתמה, אבל
11 בשער לא דמו. ואם התננה רובא תיפוק ליה
מהתם מבגד וערו ושי לומר: רובא דיענא אלא
12 דמאי דבגד וערו. **זה וזה לפטור** - פירשי:
13 מרים, בין גדולים ובין קטנים - גדולים - מפני
שמרים ביותר, וקטנים - מפני שלא נגמרו.
14 ואמר: זה זה לחיוב, גדולים - מפני
שגמרו, קטנים - לפי שטובים יותר. ופירוש
17 הקונטרס דרזק, פירשי: זה זה לפטור - קטנים
מרים ומתוקים, זה זה לחיוב - גדולים מרים
19 ומתוקים. והשתא לא הויא מענין אחד, ועוד,
20 דכי בעי גדולים למאי חזו, הוה ליה לפרוש
21 גדולים מרים, כיון דאירי נמי במתוקים.
22 **התמר** - פירש הקטרס. מים התננים
23 בחרצנים. וראה דמירי במים
24 התננים
25 בשמרים. דמאי ד'דרתמנד ותן מים במדה'
26 דמייחיו עלה בגמרא. דמירי דתננים בשמרים
27 כדמשמע בפרק 'המבור פירח' (בבא בתרא
28 י"א), ואינה שייך לגמרי כדמשמע בפרק 'אלו'
29 עשרין' (פסחים ס"ב).
30 **ופוסל** את המקוה - דיעני מקוה חסר. אבל
31 שלם אינו נפסל בשום ענין, כדפירשונו
32 בפרק 'המבור את הבית' (בבא בתרא ס"ב דרור
33 המתחיל במכלא).
34 **המתמר** ותן מים במדה - ואם תאמר:
35 ולקויהי ברטו תלתא ואתא
36 ארבעה ויש לומר: לדבולי עלמא חיוב איתא
37 לא החמץ, ואם תאמר: ומאי נעמא דרבנן
38 דפסרי שמרים שיש בהם טעם יין, ואף על גב
39 שלא החמץ? והלא כל איסור שבתורה שלא
40 במינו - בנותן טעם, ועל חמור לענין שלא
41 במינו ועוד, שאפילו החמץ פטורין חכמים.
42 למאן דאמר בהחמץ המקוה אפילו בטביל
43 דהא איירי, כדמשמע בפרק 'המבור פירח'
44 (בבא בתרא י"א), ויש לומר: ידיו מים -
45 ואתא תלתא ופולא - לא שרידי טעם נמור לתוכן כבשאר איסורין, דהבא לא הוי אלא
46 קודתא עילמא. **לא שרידי** אף על גב דלא תלתא, אף על גב דרבי יודיה לוחסל את
47 איירי - ד'החתיבי' במעשה, ודבא ללקח אלו, דעיקר בכסף מעשה ואלא פוסל את
48 המקוה, קסבר התלמוד דלא שנא. וקשיא לפירוש רבינו שמואל בן מאיר ד'המבור
49 פירח' (נ"ג), גבי מילתא דאחרים ורבנן ב'בירא פרי הגפן', דקאמר התלמוד דרבמא
50 תלתא ואתא תלתא לא פליגי, אלא ברמא תלתא ואתא תלתא ופלא. פריך ליה מהא
51 דפליגי בבדי מרתו ולא יותר. ומשני: ברתו נמי פליגי, ובדי מרתו נקט להדיחיק בתו דרבי
52 יודיה. והשתא קשיא: דמאי משני תקשי, אמאי לא מוק נמי פלוגתייהו דרבנן ואחרים
53 בבדי מרתו, כי הוי פליגי רבי יודיה ורבנן ותיקין שני רבינו שמואל בן מאיר. דרבי
54 יודיה דמתיב בדי מרתו - דהיינו ליתומא. ואי אפשר לומר כן, כדמשמע הבא וברין
55 לפרש, דגמרא סבירא לה רבנן דפסרי בבדי מרתו, ומוקי אחרים ורבנן רבנן דרבי
56 יודיה. אי נמי, משמע ליה דרבי יודיה מחייב מדארייתא ברמא תלתא ואתא תלתא
57 ופלא, לכך מתייר מדרבנן בבדי מרתו. ומתניתין ברמא תלתא ואתא תלתא ופלא.
58 בהשתחמץ

לשון - **לטרד**, **לברבר**, **להקיש בקורנם**, **מחוסר**
מן או אונין או אונין - מ'הור, **מחוסר פסוי** - מ'מא. **מאי**
שנא הני ומאי שנא הני? רבי יוחנן אמר: **הואיל**
ולקבדו עשויון? רב נחמן אמר: **הואיל ודמיהן יקריב**.
מאי בינייהו? איפא בינייהו **פלי עצם**. **ואיך** רב נחמן
לשעמיה, **דאמר רב נחמן: פלי עצם ככלי מתכות דמו**.
מ'מלל דכלי עצם מקבלי טומאה? א"ל, **ה'תניא**, **רבי**
שמעאל בנו של רבי יוחנן **כר פרוקא אמר: מה**
תלמוד לומר "וכל מעשה עינים תתחמא"? **להביא**
דבר תבא מן העינים מן התקריבין וכן התלפוס; **שאר**
בהמה ויהי מניין? תלמוד לומר: "וכל מעשה" אם
כן, מה תלמוד לומר "עינים"? **פרט לעופות. משנה**
החייב בשקדים ה'מרים - פטור במתוקים, החייב
במתוקים - פטור במרים. **גמרא** **תנו רבנן: שקדים**
ה'מרים - קטנים חייבין, גדולים פטורין; מתוקים -
גדולים חייבין, קטנים פטורין. **רבי ישמעאל** **רבי יוסי**
אומר משום אביו: זה וזה לפטור, ואמר ליה: זה וזה
לחייב. **אמר רבי אלעאי:** הורה רבי הנינא בצפורי
כדברי האומר זה וזה לפטור. **וימאן דאמר זה וזה**
לחייב, גדולים חייבין? חזו? אמר רבי יוחנן: הואיל ויכול
למתקן על ידי תאוה, משנעל החמץ, עד שלא החמץ
אינו ניקח בכסף מעשר, ופוסל את המקוה;
משנחמץ - ניקח בכסף מעשר, ואינו פוסל את
המקוה. האחין השותפין, משחייבין פקלפון - פטורין
ממעשר בהמה, משחייבין במעשר בהמה - פטורין מן
הפקלפון. גמרא מני מתניתין? לא רבי יהודה ולא
רבנן? דתניא: המתמר, ותן מים במדה, ומצא אף
מרתו - פטור, ורבי יודיה חייב. מני? אי רבנן? אף
על גב דהחמץ? אי רבי יהודה - אף על גב דלא
החמץ? אמר רב נחמן אמר רבא רבא רבא רבא
בהשתחמץ

נעשה יין, התמר עד שלא החמץ - מים בעלמא הוא. ונהג בו תורת פסול
מקוה, ואינו נהג בו תורת קוחת מעשר. לאחר השתחמץ יתוה בו תורת מעשה,
ולא יתוה בו פסול מקוה. וכן **האחין השותפין** משחייבין בו - באיך שחן
שותפין בירושלם, משחייבין פטורים במעשר בהמה - חלקו ולבטח
נשתתפו - חייבין בקלפון, כשמביאין שקליהו מביאין שני חזאי שקלים ותנתין
שתי קלפונות. והקלפון הוא לשון הכרע, שחייבין להכריע שקליהו, ואם נתנו כן
שניהם שקל שלם - ותנתין שתי קלפונות, שהיה לוח לשקול לחזאין. ו**שפתין**
במעשר בהמה - כל הגדלים להם כל ימי שותפותם, שהשותפות פטור מעשר
בהמה, בכבורות בפרק בתרא (נ"ג). "יודה לך" - ולא של שותפות. והתם מוק
ליה לאתי קרא מעשר, ואף על גב דרבננותי בתרי. ובשחייבין מעשר בהמה
כגון אם לא חלקו מעמלם - חייבין במעשר בהמה, לעשר כל הגדלים להם
כל ימי שותפותם. דאמר התם: יכול אשתו קנו בתפוסת הבית? תלמוד לומר
"יודה". ופטורין מן הקלפון לגמרי, ששוקלן כן שניהם שקל שלם. שמתוך אבדיהם -
בחוקת עומד, ורביהם השוקל על בניו וא על אחד מבני עירו ופטורו בשלו -
פטור מן הקלפון, ואבדיהם שוקל על בניו א: השוקל על יד עני או שבעו
השוקל על יד עני או שבעו, והואיל לא נוסף בו כלום. אף על פי שיש בו טעם יין אינו כלום.
בשהשתחמץ

על יד פני עירו - פטור. ובניו נמי, אין מעות שקליהם עליו, והווי ליה כשכנו ערו וכו'.
שרידי ש כאן יין, רבי יודיה חייב - במעשה, ודבולה פירא היא. חכמים פטורים, והואיל לא נוסף בו כלום. אף על פי שיש בו טעם יין אינו כלום.
בשהשתחמץ

גמרא ישראל ועבדו"ם שקנו ביתו של עבדו"ם והיה שם בין נסד ועבודה זרה ומעות – לא יאמר לו: "טול אתה בין נסד ועבודה זרה, ואני מעות".

אמר רבי יוחנן: לא סוף דבר בין נסד ועבודה זרה ומעות, אלא אפילו היו שם שני צלמין, אחד עשוי כמין דלופקי, ואחד שאינו עשוי כמין דלופקי – לא יאמר לו: "טול אתה את שאינו עשוי כמין דלופקי, ואני נטיל את העשוי כמין דלופקי".

אמר רבי זעירא: ויאותו! אילו חבר ועם הארץ שירשו את אביהן עם הארץ, והיו שם פירות מוכשרין ופירות שאינו מוכשרין, שפא אומר לו: "טול אתה את המוכשרין ואני נטיל את שאינו מוכשרין?"

והא מתניתא פליגא: "טול אתה עבודה זרה, ואני מעות". "אתה בין נסד, ואני פירות!" אמר סיפא וליה היא פליגא. אם משבאו לרשות הגר – אסור. והכא מפיון שקנה – כמי שגנבם לרשותו!

עקימם הגר הילק עם אחיו, והחמיר על עצמו והוליד הנזיה לים המלח.

תלתא אמורין, חד אמר: דמי עבודה זרה הוליד לים המלח, והרנא אמר: דמי חלקו של עבודה זרה הוליד לים המלח. והרנא אמר: עבודה זרה עצמה הוליד לים המלח. אלא בשביל לעקור עבודה זרה מבית אבא.

[דף כ"ט ע"א]

מתני' עם הארץ שאמר לחבר: "קח לי אגודת ירק". "קח לי גלוסקין אחד" לוקח סתם – פטור. אם אמר: "זו שלי, וזו של חברי" ונתערבו – הויב לעשר אפילו הן מאה.

גמרא תמן תנינן: נאמנין על הלקט ועל השכחה ועל הפאה בשעתן, והכא את אמר הכין? תמן – שתיקונו [שתיקותו] – פטור. ברם הכא שתיקונו [שתיקותו] – חייב. ותני בן: את שתיקונו [שתיקותו] – פטור. נאמן להקל [להחמיר]. ברם הכא, פירושו להקל – (אינו) נאמן.

תני: עבדו"ם שהיה צונח ואומר: "בואו וטלו לכם ממני פירות" "ערלה הן" "נמט רבעי הן!" – אינו נאמן. אם אמר: "מעבדו"ם פלוני הבאתים" – נאמן להחמיר; דברי רבי. והכמים אומרים: דברי העבדו"ם לא מעלין ולא מורידין.

רבי יודן בעי: יהיה צונח לפי תוכו. רבי יודן בעי: ממה דתימא כותי – כעבדו"ם. דאיתפלגון: כותי – אינו כעבדו"ם; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כותי – כעבדו"ם לכל דבר.

אמר רבי בון בר חייא: והוא שיהא רוב מכנסו משלו.

ישראל שהיה לו ארים בסוריא ושילח לו פירות, ואמר: "הרי אלו מעושירין" – אני אומר: מן השוק לקח. והוא – שיהא אותו המין מצוי בשוק. לא סוף דבר בשאין לו מאותו המין בתוך שדהו, אלא אפילו יש לו מאותו המין בתוך שדהו, מפיון שאותו המין מצוי בשוק – מותר.

מתניתין דרבי יוסי דתני: הלוקח סתם – צריך לעשר; לדברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אין צריך לעשר. מה נן קיימין? אם כשאמר לו: "צא ולקח לי" – שלוחו הוא! "צא ולקח לך" – שלו! חזן! אלא פי נן קיימין: בסתם. רבי יודה אומר: לא נתפונן המוכר לזכות אלא ללוקח. רבי יוסי אומר: לא נתפונן המוכר לזכות אלא לבעל הפעולות, לפיכך, אם נתן אחת יתירה – רבי יהודה אומר: של לוקח. רבי יוסי אומר: של שניהן.

מחלפא שיטתיה דרבי יוסי! תפון הוא אומר: לא נתפונן המוכר לזכות אלא לבעל הפעולות, וְכֵן – את אמר הכין! באן – על ידי מעותיו של זה, ועל ידי רגליו של זה – שניהן הולקין.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם החליף את הפעולה – צריך לעשר.

[דף כ"ט ע"ב]

אמר רבי יוסי: הדיא אומר: הנותן מעות לחבירו והחליפן ואבדו – חייב באחריותן.

שמואל אומר: במחלק בידו. אמר רבי אלעזר: והוא שנמל חלקו בפוף. אמר רבי יונה: צורכה לדין וצורכה לדין! חילק בידו ונמל חלקו בתחלה – אינו צריך לעשר אלא על שלו. לא חילק בידו ונמל חלקו בפוף – אינו מעשר אלא על שלו.

תני: אומר הוא אדם לפועל: "הילך דינר זה ואכול בו!" "הילך דינר זה, שתה בו!" ואינו הושש על שכרו לא משום שביעית, ולא משום מעשרות, ולא משום יין נסוף. אבל אם אמר לו: "צא ולקח לך כפר, ואני נותן לך דמים." "צא ולקח לך רביעית של יין, ואני נותן לך דמים" – הוששין על שכרו משום שביעית, ומשום מעשרות, ומשום יין נסוף.

אמר רבי זעירא: נעשה החנווני שלוחו של בעל הבית לזכות לפועל. אמר רבי הילא: פועל זכה לבעל הבית משל החנווני, וחזור וזוכה לעצמו.

מה נפקא מבניהון? תיה החנווני חרש. על דעתיה דרבי זעירא – לא חשש, שאין שליחות לחרש. על דעתיה דרבי הילא – הושש.

תני: לא יאמר אדם לחבירו: "הילך מאתים דינר ושקול על ידי לאוצר". אלא אומר הוא לו: "פרשני מן האוצר". וכן לא יאמר אדם לחבירו: "הילך מאתים וזו ושקול על ידי לאומנות". אלא אומר הוא לו: "פרשני מן האומנות".

הדרן עלה תמקבל שדה

פרק שביעי

הלכה א' מתני' הפוזמין את חבירו שיאכל אצלו, והוא אינו מאמינו על הפעשרות – אומר מערב שבת: מה שאני עתיד להפריש למהר – הרי הוא מעשר, ושאר מעשר כסוה לו. זה שעשיתי מעשר – עשוי תרומת מעשר עליו, ומעשר שני – בצפונו או בדרומו, ומחולק על הפעולות.

גמרא אומר רבי יוחנן: מתניתין – בדמאי. הא בודאי – לא. הא מתניתין אומר: אפילו בודאי! דתנינן תמן: הוי לז תאנים של טבל בתוך ביתו, והוא בבית המדרש או בשדה. אין תימר: בדמאי אנו קיימין – לית יכול! דתנינן: הוי (הא) דמאי.

מה אומר רבי יוחנן בדמאי לא בודאי, לא אומר אלא מתניתא בדמאי.

מה בין דמאי ומה בין ודאי? דמאי – אדם מתנה על דבר שאינו ברשותו. ודאי – אין אדם מתנה אלא על דבר שהוא ברשותו.

רבי ינאי הוה ליה תנאי ודאי. שאל לרבי חייה רובא: מאי מתקנא בשבתא? אומר ליה: (דברים יד) **למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים** – ואפילו בשבת.

מהו דתמת מיכל בלשי תלוי בוי? אומר ליה: עתיד את להנהיג שררה על ישראל!

רבי הושעיא הוה לז תנאי ודאי. הוה איתא בשלה ירק, אנשיית מתקנתה. אתת לגבי רבי הושעיא, ושלה לזבדי בן לוי דיתקן ליה.

[דף ל' ע"א]

רבי בא בר מפל בעי: ולא הוה זבדי בר לוי צריך מוזבאי לרבי הושעיא בירקא?

רבי זעירא בעי: מה נז קיימין? אי בשיש לז תנאי עליו ועל אחרים – אינו צריך לזכותו בירקא. ואם באין לז תנאי לא (אלא) עליו ולא על אחרים – צריך לזכותו בירק!

רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: איתתבת, ולא זפי זבדי בן לוי לרבי הושעיא בירקא!

אמר רבי ינאי: צריך שיהא זכור תניו. שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן: וצריך להלחיש בשפתיו.

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא: ולא נמצא כמתקן בשבת? אומר ליה: אדחי תנא.

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא: ואינו אסור מפני אובדן אוכלים? אומר ליה: מפררו כל שהוא.

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא: ואינו אסור משום גזל? אומר ליה: רוצה הוא שיהא לז נחת רוח.

מיליהון דרבנין פליגינן! דאמר רבי שמואל בר רב יצחק: רבי ורבי יוסי בי רבי יהודה נתארחו אצל בעל הבית אהד. אול לישנא בישא, אומר ליה הב דעתך דאינון מהשדונה. יתיב ליה מעייני לז, והוון עבדין נפשין מורקין אילין לאילין ומתקנין. ואינו רוצה הנחת רוח? רוצה הוא, אלא דלא בעי דחשדוניה.

תני: רבי יהודה אסר. מה טעמא דרבי יודה? ויש אדם מתנה על דבר שאינו ברשותו?

מודה רבי יודה, שהוא הולך ולקח ממקום שלקח זה, ומעשרין. ויש אדם מפריש על דבר שאינו שלו? רבי אבהו בשם רבי יוחנן: עשו אותו כמזכר פירות טבולין להכיר.

בהדא דתני: המוכר פירות טבולין להבירו – הרי זה רץ אחריו ומתקנו. לא מצא, אם ידוע שהפירות קיימין – מעשר עליהן. ואם לאו – אינו צריך לעשר עליהן. ספק קיימין ספק אין קיימין – מעשר עליהן, וקורא שם למעשרותיהם.

הלכה ב'

מתני' מזוגו לו את הכוס, אומר: מה שאני עתיד לשויר בשולי הכוס – הרי הוא מעשר, ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר – עשוי תרומת מעשר עליו. ומעשר שני בפיו, ומחולל על הפעות.

גמרא ביני מתניתא: לענין מזינת הכוס.

מה נז קיימין? אם באומר, מכבד – משקה מעורב הוא! ואם באומר לכשישתה – למפרע טבל שתה! אלא כי נז קיימין: באומר: "מכבד לכשישתה".

ולא נמצא מטלטל תרומה טמאה בשבת? אמר רבי אלעזר, משייר כל שהוא חולין בהוא דתנינן תמן: מטלטלין תרומה טמאה עם החולין.

ולא דמייזן! תמן – טמאה לצורך טהורה. ברם הכא – חולין לצורך טמאה. אמר רבי יוסי בי רבי בון: עם יציאתו מן הכוס קדיש.

[דף ל' ע"ב]

תמן תנינן: הלוקח יזן מבין הכותים, תני: רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין, שמוא תפקע הנוד ונמצא זה שותה טבלים למפרע. והדא מתניתא לא כרבי יוסי ורבי שמעון היא? אמר רבי יעקב בר אידי: הכל מודין על הכוס, שהוא על אתר.

הלכה ג'

מתני' פועל שאינו מאמין לבעל הבית – נטיל גרוגרת אחת ואומר: זו ותשע הפאות אחריה – עשויות מעשר על תשעים שאני אוכל, וזו עשויה תרומת מעשר עליהן, ומעשר שני באהרונות, ומחולל על הפעות. והושף גרוגרת אחת.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא יחשוף, מפני שהוא ממעט מלאכתו של בעל הבית. ורבי יוסי אומר: לא יחשוף מפני שהוא תנאי בית דין.

גמרא רבי אליעזר בשם רבי הושעיא: עשו אותו [כפועל] שאינו מאמין לבעל הבית.

פשיטא הדא מילתא: נשרפו הפירות – התרומה בטיבולה. נשרפה התרומה, לכשיאכלו הפירות – קדשה תרומה למפרע.

מהו חשף? מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר.

תני: לא יתרוש אדם בפרתו בלילה וישפירנה ביום. לא יעשה בתוך שלו בלילה, וישפיר עצמו ביום. לא ירעיב עצמו, ולא יסגף עצמו, מפני שהוא ממעט במלאכתו של בעל הבית.

רבי יוחנן אול לחד אתר, אשכח ספרא איינזום. אמר להו: מהו בן? אמרו ליה: צינים. אמר ליה: אסור לך! ומה אם מלאכתו של בשר ודם – את אמר אסור, מלאכתו של הקדוש ברוך הוא – לא כל שבין? רב הויא בר אשי בשם רב: תנאי בית דין – שתהא תרומת מעשר – משל פועל [בעל הבית], ומעשר שני – של בעל הבית [פועל].

הלכה ד'

מתני' הלוקח יין מבין הכותים – אומר: שני לוגין שאני עתיד להפריש – הרי הן תרומה, ועשרה – מעשר, ותשעה – מעשר שני, ומיחל ושותה.

גמרא תני: רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין שפא תבקע הנוד ונמצא שותה מבילים למפרע.

לא בטעמיה דהדין טעמיה דהדין! טעמא דרבי יוסי – שפא יסייע [שיהא מסיים]. טעמא דרבי שמעון – שפא ישבח וישתה את השאר.

[דף ל"א ע"א]

בהדא דתני: "מעשר שני שבחפינן זה מהחיל על סלע שבבים זה" – חילל. רבי יוסי אומר: לא חילל. מאי טעמא דרבי יוסי? שאם אמר על הסלע הישנה ועל הדינר הישן – שחילל. מודים חכמים לרבי יוסי שאם אמר על הסלע שאטול מיד בני ועל הדינר שאטול מיד בני – שלא חילל, שלא היה בידו באותה שעה.

תמן תנינן: הפניח פירות להיות מפריש עליהן מעשר שני. והדא מתניתין דלא כרבי יוסי וקרבי שמעון? אמר רבי זעירא: תמן – למפרעו נתקלקלו. גרם הכא – מאובדן והילך נתקלקלו.

[דף ל"א ע"ב]

תמן תנינן: פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס, או שאמר: "פרוטה בפיס זה הקדש". תנא: על הראשונה – מעל בספק. ועל השנייה – מעל בודאי; דכרי רבי עקיבא. וחכמים אומרים: על פולן מעל בספק, ועל האחרונה מעל בודאי.

אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנאי: הדא דתימר – בשקויו עשר. אבל אם היו שתים, על הראשונה – מעל בספק, ועל השנייה – מעל בודאי.

רבי שמעון בן לקיש בעא קומי רבי יוחנן: מה בין האומר בפיס, מה בין האומר מן הכיס? [כאן – תלוי בהפרשה].

רבי שמעון בן לקיש אומר: אפילו הוציא את כל הכיס – לא ימעול! כמה דתימר: למפרעו – טבל שתה, ואמר אף הכא: למפרעו – חילין הוציא! אלא: כאן – תלוי בהפרשה.

אמר רבי יונה: כאן וכאן – תלוי בהפרשה. נעשה כאומר: "אל יצא הכיס הזה מידי פרוטה הקדש". מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש! תמן הוא אומר: מועלין בפרוטה לפי השבון שלשה לוגין. והכא הוא אמר הכין! מן דאצרכת ליה, חזר ופשטה.

[דף ל"ב ע"א]

אמר רבי יצחק בר אלקעזר: אדם עומד מערב שבת ואומר: "הרי זו תרומה למחר". ואין אדם עומד ואומר: "הרי זו תרומה למחר".

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אין אדם עומד מערב שבת ואומר: "הרי זו תרומה למחר".

מתניתין פליגא על רבי יוסי בי רבי בון: לגין שהן טבול יום ומילאהו מן הנחית מעשר טבל.

אם אומר: "הרי זו תרומת מעשר" מחלל, אומר: "הרי זו תרומה" – מחלל.

אם אומר: "הרי זה עירוב" – לא אומר כלום! פתר לה: לשעבר.

והתני, רבי הויה אומר: אית לך מימר לשעבר? וחזר בה.

הלכה ה'

מתני' היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו, והוא בבית המדרש או בשדה – אומר: "שתי תאנים שאני עתיד להפריש – הרי הן תרומה. ועשרה – מעשר. ותשעה – מעשר שני".

היו דמאי – אומר: "מה שאני עתיד להפריש למחר – הרי הוא מעשר. ושאר מעשר – סמוך לו. זה שעשיתי מעשר – עשוי תרומת מעשר עליו, ומעשר שני – בצפונא או בדומא" ומחולל על הפועות.

גמרא מיי בדין? מכבר לכשאפרישנה. הגע עצמך! שהיתה תרומה טהורה! מכבר לכשאוכלנה. הגע עצמך! שהיתה תרומה טמאה! מכבר לכשאניחנה בזוית.

תני: מטלטלה, אחד תרומה טהורה, ואחד תרומה טמאה.

אמר רבי ועירא: הדין אמרה: טבל שיש עליו תניי – מותר למטלה בשבת. כיצד הוא עושה? נותן עיניו במקצתו ואוכל את השאר.

[דף ל"ב ע"ב]

הלכה ו'

מתני' היו לפניו שתי בלבלות של טבל, ואמר: "מעשרות של זו בזו, ושל זו בזו" הראשונה – מעושרת. "מעשרותיהן מעשרות בלבלה בהבירתה" – קרא שם.

גמרא ותני עלה: נוטל מן השנייה שתי תאנים, ושני עשורין, ועישורו של עישור.

שמואל אומר: לא מצי תניתה! אין יסב תדא לעשר – צריך מיסב תדא למאת. אין יסב תדא למאת – צריך מיסב תדא לאלף. אין יסב תדא לאלף – צריך מיסב תדא לעשרה אלפין.

אמר רבי יוסי בר חנינה: על הראשונה – עובר בעשה. ועל השנייה – בעשה ולא תעשה.

על הראשונה עובר בעשה – שקבע שני שמות באחד. ועל השנייה בעשה ולא תעשה – שקבעו שני שמות באחד, ושהקדים שני שבראשונה, לראשון שבשנייה.

אמר רבי אליעזר: דרבי מאיר היא! דרבי מאיר אמר: אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד.

תמן תנינן: "הרי זו תמורת עולה ותמורת שלמים" – הרי זו תמורת עולה; דברי רבי מאיר.

אמר רבי יוסי: הוינן סברין מימר: מה פליגון רבי מאיר ורבנן? לאחר כדי דבור, אכל בתוך כדי דבור – לא. מן מה דאמר רבי אליעזר: רבי מאיר היא! הדיא אמרה: אפילו בתוך כדי דבור – אינו חוזר בו.

דתני: "מעשרותיהן מעשרות בלפלה בתכירתה" – קרא שם. מפני שקבע שני שמות באחת, הא זה אחר זה – אין תופס אלא ראשון בלבד.

אמר רבי אבינא: מודה רבי מאיר לחכמים באומר: "בהמה זו תמורת שני זבחים אלו" – שחלו שניהם, מפני שקבע שני שמות באחת. הא זה אחר זה – אין את תופש אלא ראשון ראשון בלבד. לא כן אמר רבי שמואל בר רב יצחק בשם רב הונא: אמר: "זו תמורת עולה" – חוזר בו (אפילו) בתוך כדי דבור! כאן – במתבנין לפחות, כאן – במתבנין להוסיף.

אמר: "הרי זו תרומה" אפילו בתוך כדי דבור – אינו חוזר בו. אדם נשאל על הקדישו, ואין אדם נשאל על תרומתו!

[דף ל"ג ע"א]

פיצד הוא עושה? נוטל עשרים תאנים מאיזה מהן שירצה, וכל עשר דיסב – אית בהון תרומת מעשר.

עד דון – בשוות. היה בזו מאה ובזו מאתים, אם לשם מאה – הוא נוטל אחת עשרה. אם לשם מאתים – הוא נוטל שלשים תאנים.

בזו מאה ובזו אלה, אם לשם מאה הוא נוטל – נוטל חמש עשרה. אם לשם אלה הוא נוטל, אפילו הוא נוטל את כולה – אינו משלים!

מי שיש לו בלפלה והוא מבקש לעשרה – נוטל שני תישועין, ותשוע של תשוע, שהו עשר – מעשר, ותשע – מעשר שני.

ויאמר: תשע עשרה! אמר רבי זעירא: (משלי א) דברי חכמים וחדיתם.

הרוצה להכניס מאה תאנים מתוקנות לתוך ביתו – הרי זה נוטל על כל תאינה ותאינה שני תישועין, ותישוע של תישוע, שהו עשרים ושלש תאינים, ארבעה אמר, ותישוע של תישוע.

הלכה ז'

מתני' מאה טבל מאה חולין – נוטל מאה ואחת.

מאה טבל מאה מעשר – נוטל מאה ואחת.

מאה חולין מתוקנים מאה מעשר – נוטל מאה ועשר.

[דף ל"ג ע"ב]

מאזה טבל ותשעים מעשר, ותשעים טבל ושמונים מעשר – לא הפסיד כלום.

זה הכלל: כל זמן שהטבל מרוכה – לא הפסיד כלום.

גמרא רבי שמעון בן לקיש אומר: צריך להתנות ולומר: "אם טבל עלה בדי – הוא מעשר, ואם מעשר עלה בדי – הרי הוא עשוי תרומת מעשר".

אמר רבי יונה: צריך לכפול תניין ולומר: "ואם לאו – לא עשיתי כלום!"

רבי יוחנן אומר: אינו צריך לכפול תניין.

דין בדיעתיה, ודין בדיעתיה. דאיתפלגין: תרומת שני בריים באחת מהן – רבי יוחנן אומר: קדשו מדומעין. ורבי שמעון בן לקיש אומר: לא קדשו.

אמר רבי מנא: מוז הולקין על רבי אלעזר בן ערד. דתני: מעשר טבל שנתערב בחולין, אם יש לו פרנסה ממקום אחר – מוציאיו לפי השבון. ואם לאו, רבי אלעזר בן ערד אומר: יקרא לה שם לתרומת מעשר שבו. ועלה באחד ומאה! אומר רבי בא בר מפל: תיפתר, בדברים שאין להן עלייה.

רבי הילל בן פוי בעי: ויפצע! אומר רבי יונה: מותר לפצע? לא בן תנינן: נתפצעו האגוזים – לשעבר, הא בתחילה – לא!

אמר רבי יונה: ביני מתניתין, כל זמן שהטבל מרוכה על המעשר, עשר – לא הפסיד כלום.

רבי לוינטי בשם רבי יונה: כל טבל דאנן קיימינן הכא – טבל לראשון ולשני.

רבי אבהו אומר: איתפלגון רבי ורבי דוסתי בי רבי ינאי, חד אומר: עושה אותה שני למקום אחר. וחרנא אומר: עושה כולו שני למקום אחר, ומפריש עליו ראשון למקום אחר.

מה נן קיימינן? מאזה (טבל) מעשר, ותשעים (מעשר) טבל – נוטל תשעים ושתים חסר עישור אחד. מאזה (טבל) מעשר, ושמונים (מעשר) טבל – נוטל שמונים ושלש חסר שני עשרונים. מיכן והילך – לפי השבון.

הלכה ח'

מתני' מי שהיו לו עשר שורות של עשר עשר בדי וין, ואמר: "שורה החיצונה אחת – מעשר", ואינו ידוע איזו היא – נוטל שתי חביות לזכמן.

[דף ל"ד ע"א]

"הצי שורה החיצונה אחת – מעשר", ואין ידוע איזו היא – נוטל ארבע חביות מארבע זויות.

"שורה אחת – מעשר", ואינו ידוע איזו היא – נוטל שורה אחת לזכמן.

"חצי שורה אחת - מעשר", ואין ידוע איזו היא - נוטל שתי שורות לזכמן.

"חצי חבית אחת - מעשר", ואינו ידוע איזו היא - נוטל מכל חביות וזכביות.

גמרא ויטול שתיים! רבי כהן בשם רבנן דקיסרין: בשהפריש חציין ממקום אחר.

תני: הוּוּ לַפְּנֵי שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת, אַחַת שֶׁל מַעֲשֵׂר טָבֵל טְהוֹר, וְאַחַת שֶׁל מַעֲשֵׂר טָבֵל טָמֵא - הָרִי זֶה מְבִיא שְׁנֵי לְגִינִין, וְנוֹטֵל מִזֶּה כְּדֵי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשְׁתִּיחָן, וּמִזֶּה כְּדֵי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשְׁתִּיחָן. וְהוֹזֵר וּמִגְבִּיהָ אֶת הַלְּגִינִין וְאוֹמֵר: "אִם זֶהוּ טְהוֹר - הָרִי הוּא עֲשִׂיתִי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר, וְאִם לֹא - לֹא עֲשִׂיתִי כְּלָוִם". וְהוֹזֵר וְעוֹשֶׂה בֶן בְּשֵׁנֵי, וְנוֹכֵל וְשׁוֹתֶהּ דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵינִי נוֹכֵל אֶלָּא לְבַסּוּף.

מאי טעמא דרבי? אני אומר: שפא שתה משקין טמאין תחילתה. ומאי טעמא דרבי אלעזר בי רבי שמעון? אני אומר: שפא שתה משקין טמאין בסוף.

הכל מודין בשותה משקין טמאין - שהיא אסור לזבל אפילו ספק תרומה. ספק משקין - כל עמא מודין שהיא מותר לזבל אפילו תרומה ודאי. אלא בן אגן קיימין בהדא מתניתין, מאי טעמא דרבי אלעזר בן רבי שמעון? מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה נתבררה הטומאה - טעון טבילה.

מה טעמא דרבי? שלא יבא לידי רביעית. ומה טעמא דרבי אלעזר בי רבי שמעון? בשותה פחות מרביעית.

ולית ליה לרבי אלעזר בי רבי שמעון שלא יבא לידי רביעית? אמר רבי יוסי בי רבי בון: אין לך אלא בהדין פיתרא קדמיא, דרבי חיש שפא שתה משקין טמאין בתחילתה, ורבי אליעזר בי רבי שמעון חש שפא שתה משקין טמאין בסוף.

הדרן עלה פרק המזמין ופליקא לה מסכת דמאי

הֲדָרִין עֲלֵךְ מִסְכַּת דְּמָאֵי וְהַדְרִיךְ עֲלֵךְ, דַּעֲתֵן עֲלֵךְ מִסְכַּת דְּמָאֵי וְדַעֲתֵךְ עֲלֵךְ, לֹא נִתְנָשִׂי מִנָּךְ מִסְכַּת דְּמָאֵי
וְלֹא תִתְנָשִׂי מִנִּי, לֹא בַעֲלָמָא הֲרִינן וְלֹא בַעֲלָמָא דְאַתִּי: (ג' פ' ע"ב)

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא תּוֹרַתְךָ אֲמִנּוּתֵנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתֵהָא עֲמָנוּ לְעוֹלָם
הַבָּא:

חֲנִינָא בַר פְּפָא. רְמִי בַר פְּפָא. נַחְמֵן בַר פְּפָא. אַחָאֵי בַר פְּפָא. אַבָּא מְרִי בַר פְּפָא. רַפְרָם בַר פְּפָא.
רְכִישׁ בַר פְּפָא. סוּרְחַב בַר פְּפָא. אַדָּא בַר פְּפָא. דְּרוּ בַר פְּפָא:

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תּוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפוֹת עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה כְּלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵנוּ
וְצִאֲצֵאֵי עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֵךְ וְלוֹמְדֵי תּוֹרַתְךָ: מֵאִיבֵי תַחֲפִמְנִי מִצְּוֹתֶיךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא
לִי: יְהִי לְבִי תָמִים בְּחַקֶּיךָ, לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ, כִּי כִּם חִיֵּיתֵנִי: בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ, לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סְלַח וְעַד:

מִוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשָּׁמַתְּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְלֹא שָׁמַתְּ
חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשַׁפְּימִים וְהֵם מְשַׁפְּימִים. אָנוּ מְשַׁפְּימִים לְדִבְרֵי תּוֹרָה, וְהֵם מְשַׁפְּימִים
לְדִבְרֵים בְּטָלִים. אָנוּ עֲמָלִים וְהֵם עֲמָלִים. אָנוּ עֲמָלִים וּמְקַבְּלִים שְׂכָר, וְהֵם עֲמָלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים
שְׂכָר. אָנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים. אָנוּ רְצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רְצִים לְבָאָר שַׁחַת, שְׁנֶאֱמַר וְאַתָּה
אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לְבָאָר שַׁחַת, אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבִטַח בְּךָ:

יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי, כְּשֶׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לְסִיִּים מִסְכַּת דְּמָאֵי, כֵּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְּחִיל מִסְכַּתוֹת וּסְפָרִים
אַחֵרִים וְלְסִימָם, לְלַמּוֹד וְלִלְמַד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַבֵּל אֶת כָּל דְּבָרֵי תְלִמּוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה:

וּזְכוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאֲמוּרָאִים וְתְלִמִּידֵי חֻכְמִים, יַעֲמוּד לִי וְלִזְרָעִי, שְׁלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי
זְרָעִי וְזָרַע זְרָעִי עַד עוֹלָם.

וְתִתְקַם בִּי, בְּהַתְּחַלְכֵךְ תִּנְחָה אִתְּךָ, בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהִקְיָצוֹת הִיא תְּשִׁיחֵךְ: כִּי כִי יִרְבוּ יְמֶיךָ,
יְוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָהּ, בְּשִׂמְלָהּ עֶשֶׂר וּכְבוֹד: יְיָ עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְיָ יְבַרְךָ אֶת
עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

מִסְכֵּת פְּלָאִים

פֶּרֶק רֵאשִׁוֹן

הֲלָכָה א' מִתְּנִי' תַּחֲטִימִים וְהַזְּוִינִי – אֵינָם פְּלָאִים זֶה בְּזָה. הַשְּׁעוּרִים וְשִׁבְלֵת שׁוּעֵל, הַכֶּסֶּמִּין וְהַשִּׁיפּוֹן, הַפּוֹל וְהַפְּסִיר, וְהַפְּרָקָדָן וְהַמַּפֶּת, וּפּוֹל הַלָּבָן וְהַשְּׁעוּעִית – אֵינָם פְּלָאִים זֶה בְּזָה.

גִּמְרָא בְּתִיב (ויקרא יט, ט): שְׂדֵד לֹא תִזְרַע פְּלָאִים. הֵייתִי אֹמֵר: אֶפִּילוּ שְׁנֵי מִינֵי חַטִּימִים, וְאֶפִּילוּ שְׁנֵי מִינֵי שְׁעוּרִים.

(סם) בְּהַמְתֵּד לֹא תִרְבִּיעַ פְּלָאִים. הֵייתִי אֹמֵר: אֶפִּילוּ שׁוֹר שְׁחֹר עַל גְּבִי שׁוֹר לָבָן, אוֹ שׁוֹר לָבָן עַל גְּבִי שְׁחֹר.

(סם) וּבְגַד פְּלָאִים שְׁעֻטָּנוּ לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ. הֵייתִי אֹמֵר: אֶפִּילוּ שְׁנֵי מִינֵי צִמָּר, וְאֶפִּילוּ שְׁנֵי מִינֵי פִשְׁתִּים!

פִּירֵשׁ בְּבִגְדִים (דברים כב, יא): לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֻטָּנוּ צִמָּר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּיו. מַה פְּלָאִי בְּגָדִים שְׁאִמְרָתִי לָךְ, שְׁנֵי מִינֵי – לֹא זֶה מִמִּין זֶה וְלֹא זֶה מִמִּין זֶה, אִם פְּלָאִים שְׁאִמְרָתִי לָךְ בְּכָל מְקוֹם – לֹא זֶה מִמִּין זֶה וְלֹא זֶה מִמִּין זֶה.

הַחִיטִּים וְהַזְּוִינִי – אֵינָן פְּלָאִים זֶה בְּזָה. הֵא עִם הַשְּׁעוּרִים – פְּלָאִים.

הַחִיטִּים וְהַזְּוִינִי – אֵינָן פְּלָאִים זֶה בְּזָה. דְּבַר שְׂאִינוּ אוֹכֵל תּוֹיֵנָן מִטְעִי וּמִתְּנִי פְּלָאִים!

אָמַר רַבִּי בָּא פֶּר זִבְדָּא: שֶׁבֶן מְקוֹמוֹת מְקַיְימִין אוֹתָן לְיוֹנִים.

אָמַר רַבִּי בָּא פֶּר זִבְדָּא בְּרַבִּי לִיעֲזָרָא? דְּתַנִּינָן תַּמּוֹן: הַמְקַיְיִם קוֹצִים בְּבָרָם – רַבִּי לִיעֲזָרָא אֹמֵר: קִידֵּשׁ. וְחַמְטִים אֹמְרִים: לֹא קִידֵּשׁ. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: טַעֲמָא דְרַבִּי לִיעֲזָרָא, שֶׁבֶן מְקוֹמוֹת מְקַיְימִין אוֹתָן לְגַמְלִים, בְּעַרְבֵיא.

מַה דְּרַבְּנִין סְבָרִין מִימְרָא? אֵין מְקוֹמוֹת מְקַיְימִין אוֹתָן לְגַמְלִים בְּעַרְבֵיא? וַיְבָדְקוּ! רַבְּנִין אָמְרִין: מְקוֹם שְׁמֻקְיָמִין אוֹתָן – אֲסוּרִין, וּמְקוֹם שְׂאִין מְקַיְימִין אוֹתָן – מוֹתְרִין. מַה טַּעֲמָא דְרַבִּי לִיעֲזָרָא? מִפְּיֵין שְׁמֻקְיָמִין אוֹתָן בְּמְקוֹם אֶחָד – נְאֻסוֹר מִינָן בְּכָל מְקוֹם שְׁהוּא.

וְלֹא רַבִּי בָּא פֶּר זִבְדָּא בְּרַבִּי לִיעֲזָרָא? תַּמּוֹן – אֵין דְּרֵד בְּגִי אֲדָם לְהַבִּיא קוֹצִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם. בָּרָם הִבָּא – דְּרֵד בְּגִי אֲדָם לְהַבִּיא זִנְיִין מִמְּקוֹם לְמְקוֹם.

מַעֲתָה, יְחוּ פְּלָאִים עִם תַּחֲטִימִים! אָמַר רַבִּי יוֹנָה: מִין חַטִּימִין הֵם, אֲלֵא שְׁהַפִּירוֹת מְזַנִּין.

בְּהֵדָא דְתַנִּי: וְלֹא תוֹנָה הָאָרֶץ (ויקרא יט, כט), מֵיכַן – שֶׁהַפִּירוֹת מוֹנִין.

רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי ירמיה: מתניתין דרבי ישמעאל בי רבי יוסי? דתני: רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר משום אבי: תורמין מן תיין על החומין אכל לא מן החומין על תיין. עבר ותרם – תרומתו תרומה. רבי אומר: תיין והחומין – שני מינין הן, אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. והנה מסתפל ביה! אמר ליה: מה את מסתפל ביה? תבא לך רצועה בכאן! תמן – למעשרות, וכאן – לכלאים.

אמר רבי יונה: הא בן תהו צריך מסתפל ביה! פד תוין רבנין קדמאי בעין מקיימא תדא מילתא, תוין מקיימין לה: תמן – למעשרות, וכאן – לכלאים.

רבי יוסה בשם רבי יוחנן: פולחון – זוגות וזוגות. מה? על פל פירקא אתאמרת, או על תדא הלכתא?

מז מה דאמר רב: תמשה ירקות שאדם יוצא בהם ידי חובתו בפסח – פולם מותרין ליוזע בערוגה. ואמר: תדא דרב – פליגא על רבי יוחנן! תדא אמרה: על פל פירקא איתאמרת.

רבא בשם רב: פולחון – זוגות וזוגות. מחלפא שיטתיה דרב! תמן הוא אמר: פולן – מין אחד, והכא הוא אמר הכין!

לא דרב אמר: פולן מין אחד, לא אמר אלא: מיני ירקות הן, וכולן מותרין ליוזע בערוגה.

רבי יוסי בשם רבי הויה בר ווא: אשכחון בתיב על פינקסיה דרבי הלל בי רבי אלם. רבי יונה בשם רבי הויה בר ווא: אשכחון בתיב על פותלא דרבי הלל בי רבי אלם. פילה, פישונה, גילבונה, מילותה, סרפונא, פסילתה.

פיני מתניתא: הלכן והשעועית.

אמר רבי יונה: למה נקרא שמה שעועית? שהיא משעשעת את הלב ומהלכת את בני מיעים.

הלכה ב'

מתני' תקשות והמלפפון – אינם פלאים זה בזה. רבי יהודה אומר: פלאים.

חורת וחורת גליו, עלשין ועלשי שדה,

[דף ב' ע"א]

פרישים פרישי שדה, פוסקר ופוסקר שדה, חרדל וחרדל מצרי, ודלעת מצרית והרמוצה, ופול המצרי והחרוב – אינם פלאים זה בזה.

גמרא אמר רבי יודן בר מנשה: דברי חכמים, אדם נוטל מעה אחת מפיתמה של קישות ונוטעה והיא נעשית אכפית. אדם נוטל מעה אחת מפיתמה של אכפית ונוטעה והיא נעשית מלפפון.

מסכת אהלות פרק ששה עשר

א. התוליות הקרובות, בין לעיר בין לדרך, אחד חדשות ואחד ישנות - טמאין, מפני שהנשים קוברות שם נפליהן, ומכאן שחזין - אברייהן. והרחוקות, חדשות - טהורות. ישנות - טמאות, שאני אומר: שמא היה שם דרך או עיר. ואיזו היא תוליות? זו תוליות עפר שעל גבי בקוע, המאהיל על מקצתה טמא, ואין צריך לומר כנגד בלה. עפרה טמאה משום עפר תוליות. חתר ממנה עפר וסמכו לה - אין בו משום עפר תוליות, שהיתה טמאה ונטהרה - הרי זו טהורה, ואינו חושש שמא נטמאת:

ב. אחד המוצא שלשה מתים, ואחד המוצא שלשה כוכין, ואחד המוצא כוף בקוע ומערה. מצא עשרה ואין ביניהן מארבע אמות ועד שמונה אמות - יש להם תבוסה, ואין להן שכונה קברות; דברי רבי שמעון. וחכמים אומרים: רואה את האמצעיים כאלו אינן, והחיצונים מצטרפין מארבע אמות ועד שמונה. מצא ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה, וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה - יש להן תבוסה ואין להן שכונת קברות. והחסר, אין לו תבוסה, ואין לו שכונת קברות. ואי זהו חסר? רבי אומר: כדי שיינטל מן החי וימות. מצא שנים בתחלה ואחד ידוע - יש להן תבוסה ואין להן שכונת קברות. מעשה ברבי ישב שבדק, ומצא שנים בתחלה ואחד ידוע, עשה להן שכונת קברות. כשבא אצל רבי עקיבא, אמר לו: כל מה שיגעת - לריק יגעת, אף אתה היית צריך לבדוק כל קברי ארץ ישראל הידועין, ולא אמרו אלא המוצא שלש כתחלה:

ג. מצא אחד בצד רשות הרבים מכאן, ושנים בצד רשות הרבים מכאן - בודק מכאן ומכאן, ומניח את רשות הרבים. אחד בצד גדר מכאן, ושנים בצד גדר מכאן, בודק מכאן ומכאן, ואין צריך לבדוק מקום הגדר, להיות בונה עד שמגיע לסלע או

לכתולה. ואיזו היא כתולה? כל שמעלה וישיש ואין עפרה תחוח. בודק והגיע למים - הרי זו כתולה. בודק ומצא שם חרס - אין זה כתולה: הבודק, בית שמאי אומרים: בודק שתיים ומניח אמה, ובית הלל אומרים: בודק אמה ומניח אמה; דברי רבי יעקב. וחכמים אומרים: בית שמאי אומרים: בודק אמה ומניח אמה, ובית הלל אומרים: בודק אמה ומניח שתיים:

ד. המוציא את העפר ממקום הטמאה - אוכל בדמעו. רבי יהודה אומר: צובר עפרה של זו על גבי עפרה של זו. ורבובתינו אמרו: עפרה טהורה. הבודק - אוכל בדמעו. מפקח את הגל - אין אוכל בדמעו. שאלו תלמידיו את רבן יוחנן בן זכאי: בודק מהו שיאכל? אמר להן: אינו אוכל. אמרו לו: למדתנו רבנו שיאכל! אמר להם: יפה אמרתם! אם מעשה שעשו ידי וראו עיני ושכחתי, מה שעמעו אזני על אחת כמה וכמה. ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. ויש אומרים: את הלל הזקן שאלו, ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. שהיה רבי יהושע אומר: השונה ואינו עמל דומה לזורע ואינו קוצר, והלומד תורה ומשכחה דומה לאשה שילדת וקוברת. רבי עקיבא אומר: זמר בה תדירה, זמר:

ה. נמצאת אומר: שלש קברות הן, קבר הנמצא - מפנין אותו, פנוהו - מקומו טהור ואסור בהנאה. קבר המזיק את הרבים - מפנין אותו. פנוהו - מקומו טהור ומתיר בהנאה. קבר הידוע - אין מפנין אותו, פנוהו - מקומו טמא ואסור בהנאה. שדה שנשא קבר בתוכה - טמא. בודק ומצא בה קבר, הנכנס לתוכה טהור, שאני אומר: הקבר שאבד הוא הקבר הנמצא. בודק ומצא בתוכה שלש קברות, הנכנס לתוכה טהור, ואין חוששין שמא שכונת קברות הן. המפנה קברו לרשות הרבים והלך לשם אדם - מפנה עצם עצם והכל טהור. מי שנפחת קברו בתוך שדהו - מפנה עצם עצם

והכל טהור. מעשה ביהודה והלל אחיו בניו של רבן גמליאל, שהיו מהלכים בתחום עכו, ומצאו אדם אחד שנפחת קברו בתוך שדהו, אמר לו: 'לקט עצם עצם והכל טהור':

ו. פּרָסָא שְׁמַטְלִין לְתוֹכָהּ הַרוּגִין - מִלְקַט עֵצִים עֵצִים וְהַכֵּל טְהוֹר, וְהַנִּקְבֵּר שְׁלֵא בְרִשׁוֹת - אֵין לוֹ תְבוּסָה וְאֵין לוֹ שְׁכוּנַת קְבֻרוֹת. רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: הַנִּפְלִים אֵינָן קוֹנִין אֶת הַקֶּבֶר וְאֵין לוֹ תְבוּסָה, וְהַנִּקְבֵּר שְׁלֵא בְרִשׁוֹת יֵשׁ לוֹ תְבוּסָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בּוֹר שְׁמַטְלִין בּוֹ נִפְלִים - טְהוֹר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בַשְּׁפָחַתוֹ שֶׁל מְסִיק אֶחָד בְּרִמּוֹן שֶׁהִטִּילָה נֶפֶל לְבוֹר, וּבָא כֹהֵן וְהִצִּיץ בּוֹ לִידַע מַה הִפִּילָה, וּבָא מַעֲשֵׂה לְפָנֵי חֲכָמִים, וְטְהוּרוֹהוּ, מִפְּנֵי שֶׁחֲלָדָה וּבְרָדְלִיס מְצוּיִין שָׁם וְגוֹרְרִין אוֹתוֹ:

ז. קָבֵר שְׁפָתָם פִּתְחוּ - מִטְמֵא כָּל סְבִיבּוֹ. פָּרַץ אֶת פְּצִימֵיו וְחָזַר וְסָתְמוֹ - מִטְמֵא אֶת סְבִיבּוֹ. נִפְרָצָה בּוֹ פְּרָצָה אַחַת שֶׁל אֲרַבְעָה טְפָחִים, בֵּין מִלְמַעְלָה בֵּין מִלְמַטָּה - אֵינוֹ טְמֵא אֲלָא כִּנְגַד הַפְּרָצָה בַּלְבַּד. הִיָּה לוֹ פֶּתַח אֶחָד לְצַפּוֹן, וּפִתַח לוֹ פֶּתַח אַחֵר לְדָרוֹם - טְהוֹר דְּרוּמֵי אֶת הַצַּפּוֹנִי:

מִסְכַּת אֵהָלוֹת פֶּרֶק שְׁבַעָה עֶשֶׂר

א. הַחֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר - הֵרִי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס, מֵאָה אָמָה לְכָל רוּחַ. הַחֹרֵשׁ עַל גְּבִי הַקֶּבֶר, וְכֵן הַחֹרֵשׁ עַל גְּבִי הָאָרוֹן, אֶפְלוּ מְשַׁקֵּעַ בְּרִבְדִּין וּבְאֲבָנִים, וְאֶפְלוּ עַל גְּבִי רוּם שְׁתֵּי קוֹמוֹת - הֵרִי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס. אֵין לָךְ שְׁעוּשָׂה בֵּית הַפֶּרֶס אֲלָא הַחֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר בַּלְבַּד. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: אִף אֶת הַתְּלוּלִיּוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְּבָרִים אָמֹרִים? בְּמוֹרִיד, אֲבָל בְּמַעְלָה - אֵינוֹ עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס:

ב. שְׁלֹשָׁה כְּרִשְׁנֵין שְׁאֲמָרוּ, הִנְתוּנִין כְּדָרְכָן בְּמָקוֹם יָבֵשׁ, אֲבָל לֹא בְּמָקוֹם הַטִּינָה, וְהַחֹרֵשׁ בְּשָׂדֶה קִשְׁשֵׁין וּבְשָׂדֶה מְדוּרָן - הֵרִי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס, הַבּוֹנֵה עַל גְּבִי טְהוֹר, וְהַזּוֹרֵעַ עַל גְּבִי טְהוֹר. רַבִּי מֵאִיר

אומר: הַחֹרֵשׁ מְלַטְמֵיא - הֵרִי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס:

ג. הַשְּׁתָּפִים, וְהָאֲרִיסִין, וְהָאֲפוּטְרוּפִין - אֵין עוֹשִׂין בֵּית הַפֶּרֶס. הַחֹרֵשׁ מִתּוֹךְ שְׁלוֹ וּמִתּוֹךְ שְׁל חֲבֵרוֹ - שְׁלוֹ עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס, וְשֶׁל חֲבֵרוֹ אֵין עוֹשֶׂה בֵּית הַפֶּרֶס, אֲבָל עוֹלָה הוּא בְּמִדַּת בֵּית הַפֶּרֶס:

ד. חֲזַקַת נִפְשׁוֹת שְׁבֹאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל - טְהוּרִים, חוּץ מִן הַמְצִינּוֹת בַּלְבַּד. שְׂדֵה שְׁמִחֻקִּין בֵּהָא שְׁהִיא בֵּית הַפֶּרֶס, אֶפְלוּ הִיא בַת אֲרַבְעַת כּוֹרִין, אֶפְלוּ הִיא מְשׁוּכָה מִמָּקוֹם הַטְּמֵאָה, וְאֶפְלוּ טְהוּרָה מִקִּפְתָּהּ מֵאֲרַבְעַת רִחוּתֶיהָ - הֵרִי זֶה בְּחֻזַקַת בֵּית הַפֶּרֶס:

ה. שְׁתֵּי שְׂדוֹת שֶׁל בֵּית הַפֶּרֶס זוֹ עַל גְּבִי זוֹ, וְשְׁטַפּוֹ גְּשָׁמִים שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הַעֲלִיּוֹנָה לְתַחֲתוֹנָה - שְׁתֵּיהֶן טְמֵאוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אִף עַל פִּי שְׂאִין פִּתְחָהּ שֶׁל עֲלִיָּה מְכֻן כִּנְגַד שֶׁל בֵּית עֲלִיָּה - טְהוּרָה:

ו. בֵּית הַפֶּרֶס שְׁטְהוּרוֹהוּ - הֵרִי זֶה טְהוֹר. וְצָרִיךְ לַעֲמֹד עַל גְּבִי שְׁנֵי תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֲכָמִים עַל עֶפֶר שֶׁהוּא בֹא מִבֵּית הַפֶּרֶס בִּירֵק - שֶׁהוּא טְהוֹר, עַד שֶׁיְהִי בְּמָקוֹם אֶחָד כְּחוֹתֵם הַמְרַצּוּפִין, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל עֶפֶר הַבֹּא מֵאֲרֵץ הָעַמִּים בִּירֵק, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: מְצֻטְרָף, וְחֲכָמִים אָמְרִים: אֵין מְצֻטְרָף, עַד שֶׁיְהִי בְּמָקוֹם אֶחָד כְּחוֹתֵם הַמְרַצּוּפִין:

ז. הַמְבִיא אַרְנוֹת וְתַנּוּרִים, וְסַפְלִין וְכֵלֵי חֶרֶשׁ מְחוּצָה לְאֲרֵץ לְאֲרֵץ, עַד שְׁלֵא הוֹסְקוּ - טְמֵאִין מִשׁוּם אֲרֵץ הָעַמִּים, וְטְהוּרִין מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶס. הוֹסְקוּ - טְמֵאִין מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶס, וְטְהוּרִין מִשׁוּם אֲרֵץ הָעַמִּים. נִמְצְאָתָא אִתָּהּ אָמַר: בְּשַׁעָה שֶׁהֵן טְמֵאִין מִשׁוּם אֲרֵץ הָעַמִּים - טְהוּרִין מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶס. וּבְשַׁעָה שֶׁהֵן טְמֵאִים מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶס - טְהוּרִין מִשׁוּם אֲרֵץ הָעַמִּים:

ח. הַבִּיא עֶפֶר מִמָּקוֹם הַטְּמֵאָה וְגָבְלוּ בְּמָקוֹם הַטְּהוּרָה אוֹ מִמָּקוֹם הַטְּהוּרָה וְגָבְלוּ בְּמָקוֹם

הַטְמָאָה, אֶפְלוּ עַל גְּבֵי הַסְּלַע - טַמְא. הַלֶּכֶן לְבָנִים מִבֵּית הַפָּרֶס מִמְקוֹם הַטְמָאָה - טַמְא, וּמִמְקוֹם הַטְהָרָה - טְהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְבָנָה מִבֵּית הַפָּרֶס, אֶפְלוּ מִמְקוֹם הַטְמָאָה - טְהוֹר, שְׁלֹא אָמְרוּ גוֹשׁ אֲלֵא כְּבָרִיתוֹ. עֶפְרַיִם בֵּית הַפָּרֶס, שְׁטַחִין בּוֹ גִּגוֹת וְתַנּוּרִין - טְהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁבָטַל:

ט. בֵּית הַפָּרֶס שֶׁעָשָׂה בּוֹ אִשְׁפָּה גְבוּהָה שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, וְיִכּוֹל לְהִסִּיטֵן - טְהוֹר. עֶקְרָה מִמְקוֹמָה - טַמְא. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מִטְהַר. בֵּית הַפָּרֶס שֶׁרָצְפוּ בְּרַבִּידִים וּבְאֲבָנִים שָׂאִין יִכּוֹל לְהִסִּיטֵן - טְהוֹר. עֶקְרוֹ מִמְקוֹמָן - טַמְא. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מִטְהַר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: בֵּית הַפָּרֶס שֶׁגִּבְשׁוּ בְּגִבְשׁוֹשִׁין שָׂאִין יִכּוֹל לְהִסִּיטֵן - טַמְא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: עֶזְקוּ - אִין לֶךְ בְּדִיקָה גְדוּלָה מְזוּ! הֵלֶךְ בְּבֵית הַפָּרֶס לְמַטָּה מִשְׁלַשׁ, וְהוֹצִיא מִשָּׁם עֶפְרַיִם - טְהוֹר:

י. הֵלֶךְ בֵּית הַפָּרֶס זֶה - לֹא יִהְיֶה בְּבֵית הַפָּרֶס אַחַר, וְאִם הֵלֶךְ - טְהוֹר. בְּצַר בֵּית הַפָּרֶס זֶה - לֹא יִבְצַר בֵּית הַפָּרֶס אַחַר. וְאִם בְּצַר - טַמְא; אֲלוֹ דְּבָרֵי בֵּית הַלֵּל:

יא. הַשׁוֹרֵף אֶת הַקֶּשׁ וְאֶת הַעֲצָה - שׁוֹרְפוֹ בְּמִקְוֵי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שׁוֹרְפוֹ חוּצָה לָהּ. וְכֵן הָיָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׂדֵה שְׂאֵבֵד בַּה קָבֵר - אִין נִטְעַת כָּל נִטְעַת וְאִין נִזְרַעַת כָּל יָרַע, וְחוֹפְרִין בְּתוֹכּוֹ לִירֵק, וְאִין מְקַיְמִין בְּתוֹכָהּ. מִזִּין וְטוֹבְלִין, וְאִין נוֹטְעִין בְּתוֹכָהּ מִקְשָׁאוֹת וּמִדְּלָעוֹת, כְּדִי שְׁלֹא לְהִרְגִיל רַגְלֵי אָדָם לְשָׁם:

יב. שְׁלֹשׁ בֵּית הַפָּרֶס הֵן, שְׂדֵה שְׁנַחֲרֵשׁ בַּה קָבֵר, שְׂדֵה שְׂאֵבֵד קָבֵר בְּתוֹכָהּ, שְׂדֵה פּוֹכִין. וְאִינוּ הֵיא שְׂדֵה כּוֹכִין? כָּל שְׁחוֹפֵר בְּאֶרֶץ וּמִבְּלִיעַ אֶת הַכּוֹכִין לְצַדִּיָּין. מִצָּא שְׂדֵה מְצִינָת, וְאִין יָדוּעַ מַה טִּיבָּה, אִם יֵשׁ שָׁם אֵילָן - בִּידוּעַ שְׁנַחֲרֵשׁ קָבֵר בְּתוֹכָהּ. אִין שָׁם אֵילָן - בִּידוּעַ שְׂאֵבֵד קָבֵר בְּתוֹכָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּמַה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזִמְן שֵׁישׁ שָׁם זָקֵן אֶחָד אוֹ תַלְמִיד חָכֵם אֶחָד, שָׂאִין כָּל

אָדָם בְּקִיאִין בְּכֶךְ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: חִזְקַת עֲצָמוֹת הַמְּכַסִּין - הָרִי הֵן שֶׁל אָדָם, עַד שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהֵן שֶׁל בְּהֵמָה. מְגַלִּין - הָרִי הֵן שֶׁל בְּהֵמָה, עַד שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהֵן שֶׁל אָדָם, מוֹדִין בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל: אִין בּוֹדְקִין לְתִרוּמָה, אֲלֵא תַשְׁרֵף:

מִסְכַּת אֵהָלוֹת פְּרָק שְׁמוֹנֶה עָשָׂר

א. חָמֵר בְּאֶרֶץ הָעַמִּים שָׂאִין בְּבֵית הַפָּרֶס, וְחָמֵר בְּבֵית הַפָּרֶס שָׂאִין בְּאֶרֶץ הָעַמִּים. שְׂאֶרֶץ הָעַמִּים בְּתוּלָה שְׁלָה טַמְאָה, וּמִטְמָאָה בְּבִיָּאָה, וְאִין לֶךְ טְהָרָה מִטְמָאָתָהּ, מַה שָׂאִין כֵּן בְּבֵית הַפָּרֶס. חָמֵר בְּבֵית הַפָּרֶס, שֶׁאֶפְּלוּ טְהָרָה מִקְפָּתוֹ מֵאֲרִבַּע רִחוּתָיו - הָרִי הוּא בְּחִזְקַת בֵּית הַפָּרֶס. אֶרֶץ הָעַמִּים, אִם יִכּוֹל לִכְנֹס לָהּ בְּטְהָרָה - טְהוֹרָה. וְכַמָּה תֵּהֵא סְמוּכָה, וְיֵהֵא יִכּוֹל לִכְנֹס לָהּ בְּטְהָרָה? רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֶפְלוּ תֵּלָם אֶחָד - הָרִי זֶה מִפְּסִיק. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: יִכּוֹל אֲנִי לְהֵאֲכִיל אֶת הַכֹּהֲנִים טְהוֹרוֹת בְּבוֹרֶסְקֵי שְׁבִצִּיָּדוֹן, וְשִׁבְעֵדִירוֹת, וְשִׁבְלִבְלָב - מִפְּנֵי שֶׁסְּמוּכִין לֵים אוֹ לְנֶהַר. אָמְרוּ לוֹ: הָרִי פְּסִילִין מִפְּסִיק. חִזְקַת דְּרָכִים שֶׁל עוֹלֵי כְּבָל, אֶף עַל פִּי שְׁמִבְלָעוֹת בְּאֶרֶץ הָעַמִּים - טְהוֹרוֹת. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד מְקוֹם שְׂאָדָם פּוֹנֶה מִימֵינוֹ וּמִשְׁמָאלוֹ וְאִין בּוֹשׁ. עִירוֹת הַמְּבֻלָּעוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּגוֹן סִיסִית וְחִבְרוֹתִיָּה, אֲשַׁקְלוּן וְחִבְרוֹתִיָּה, אֶף עַל פִּי שְׁפִטוֹרוֹת מִן הַמַּעֲשָׂר וּמִן הַשְּׂבִיעִית - אִין בְּהֵם מִשּׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים:

ב. הַנִּכְנָס לְאֶרֶץ הָעַמִּים בְּשָׂדֵה וּבְמַגְדָּל - טְהוֹר, בְּקָרוֹן, בְּעַגְלָה, וּבִסְפִינָה, וּבְכַסְפָּרְיָא - טַמְא. הַמְּכַנִּס רֵאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טַמְא. כָּלִי חֵרֶס שֶׁהִכְנִיס אוֹירוֹ לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טַמְא. הַסְּפִסְלִין וְהַקְּתָרְאוֹת, שֶׁהִכְנִיס רַבִּין לְאֶרֶץ הָעַמִּים - טַמְאִין:

ג. הַכֵּל עוֹשִׂין מְדוֹר הָעַמִּים, אֶפְלוּ עֶבֶד, וְאֶפְּלוּ אִשָּׁה, וְאֶפְּלוּ סָרִיס, וְאֶפְּלוּ קָטָן בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. עוֹבֵד כּוֹכָבִים הַנְּשׁוּי, וְכוֹתֵי הַנְּשׁוּי, עוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁעֲבָדוּ כּוֹתִים, וְכוֹתֵי שֶׁעֲבָדוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים - עוֹשִׂים מְדוֹר

ח. הַמְהִלָּךְ מַעֲכֹ לְכֹזִיב, מִימֵינוּ - הַדְּרָךְ טְהוּרָה מִשֵּׁם אַרְצֵי הָעַמִּים, וְחִיבַת מַעֲשֵׂר וּבִשְׁבִיעֵית, עַד שֶׁתְּנַדַּע שֶׁהִיא פְּטוּרָה. מִשְׁמָאל לַמַּעֲרָב - הַדְּרָךְ טְמֵאָה מִשֵּׁם אַרְצֵי הָעַמִּים, וּפְטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת וּמִן הַשְּׁבִיעִית, עַד שֶׁתְּנַדַּע שֶׁהִיא חִיבַת עַד כְּזִיב. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשֵּׁם אָבִיו: עַד לְכֹלֵאבִי:

ט. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: תַּחֲנוּמֵי אֲשַׁקְלוּן, מַקְבָּר גְּדוֹל עַד יַגּוּר, וְעַד גּוֹב, וְעַד תַּרְעִין - הָיוּ טְמֵאִין, וְנִמְנָו עֲלֵיהֶן חֻקִּים וְטְהוּרִים. הָעֵידֵי יְהוּדָה בֵּן יַעֲקֹב מִבֵּית גְּבְרִיא, וְיַעֲקֹב בְּרַבִּי יִצְחָק מִבֵּית גּוֹפְנִין, עַל קְסָרֵי שֶׁהַחֲזִיקוּ בָּהּ מַעוֹלָם בְּטְמֵאָה, וְהַתִּירוּהָ שְׁלֵא בְּמִנְיָן. אָמַר רַבִּי חֲנִינִי: אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁבִיעִית הִיְתָה, וְהִלְכוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְקַרְקֵסִיאוֹת שְׁלֵהֶן, וְהִנִּיחוּ שׁוֹק מְלֵא פְרוֹת, וּבָאוּ יִשְׂרָאֵל וּבְזוּזוֹם, בְּחִזְיָתָהּן אָמְרוּ: בּוֹאוּ גִלְךָ אֲצִל חֻקִּים שְׁמָא הַתִּירוּ לָהֶן חֲזִירִים. אָמַר רַבִּי זְרִיקָא: בְּחֻמְשָׁה בְּאֶדְרַשׁ הַשְּׁנֵי נִמְנָו עֲלֵיהֶן עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה זְקָנִים וְהַתִּירוּהָ, שֶׁהָיוּ הַכֹּל נִכְנְסִים לְתוֹכָהּ:

י. מַעֲשֵׂה בְרַבִּי, וְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי, וְרַבִּי אֲלֵעָזָר הַקַּפָּר, שֶׁשָּׁבְתוּ בְּחִנּוּת שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּלוֹד, וְהָיָה רַבִּי פְּנַחֵס בֵּן יֵאִיר יוֹשֵׁב לְפָנָיֶהּ, אָמְרוּ לוֹ: אֲשַׁקְלוּן, מַה אַתָּם בָּהּ? אָמַר לָהֶן: מוֹכְרִים חֲטִינִין בְּבִסְלִיקָאוֹת שְׁלֵהֶן, וְטוֹבְלִין וְאוֹכְלִין אֶת פִּסְחֵיהֶן לְעָרֵב, אָמְרוּ לוֹ: מַהוּ שָׁנְהַג בָּהּ מְדוּר הָעַמִּים? אָמַר לָהֶן: כְּשִׁישָׁהָ אַרְבָּעִים יוֹם. אָמְרוּ לוֹ: בּוֹאוּ וְנִמְנָה עֲלֵיהֶן לְפוֹטְרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, וְלֹא נִמְנָה עִמָּהֶם רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי. כְּשִׁיצְאוּ, אָמַר לָהֶן: מִפְּנֵי מַה לֹּא נִמְנִית עִמָּנוּ? אָמַר לָהֶן: עַל שֶׁטְּמַאתִי טְהוּרֵי, וְלֹא מַעֲשָׂרוֹת, מִתִּירָא אֲנִי מִבֵּית דִּין הַגְּדוֹל שְׁמָא יִרְצוּ גְּלַגְלָתִי:

מִסְכַּת נְגַעִים פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: שְׁאֵל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ מְרָאוֹת נְגַעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה? אָמַר לוֹ: וְאֵלָא

הָעַמִּים. עַל מְדוּר הָעַמִּים תּוֹלִין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף שׁוֹרְפִין. וְכַמָּה יִשָּׁהָ בְּתוֹכוֹ וְיֵהָא צְרִיף בְּדִיקָה? אֲבָא יוֹדֵן מְצִידֵן מִשׁוּם רַבִּי אֲלֵיעָזָר: אַרְבָּעִים יוֹם, אַף עַל פִּי שְׁאִין עֲמוּ אֲשֶׁה, וְהִלְכָה כְּבְרִיו. הָיָה זֶה נִכְנָס וְזֶה יוֹצֵא, וְלֹא שָׁהָ שֵׁם אַרְבָּעִים יוֹם - טְהוּר. וְאִם שָׁהָ שֵׁם אַרְבָּעִים יוֹם - טְמֵא. הַשׁוּמֵר, אִם שָׁהָ שֵׁם אַרְבָּעִים יוֹם - טְמֵא, בְּזִמְנֵי שֶׁנִּכְנָס וְיוֹצֵא, אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁהָ שֵׁם אַרְבָּעִים יוֹם - טְהוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֻזְקַת הַמַּשְׁתַּמֵּר. הַכֹּל נִאֲמָנִין עֲלָיו לְשִׁמְרוֹ, וְאִפִּילוּ עֵבֵד אוֹ שִׁפְחָה, וְאִפִּילוּ סָרִיס אוֹ קָטָן בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד:

ד. בִּיבִין הַיּוֹצֵאִין מֵאַרְצֵי הָעַמִּים לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל - עוֹשֶׂה לָהֶן סְרִיגוֹת, וּמִמַּעֲטָן עַד פְּחוֹת מִטְּפַח:

ה. כִּיצַד בּוֹדְקִין מְדוּר הָעַמִּים? יִשְׂרָאֵל נִכְנָס וְאַחֵר כֶּף כֶּהֵן, וְאִם נִכְנָס כֶּהֵן תַּחֲלֶה, אַף עַל פִּי שֶׁמַּצָּאוּ רְצוּף בְּשִׁישׁ אוֹ בְּפֶשֶׁשׁ - טְמֵא:

ו. חִנּוּת, אִין בָּהּ מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים, אֲלֵא אִם כֵּן דַּר בְּתוֹכָהּ. אֲסִטְנִיחַ, אִין בָּהּ מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים, אֲלֵא אִם כֵּן דַּר בְּתוֹכָהּ. מְדוּר הָעַמִּים, אַף עַל פִּי שֶׁחָרַב - הָרִי זֶה טְמֵא. וְאִין מְדוּר הָעַמִּים וּבֵית הַפָּרָס בְּחוּץ לְאַרְצֵי הָאוּנְרִיאוֹת, וְהָאוּצְרוֹת, וְהַמְרַחֵץ, וּבֵית הַמִּים, וּבֵית שַׁעַר, וְאוֹיֵר הַחֲצָר הַמְּגִלִין, וְהַבוּרְגָנִין, וְהַסְּכוֹת, וְהַמַּשְׁנוּנוֹת, וְהַצְּרִיפִין, וְהָאֵהֲלִין - אִין בָּהֶם מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים. הַקְּסִטְרָאוֹת וְהַלְגִּינוֹת, רַבִּי מִטְּמֵא וְחֻקִּים מְטַהְרִין. בֵּית הַחִיצוֹן וּבֵית הַזִּינוֹת, רַבִּי יְהוּדָה מִטְּמֵא וְרַבִּי יוֹסִי מְטַהֵר. בֵּית שַׁעַר וְאוֹיֵר הַחֲצָר, בְּזִמְנֵי שֶׁהֵן מַעֲרְבִין בְּמְדוּר הָעַמִּים - טְמֵאִין מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים, אִם אִין מַעֲרְבִין בְּמְדוּר הָעַמִּים - אִין טְמֵאִים מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים. וְהָאֲסִטְנוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁמַּעֲרֹבוֹת בְּמְדוּר הָעַמִּים - אִין בָּהֶן מִשׁוּם מְדוּר הָעַמִּים:

ז. מְזַרְח מִכְּנָגַד מִטְּרַפּוֹלִין שְׁלָהּ וְעַד כְּנָגַד הַגַּת שְׁלָהּ. הָעֵידֵי יְהוּדָה הַנִּחְתּוּם עַל סִטְיוֹ הַמְּזַרְחִי שֶׁהוּא טְהוּר, וְשָׂאֵר כֻּלָּה - טְמֵאָה:

שְׁלֵהֶם כִּיּוּצָא בְהוֹן, וְאִין בְּהֶם מַרְאָה פְּתוֹךְ, מַרְאָה גְבוּהָ כְּמַרְאָה עַל בַּחֲמָה. מַרְאָה עֲמוּק שְׁבִהֵן כְּמַרְאָה חֲמָה בְּעַל:

ד. רבי ישמעאל אומר: מראות נגעים - שנים עשר. רבי חנניא סגן הכהנים אומר: מראות נגעים - ששה עשר. רבי דוסא בן הרכינס אומר: מראות נגעים - שלשים וששה. עקביא בן מהללאל אומר: מראות נגעים שבעים ושנים:

ה. היה רבי מאיר אומר: מי שנסמית אחת מעיניו - אינו רשאי לראות את הנגעים ואינו רשאי לדון, שנאמר (ויקרא יג, יב): "לכל מראה עיני הכהן". ואומר (דברים כא, ה): "ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע". מקיש ריבים לנגעים, מה נגעים "לכל מראה עיני הכהן", אף ריבים "לכל מראה עיני הכהן". בית האפל וחלונותיו מגופות - פותחין לאותן חלונות ורואין את נגעו. סדין המקמט - מפשטין אותו ורואין את נגעו. נראה נגע בחורין או בסדקין - אין נזקק לו. סלקו - הרי זה כקמט שנפשט. וכבית הסתרים שנתגלה. כאורגת העומדת לשחי לימנית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כטווה פשתן לשמאלית. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר בזמין, ודברי רבי יהודה בשמאל. כשם שנראה לנגעו כף נראה לתגלחתו, שנאמר (ויקרא יד, ח): "וגלח את כל שערו", ונאמר (שם): "את גבות עיניו", מה גבות עיניו בנראה ולא בבית הסתרים, אף כל שערו בנראה ולא בבית הסתרים:

ו. כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. רבי מאיר אומר: אף לא נגעי ביתו בגדיו וקרוביו. כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עצמו. רבי יהודה אומר: אף לא נדרי אשתו, וחכמים מתירין, ואין צריך לומר הנדרים שבינו לבינה, והלא הבעל מפר אותן! אלא אף שבינה לבין אחרים, ורואה קדשו ומעשרותיו, ונשאל על הטהרות ועל הטמאות של עצמו:

מה יאמרו? אמר לו: יאמרו 'מקרום ביצה ולמעלה'. אמר לו: ללמד, שמצטרפין זה עם זה. אמר לו: יאמרו 'מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין זה עם זה'. אמר לו: ללמד, שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן - לא יראה את הנגעים. רבי אליעזר בן יעקב אומר משם רבי חנניא בן חכינאי, שאמר משום רבי עקיבא: מניין אתה אומר, כהן שהוא בקי בנגעים ולא בנתקים, ובנתקין ולא בקרחת, באדם ולא בבגדים, בגדים ולא בבתים, במראה ראשון ולא במראה שני, במראה שני ולא במראה שלישי - לא יראה את הנגעים עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן? תלמוד לומר (ויקרא יד, ג-ז): "זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק, ולצרעת הבגד ולבית, ולשאת ולספחת ולבהרת, ולהורות". אמר רבי נתן: לא שהיה רבי עקיבא אומר: של סיד דהה הימנו, אלא של צמר לבן דהה הימנו. אי אפשר לפסיון שיטמא בתחלה. אבל אפשר לפסיון שיטמא בן יומו. כיצד? בהרת ובה סימני טמאה, החליטו והלכו להן סימני טמאה, ובא לו אצל הכהן ופטרו, ואחר כך נולד לו פסיון - זה הוא פסיון שהוא מטמא בן יומו:

ב. ארבע מראות שעור וכשר נטמא בהן. השחין, והמכוה, והקרחת, והגבחת מטמאין, ובהן הפסיון מטמא, אף על פי שאינו מאתו מראה אלא ממראה אחר, ובלבד שיהא מארבע מראות. המחיה מטמאה בכל מראה, אפלו שחורה ושער לבן, אלא ששער לבן מכה, והנתקין מטמאין בכל מראה, אפלו לבן בשחור ושחור בלבן. שער צהב - מאיו פתבנית זהב:

ג. הבגדים והעורות - מטמאין בירקרק שבירקין ובאדמדם שבאדמים. ואיזה הירוק שבירקין? רבי אליעזר אומר: כשעוה וכחלמון. סומכוס אומר: ככנף טואס וכחץ של דקל. ואיזה הוא אדמדם שבאדמים? כזהרית יפה שבים והפסיון

ז. אין דנין שני דינין כאחד, ואפלו נואף ונואפת, אלא דנין את הראשון ואחר כך דנין את השני. ואין נמנין על שני דברים כאחד. ואין שואלין שני דברים כאחד, אלא נמנין על הראשון ואחר כך נמנין על השני. נשאלין על הראשונה ואחר כך נשאלין על השניה:

ח. אין משקין שתי סוטות כאחת - שלא יהא לכה גס בבחירתה. ורבי יהודה אומר: לא מן השם הוא זה, אלא משום שנאמר (במדבר ה, כה): "והקריב אתה אל הכהן" - אחת הוא מקריב ואין מקריב שתיים:

ט. אין שורפין שתי פרות בבת אחת, ומשנעשית אפר - מביא אחרת ושורף על גבה ואינו חושש. ואין עורפין שתי עגלות כאחת. ורבי אליעזר אומר: אם היתה מדה מכוונת בין שתי עירות - שתייהן מביאות שתי עגלות. ואין עושין שלש עירות עיר נדחת בארץ ישראל - שלא להחריב את ערי ישראל, אבל עושין אחת או שתיים. אנשי עיר הנדחת - אין דנין שנים מהם כאחד, אלא דנין את הראשון ואחר כך דנין את השני:

י. לעולם אין הכהן רשאי לטמא, עד שיהיו עיניו בו, ובעור הבשר חוצה לו, עודה מסגירו או פוטרו, נולד בו נגע אחר - הרי זה נזקק לו. ואם משהסגירו נולד לו נגע אחר - אין נזקק לו לטמאה ולהטהרה עד סוף שבוע. ה'לך נגעו אפלו לאחר שלש שנים - הרי הוא בטמאתו, עד שיאמר הכהן טהור הוא:

יא. נאמן הכהן לומר: נגע זה פשה, נגע זה לא פשה, אם בהרת קדמה לשער לכן, ואם שער לכן קדם לבהרת. ונאמן על נגעי עצמו. כהן שראהו בתחלה - נזקק לו בסוף שבוע ראשון:

יב. ראהו בסוף שבוע ראשון, נזקק לו בסוף שבוע שני. ראהו בסוף שבוע שני, נזקק לו בסוף שבוע שלישי. מת או שחלה - כהן אחר נזקק לו, ולא יאמר לו: 'לך ושוב',

אלא נזקק לו מיד. כהן שטמא את הטהור וטהר את הטמא ונזקק לו בסוף שבוע, אף על פי שטמא את הטמא וטהר את הטהור - לא עשה כלום. לענין טמאה הוא אומר: "טמא הוא, וטמאו הכהן". לענין טהרה הוא אומר: "טהור הוא, וטהרו הכהן". וזה אחד מן הדברים שעליהן עלה הלל מבבל:

מסכת נגעים פרק שני

א. יש בשער לכן מה שאין בשער צהב, ובשער צהב מה שאין בשער לכן, שער לכן לא הציל שער אחר מידו, מה שאין כן בשער צהב. יש בשער צהב שיפה כחו במקומו ליטמא בכל מראה מה שאין כן בשער לכן. היו בו שתי שערות ושוככות חוצה לו - טמא. היו חוצה לו ושוככות לתוכו - טהור. אמר רבי מאיר: שלא יהא בני אדם מדמה שבכלן הן נדונין, אלא אם חודו של שער לכן - טמא, אין חודו לכן - טהור. שאלו תלמידיו את רבי יוסי: בהרת ובה שער שחור - חוששין אנו שמא מעט את מקום בהרת מכגריס. אמר להן: בהרת ובה שער לכן - חוששין אנו שמא מעט את מקומו בהרת מכגריס, אמרו לו: לא! אם אמרת בשער לכן שהוא סימן טמאה, תאמר בשער שחור שאין סימן טמאה! אמר להן: הרי שיש בו עשר שערות לבנות, כלום הן סימני טמאה! אלא שתיים חוששין אנו למותר, שמא מעט את מקום הבהרת מכגריס. אמרו לו: לא, אם אמרת בשער לכן שהוא מין טמאה, תאמר בשער שחור שאינו מין טמאה! אמר להם: אף שער שחור הופך הוא מין טמאה:

ב. בהרת וחוט יוצא הימנה, שתי בהרות וחוט יוצא מזו לזו, אם יש בו רחב שתי שערות - זוקקים ליטמא בשער לכן ובכפסיון. אבל למחיה - אין מטמאין עד שיהא בו רחב כגריס. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כשם שאין זוקקין ליטמא במחיה עד שיהא בו רחב כגריס, כך אין נזקקין לטמא בשער לכן, ובכפסיון עד שיהא בו רחב כגריס:

שְׁמַעוֹן: אֵימְתִי? בְּזִמְן שֶׁהִיא כְּעַדְשָׁה מְכַנֶּנֶת, הִיְתָה יְתֵרָה מִכְּעַדְשָׁה וְנִתְמַעַט מוֹתֵר זֶה וְנַעֲשֶׂה הַבְּהֵרֶת, אִם מִבְּפָנִים נִתְמַעַט - שְׁנִיָּהן לְהַחֲלִיט, הַפְּנִימִית מִשּׁוּם שֶׁפְּשֵׁת, וְהַחִיצוֹנָה מִשּׁוּם מַחִיתָהּ מִבְּחוּץ, הַפְּנִימִית לְהַסְגִיר וְהַחִיצוֹנָה לְהַחֲלִיט, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֱלוֹ דְבָרֵי רַבִּי חֲנִינְיָ בְּן גַּמְלִיאֵל. אָבֵל אֲנִי אוֹמֵר בְּשִׁתִּיָּהן שֶׁהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה, שְׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת הַבְּהֵרֶת כְּאֵלוֹ הַשְּׁחִין תוֹךְ הַמַּחִיָּה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - שְׁתִּיָּהן לְהַסְגִיר, אִם מִשּׁוּם פְּסִיּוֹן - אֵין חוֹשְׁשִׁין לְפָנִימִית, שְׁאֵין נֹגַע פּוֹשֶׁה לְתוֹךְ הַנֶּגַע, וְאִי מִשּׁוּם מַחִיָּה - אֵין חוֹשְׁשִׁין לְחִיצוֹנָה, שֶׁהַבְּהֵרֶת לְתוֹכָהּ בְּמָקוֹם מַחִיָּה:

ה. עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה רֵאשֵׁי אַבְרָם בְּאָדָם שְׂאִין מְטַמְּאִין מִשּׁוּם מַחִיָּה, וְאִם מְקוֹמָן יוֹשֵׁב כְּגָרִיס - הִרִי אֱלוֹ מְטַמְּאִין בְּמַחִיָּה כְּגָרִיס. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הַמְּסַמְרֵת, וְהַיְבֵלֵת, וְהַתְּלִילִין - אֵינָן מְטַמְּאִין מִשּׁוּם מַחִיָּה. וְאִם מְקוֹמָן יוֹשֵׁב כְּגָרִיס - מְטַמְּאִין מִשּׁוּם מַחִיָּה: רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הִיְתָה בְּהֵרֶת סְמוּכָה לְרֵאשׁ, לְעֵין, וְלֵאזֵן, וְלַחוּטָם, וְלִפֶּה - טְהוֹר, שְׁנֹאמֵר (וַיִּקְרָא יֵג, ג): "וְרֹאֶה הִכְהֵן אֶת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר" - שִׁיָּהּ כָּל חוּצָה לוֹ בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְרֵאשֵׁי לְפָסִיּוֹן. הִיָּה לוֹ עַל רֵאשׁ חוּטָמוֹ שׁוֹפֵעַ אֵילָךְ וְאֵילָךְ, עַל רֵאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו שׁוֹפֵעַ אֵילָךְ וְאֵילָךְ, כְּגָרִיס עַל כְּגָרִיס, עַל רֵאשׁ אֶצְבַּע שׁוֹפֵעַ אֵילָךְ וְאֵילָךְ - טְהוֹר, שְׁנֹאמֵר: "וְרֹאֶהוּ" - כְּלוֹ כְּאַחַת:

ו. בְּהֵרֶת כְּלוֹ וּבְרֵאשׁוֹ בָּשָׂר חֵי. בְּהֵרֶת בְּרַגְלוֹ וּבְכָלוֹ בָּשָׂר חֵי, אוֹ שֶׁהִיָּה בּוֹ מַחִיָּה מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה כְּמִין פְּסִיקָא שֶׁל בָּשָׂר חֵי, אוֹ חוּגְרָת בְּאֶמְצַע - טְהוֹר, שְׁנֹאמֵר (שָׁם): "וּמַחִית בָּשָׂר חֵי בְּשֵׂאת" - עַד שֶׁתֵּהָא מַחִיָּה מְבַצְרָת בְּשֵׂאת. הָאָדָם שֶׁבְּשֵׂפָה - נְדוֹן כְּבֵית הַסְּתָרִים, וְהַקָּמֵט שֶׁנִּפְשֵׁט - הִרִי הוּא כְּעוֹר הַבָּשָׂר לְכָל דְּבָר:

ז. בְּרֵאשׁ עַד שְׁלֵא הַעֲלָה שְׁעָר, וּמִשְׁהַעֲלָה שְׁעָר וְנִקְרַח. בְּזִקְן עַד שְׁלֵא הַעֲלָה שְׁעָר, וּמִשְׁהַעֲלָה שְׁעָר נִתְקַן. בְּעוֹר הַבָּשָׂר עַד שְׁלֵא

ג. שְׁתֵּי בְּהֵרוֹת וְחוּט שֶׁל מַחִיָּה בִּינִיָּהן, וְנִפְרָץ מְכַאן מְקוֹם שְׁעָרָה אַחַת, וּמְכַאן מְקוֹם שְׁעָרָה אַחַת - טְמֵא מִשּׁוּם פְּסִיּוֹן. וְנִפְרָץ מְקוֹם שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת מְכַאן, וּמְקוֹם שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת מְכַאן - טְמֵא מִשּׁוּם פְּסִיּוֹן וּמִשּׁוּם מַחִיָּה. בְּהֵרֶת שֶׁטְהֵרָה מִתּוֹךְ הַחֲלֵט, מַחִיָּה וְשְׁעָר לְכָן וּפְסִיּוֹן וּמִתּוֹךְ הַסֶּגֶר - אֵין מִשְׁתַּמְשׁוֹת הַסֶּגֶר מַעֲתָה, אָבֵל יָכוֹל הוּא לְטַמֵּא בְּשְׁעָר לְכָן וּמַחִיָּה וּפְסִיּוֹן הַבֵּא אַחֲרָיו. בְּהֵרֶת בְּתַחֲלָה בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי לְאַחַר הַפְּטוֹר, כְּנֶסֶה וּפְשֵׁתָה אוֹ פְּשֵׁתָה וּכְנֶסֶה. נִשְׁתַּנֵּית מִן הַשְּׁלֵג לְסִיד וּמִן הַסִּיד לְשֵׁלֵג - הִרִי זֶה כְּמוֹ שֶׁהִיָּה. בְּהֵרֶת כְּגָרִיס וּפְשֵׁתָה כְּגָרִיס וְהֵלֶךְ מִן הָאוֹם כְּחֻצֵי גְרִיס. רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: תְּרֵאָה בְּתַחֲלָה:

ד. בְּהֵרֶת כְּחֻצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, נוֹלָדָה בְּהֵרֶת כְּחֻצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת - הִרִי זֶה לְהַחֲלִיט. טְעָה, וְאֵין יָדוּעַ אֱלוֹ שֶׁהִפְכוּ וְאֱלוֹ שֶׁקָּדְמוּ - טְהוֹר. וְאִם מִשְׁהַחֲלִיטוֹ טְעָה, וְאֵין יָדוּעַ אֱלוֹ שֶׁהִפְכוּ וְאֱלוֹ שֶׁקָּדְמוּ - טְמֵא. נִשְׂרוּ בּוֹ שְׁתֵּים טְמֵא וְשֵׁלֵשׁ - טְהוֹר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: סִפְקַ בְּהֵרֶת קָדְמָה לְשְׁעָר לְכָן, סִפְקַ שְׁעָר לְכָן קָדְמָה לְבְּהֵרֶת, הוּאֵיל וְסִפְקַ נִגְעִים לְהַקֵּל - טְהוֹר. בְּהֵרֶת וּבָהּ מַחִיָּה פְּחוּתָה מִכְּעַדְשָׁה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יִסְגִיר וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין נִזְקָקִין לוֹ. רְבִתָּה בְּהֵרֶת - רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: תְּרֵאָה בְּתַחֲלָה. נִתְמַעְטָה - טְהוֹרָה. רְבִתָּה מַחִיָּה, רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: תְּרֵאָה בְּתַחֲלָה. נִתְמַעְטָה, רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהְרִים. בְּהֵרֶת כְּגָרִיס לְכָל צַד, וּבָהּ מַחִיָּה אֶרְכָּה אוֹ עֲגוּלָה, רְבִתָּה מַחִיָּה - טְמֵאָה. נִתְמַעְטָה; רַבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים מְטַהְרִים, שְׁאֵין הַנֶּגַע פּוֹשֶׁה לְתוֹכָהּ. בְּהֵרֶת כְּגָרִיס וּמַחִיָּה כְּעַדְשָׁה מְקַפְּתָהּ, וּמִבְּחוּץ לְמַחִיָּה בְּהֵרֶת, וְהֵלְכָה לָהּ מַחִיָּה וְנַעֲשִׂית בְּהֵרֶת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם מִבְּפָנִים נִתְמַעַט - הַפְּנִימִית לְהַחֲלִיט וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה. מִבְּחוּץ - הַפְּנִימִית לְהַסְגִיר וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה. אָמַר רַבִּי

נַעֲשֶׂה שְׁחִין, וּמְשַׁנְעֵשֶׂה שְׁחִין נַעֲשֶׂה צְרָבְתָּ. עד שלא נַעֲשֶׂה מְכוּה, וּמְשַׁנְעֵשֶׂה מְכוּה נַעֲשֶׂה צְרָבְתָּ - טְהוּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: הוֹאֵל וּתְחַלְתּוּ וְסוֹפוֹ טָמֵא - טָמֵא. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: יִרְאֶה בַתְּחִלָּה:

ח. בְּהֵרֵת בְּעוֹבֵד כּוֹכְבִים עד שלא נַתְגַּיֵר נִסְמְכָה לָהּ בְּהֵרֵת אַחֲרַת, רֵאשׁוֹנָה אֵינָה זֹרְקֶת לְטָמֵא בְּשַׁעַר לֶבֶן וּבַפְּסִיּוֹן, וְאֵינוֹ מַעֲכָבֶת אֶת הַפְּרִיחָה. כַּחֲצֵי גְרִיס עד שלא נַתְגַּיֵר, וְכַחֲצֵי גְרִיס מִשְׁנַתְגַּיֵר - טְהוּר:

מִסְכַּת נְגַעִים פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. הַתּוֹלֵשׁ סִימְנֵי טָמְאָה מֵתוֹךְ נִגְעוֹ, בֵּין שְׁתַּלֵּשׁ כְּלוּ, וּבֵין שְׁתַּלֵּשׁ מִקְצָתוֹ, בֵּין עד שלא בָּא אֶצֶל הַכֹּהֵן, וּבֵין מִשְׁבָּא אֶצֶל הַכֹּהֵן, בֵּין מֵתוֹךְ הַחֲלֹט, וּבֵין מֵתוֹךְ הַסֹּגֵר, וּבֵין מֵתוֹךְ הַפְּטוּר - הֲרִי זֶה לּוֹקֵה אֶת הָאֲרַבְעִים:

ב. הַקּוֹרֵעַ נִגַע מֵתוֹךְ הַבְּגָד, וְהַקּוֹלֵף נִגַע מֵתוֹךְ הַבֵּית - הֲרִי זֶה לּוֹקֵה אֶת הָאֲרַבְעִים, שְׁנָאֵמַר (דְּבָרִים כד, ח): "הַשֶּׁמֶר בְּנִגַע הַצְּרִיעַת לְשִׁמּוֹר מָאֵד וְלַעֲשׂוֹת". אֲבָל נוֹשֵׂא הוּא בְּמוֹט על כְּתָפוֹ, וּבִסִּיב בְּרַגְלוֹ. וְאִם הִלְכוּ - הִלְכוּ:

ג. הִיּוּ בוֹ שְׁתֵּי שַׁעֲרוֹת, תֵּלֵשׁ אַחַת וְנִשְׂר אַחַת - טְהוּר. הִיּוּ בוֹ שְׁלֹשׁ תֵּלֵשׁ אַחַת וְנִשְׂרוֹ שְׁתֵּים - טְהוּר, שְׁתֵּים וְנִשְׂרָה אַחַת - טָמֵא. נִתְמַעְטָה בְּהֵרֵתוֹ מִכְּגָרִיס, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - טְהוּר. פְּרָחָה בְּכָלוֹ, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - טְהוּר:

ד. הִיְתָה בוֹ מַחֲזִיהַ כַּעֲדָשָׁה, כְּוָה חֲצִיָּה וְהִלֵּךְ חֲצִיָּה - טְהוּר. הִיְתָה יְתָרָה מִכַּעֲדָשָׁה, כְּוָה מוֹתֵר וְהִלֵּךְ מוֹתֵר - טָמֵא. נִתְמַעְטָה מִכְּגָרִיס - בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף טָמֵא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְּבָרִים אֹמְרִים? בְּזִמְן שַׁנְעֵשֶׂה מוֹתֵר זֶה בְּהֵרֵת, אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה מוֹתֵר זֶה שְׁחִין - טְהוּרָה, שְׁאִפְלוּ הִיָּה כְּסַלַּע וְנִסְמַךְ לָהּ שְׁחִין - טְהוּרָה. הַתְּחַלְתִּי מִבֵּיא לְהֵן רְאִיּוֹת, מִפְּנֵי מָה עד שלא בָּא אֶצֶל הַכֹּהֵן טְהוּר? לֹא מִפְּנֵי שְׁלֹא רָאָה הַכֹּהֵן סִימְנֵי טָמְאָה שָׁבוּ? אִף

תוֹךְ הַסֹּגֵר - טְהוּר, עד שִׁירְאָה הַכֹּהֵן סִימְנֵי טָמְאָה שָׁבוּ. אָמַרוּ לוֹ: יִפֶּה אֲמַרְתָּ:

ה. קִצְצָה מִתְּפֹנָן, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: מִשְׁיִילָד לוֹ נִגַע אַחַר וְיִטְהַר הֵימְנוּ, וְחֻכְמִים אֹמְרִים: מִשְׁתַּפְּרַח כְּכָלוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֻכְמִים על שְׁקִצְצָה וְנִקְצִץ עִמּוֹ בְּשׂוֹר חִי, שְׂאִין לְזֶה טְהוּרָה עוֹלָמִית, וְעַל שְׁקִצְצָה וְשִׁיר הֵימְנָה כָּל שְׁהוּא, שְׂאִם פְּרָחָה כְּכָלוֹ - שְׁהוּא טְהוּר. על מָה נִחְלְקוּ? על שְׁקִצְצָה מִכּוֹן, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אֵין לוֹ טְהוּרָה, עד שִׁיּוֹלָד לוֹ נִגַע אַחַר וְיִטְהַר הֵימְנָה, וְחֻכְמִים אֹמְרִים: פְּרָחָה בְּכָלוֹ טְהוּר:

ו. מִצְרֹעַ מִסְגֵּר - יִמּוֹל וּפְטוּר מִן הַקְּרָבָן. מַחֲלֹט - יִמּוֹל וְחַיִּב בְּקִרְבָּן. הִיְתָה בוֹ בְּהֵרֵת כְּגָרִיס, מִלְּ הֵימְנָה כַּחֲצֵי גְרִיס, וּבִסּוֹף שְׁבוּעַ נַעֲשֶׂה כְּסַלַּע - וְיִרְאֶה כַּתְּחִלָּה:

ז. בְּהֵרֵת כְּגָרִיס וּבָהּ מַחֲזִיהַ כַּעֲדָשָׁה, פְּרָחָה בְּכָלוֹ וְהִנִּיחָה הַמַּחֲזִיהַ בְּמִקּוּמָה - טָמֵא. חֲזוּרוֹ בוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים - טָמֵא עד שִׁתְּתַמְעֵט בְּהֵרֵת מִכְּגָרִיס. וְכַמָּה הִיא חֲזוּרַת רְאִשֵׁי אֲבָרִים? רַבִּי מֵאִיר אָמַר: כָּל שְׁהוּא. וְרַבִּי יוֹסִי אָמַר כַּעֲדָשָׁה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: וְכִי מִשּׁוֹם מַחֲזִיהַ הֵן מִטְּמֵאִין? וְהִלָּא אֵין הַמַּחֲזִיהַ מִטְּמֵא בְּרֵאשֵׁי אֲבָרִין! אֵלָּא גְזוּרַת מִלֵּךְ הִיא, אִפְלוּ בְּכָל שְׁהוּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכִי מִשּׁוֹם רְאִשֵׁי אֲבָרִין מִטְּמֵאִין? וְהִלָּא אִם חֲזוּרָה אֲמַצְעִיתוֹ טָמֵא! וְעוֹד, נִאָּמַר כָּאֵן "בְּשׂוֹר חִי", וְנִאָּמַר לְהֵלֵן "בְּשׂוֹר חִי", מָה בְּשׂוֹר חִי הָאֲמוֹר לְהֵלֵן כַּעֲדָשָׁה, אִף בְּשׂוֹר חִי הָאֲמוֹר כָּאֵן כַּעֲדָשָׁה:

ח. שַׁעַר לֶבֶן חֲזוּר אַחַר פְּרִיחַת הַחוּט מַחֲזִיהַ שַׁעַר לֶבֶן וְהַפְּסִיּוֹן, אוֹ אַחַר פְּרִיחַת הַסֹּגֵר, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: שַׁעַר לֶבֶן סִימְן טָמְאָה וְהַמַּחֲזִיהַ סִימְן טָמְאָה, מָה מַחֲזִיהַ חוּזוּרַת וּמְטַמֵּא - אִף שַׁעַר לֶבֶן חוּזוּר וּמְטַמֵּא. אָמַר לוֹ רַבִּי יַעֲקֹבֵא: אִם מַחֲזִיהַ חוּזוּרַת וּמְטַמֵּא שְׂכָן מְטַמֵּא בַתְּחִלָּה, תֵּאמַר בְּשַׁעַר לֶבֶן שְׂאִין מְטַמֵּא בַתְּחִלָּה? וְעוֹד, שְׁנָאֵמַר "בְּשׂוֹר" - בְּשׂוֹר חִי חֲזוּר טָמֵא, וְאֵין שַׁעַר לֶבֶן טָמֵא:

ט. פְּרָחָה בְּכָלוּ אֶבֶל לֹא בְּרֹאשׁ וּבִזְקָן, שְׁחִין וּמְכוּה קִדְח מוֹרְדִין, חֲזוֹר הֶרֶאשׁ וְזָקָן וּנְקָרְחוּ, הַשְּׁחִין וּמְכוּה וְקִדְח וְנַעֲשֶׂה צְרַבַת וְכו' - יֵרָאֵה בַתְּחִלָּה:

י. שְׁתֵּי בִּהְרוֹת, אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה, פְּרָחָה מִזּו לְזוּ, וּמִהֵן לְעוֹר הַבָּשָׂר - טְהוֹר. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: אִם מִתְּחִלָּה פְּרָחָה טְמֵאָה לְטְהוֹרָה - טְהוֹר. מִטְהוֹרָה לְטְמֵאָה - טְמֵא. הַבֵּא בְּכָלוּ לְכֵן וְבוּ מַחִיָּה עֲגֵלָה אוֹ אֲרָפָה - הָרִי זֶה יִסְגִּיר. חֲזוֹרוּ בּוּ רֹאשֵׁי אֲבָרִין - הָרִי זֶה כְּמוֹת שְׂהִיָּה, פְּרָחָה בְּמַקְצָתוֹ - טְמֵא. פְּרָחָה בְּכָלוּ וּבְמַחִיָּה - טְהוֹר:

יא. שְׁתֵּי בִּהְרוֹת, אַחַת מְסַגֶּרֶת וְאַחַת לְהַחֲלִיט, אַחַת מְסַגֶּרֶת וְאַחַת לְהַסְגִּיר, אַחַת מְסַגֶּרֶת וְאַחַת טְהוֹרָה, אַחַת לְהַחֲלִיט וְאַחַת לְהַסְגִּיר, אַחַת לְהַחֲלִיט וְאַחַת טְהוֹרָה, אַחַת לְהַסְגִּיר וְאַחַת טְהוֹרָה, וְאִינוּ יוֹדֵעַ אֵי זו רֵאשׁוֹנָה וְאֵי זו שְׁנִיָּה - טְהוֹר. שְׁנֵי בִּהְרוֹת, אַחַת מְחַלְטֶט וְאַחַת לְהַחֲלִיט, אַחַת מְחַלְטֶט וְאַחַת לְהַסְגִּיר, וְאַחַת מְסַגֶּרֶת אַחַת מְחַלְטֶט וְאַחַת טְהוֹרָה, וְאִינוּ יוֹדֵעַ אֵי זו רֵאשׁוֹנָה וְאֵי זו שְׁנִיָּה - טְמֵא:

יב. הַשְּׁחִין וְהַמְכוּה - שְׁנִיָּהֵן סִימָן אַחַד וְשְׁנִיָּהֵן טְמֵאָה אַחַת. לְמַה נַּחֲלִקוּ? שְׂאִין מְצַטְרָפִין זֶה עִם זֶה כְּפָצִי גְרִיס מִן הַשְּׁחִין, נַעֲשֶׂה מְכוּה - בְּטֵלָה מְכוּה אֶת הַשְּׁחִין. וְכָפִצִי גְרִיס מִן הַמְכוּה - אִין מְצַטְרָפִים זֶה עִם זֶה. שְׁחִין נַעֲשֶׂה מְכוּה - בְּטֵלָה מְכוּה אֶת הַשְּׁחִין. וּמְכוּה נַעֲשֶׂה שְׁחִין - בְּטֵל שְׁחִין אֶת הַמְכוּה. הָרִי הֵן לְפָנֶיךָ וְאִין יוֹדֵעַ אִם שְׁחִין וְאִם מְכוּה - טְהוֹר. 'הַשְּׁחִין, וְהַמְכוּה, וְהַנְּתַקִּין.' 'הַשְּׁחִין, וְהַמְכוּה, וְהַקְּרַחַת, וְהַגְּבַחַת.' 'הַשְּׁחִין, וְהַמְכוּה, וְעוֹר הַבָּשָׂר' - מְצַטְרָפִין זֶה עִם זֶה, וְאִין פּוֹשִׁין מִזֶּה לְזֶה. הַסְּגִירוּ בְּשְׁחִין אוֹ בְּמְכוּה, וּבְסוּף שְׁבוּעַ נַעֲשֶׂה עוֹר הַבָּשָׂר בְּעוֹר הַבָּשָׂר, וּבְסוּף שְׁבוּעַ נַעֲשֶׂה שְׁחִין וּמְכוּה - יֵרָאֵה בַתְּחִלָּה:

מְסַכַת נְגַעִים פְּרָק רְבִיעִי

א. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: שְׁעַר צֶהַב הָאָרֶץ - טְהוֹר, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהוּא מְצִיל מִיַּד שְׁעַר

צֶהַב דֵּק וְהַפְּסִיּוֹן. וְאִיזוּ שִׁיעוּרוֹ? רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הִטְמֵא בְּשַׁעַר לְכֵן - טְהוֹר בְּשַׁעַר צֶהַב. וְהִטְהוֹר בְּשַׁעַר לְכֵן - טְמֵא בְּשַׁעַר צֶהַב. הָיּוּ בּוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת צוּמַחֹת - הָרִי אֵלּוּ מְצִילוֹת: מְכַנְסוֹת וּמְפָזְרוֹת, מְבַצְרוֹת וְשְׂאִינָן מְבַצְרוֹת. אֶבֶל מְשִׁירַת - אִינְהָ מְצַלַת אֲלֵא אִם כֵּן הִיְתָה מְבַצְרָת. הָיּוּ בּוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, אַחַת צוּמַחַת וְאַחַת מְשִׁירַת - הָרִי אֵלּוּ מְצִילוֹת מְכַנְסוֹת וּמְפָזְרוֹת. הָיּוּ בּוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת - אַחַת צֶהַבָּה וְאַחַת מְשִׁירַת. נוֹלַד זוּג לְצֶהַבָּה - טְמֵא, לְצוּמַחַת אוֹ לְמְשִׁירַת - טְהוֹר, וְאִם מְגַלַּח אֶת הַנֶּתֶק, אֲפִלּוּ נֹזֵר - תְּגַלַּחְתּוּ בְּכָל אָדָם, וְתְּגַלַּחְתּוּ בְּכָל דְּבָר. הַסְּגִירוּ וְלֹא גִלְחוּ - הָרִי זֶה מְסַגֵּר:

ב. נֶתֶק וְחוּט יוֹצֵא הֵימְנוּ, שְׁנֵי נֶתֶקִין וְחוּט יוֹצֵא מִזֶּה לְזֶה, אִם יֵשׁ בּוּ רַחֵב שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת - זוֹקֵקִין לִיטְמֵא בְּשַׁעַר צֶהַב דֵּק, וְהַפְּסִיּוֹן לְהַצִּיל בְּצוּמַח, אֶבֶל בְּמְשִׁיר - אִינוּ מְצִיל עַד שִׁיְהֵא בּוּ רַחֵב כְּגָרִיס: רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כִּשְׁם שְׂאִינוּ מְצִיל בְּמְשִׁיר עַד שִׁיְהֵא בּוּ רַחֵב כְּגָרִיס, כִּךְ אִין זוֹקֵקִין לִיטְמֵא בְּשַׁעַר צֶהַב דֵּק וְהַפְּסִיּוֹן לְהַצִּיל בְּצוּמַח, עַד שִׁיְהֵא בּוּ רַחֵב כְּגָרִיס:

ג. נֶתֶק בַּתּוֹךְ נֶתֶק - מְסַגִּיר אֶת הַפְּנִימִי וּפּוֹטֵר אֶת הַחִיצוֹן, רַבִּי יְהוּדָה בֶּן נְקוּסָא אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן: כָּל נֶתֶק שֶׁהַחֲלִיט בְּשַׁעַר צֶהַב דֵּק וּבַפְּסִיּוֹן וְהִלְכוּ לְהֵן - אִינוּ עֲלוּל לְשִׁמֵשׁ טְמֵאָה עוֹלָמִית. נֶתֶק כְּגָרִיס בְּרֵאשׁוֹ אוּ בְּזַקְנוֹ - יִסְגִּיר. עֲמַד בּוּ שְׁבוּעַ אַחַד - נוֹתְנִין לוֹ שְׁבוּעַ שְׁנֵי, עֲמַד בּוּ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת - יִפְטֹר אַחַר הַפְּטוֹר. נוֹלַד בּוּ שְׁעַר צֶהַב דֵּק - טְמֵא. נוֹלַד לוֹ שְׁעַר שְׁחוֹר, אוֹ שְׁכַנְס שְׁעַר שְׁחוֹר מִן הַצַּד - טְהוֹר. הִלֵּךְ שְׁעַר שְׁחוֹר מִן הַנֶּתֶק, וְהִנִּיחַ שְׁעַר צֶהַב בְּמַקוֹמוֹ - טְהוֹר. וְלֹא עוֹד שֶׁהוּא טְהוֹר, אֲלֵא שֶׁמְצִיל מִיַּד שְׁעַר צֶהַב דֵּק וּפְסִיּוֹן הַבָּאִים אַחַר כֵּךְ:

ד. נֶתֶק כְּגָרִיס בְּרֵאשׁוֹ וּבְזַקְנוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוּ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, וְנוֹלַד לוֹ שְׁעַר צֶהַב דֵּק - טְמֵא, וְנוֹלַד לוֹ שְׁעַר שְׁחוֹר אוּ שְׁכַנְס שְׁחוֹר מִן הַצַּד - טְהוֹר. הִלֵּךְ שְׁעַר

שְׁחֹר מן הַנְּתַק, וְהַנִּיחַ שְׁעַר צָהָב בְּמִקְוָמוֹ - טְהוֹר. וְלֹא עוֹד שֶׁהוּא טְהוֹר, אֲלֵא שְׁמַצִּיל מִיַּד שְׁעַר צָהָב דַּק וּפְסִיּוֹן הַבָּאִים אַחַר כֶּף :

ה. נִתַּק כְּגָרִיס, בְּרֵאשׁוֹ וּבְזֻקְנוֹ, בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, כְּנִס שְׁעַר שְׁחֹר מִן הַצַּד - טְהוֹר. חֲזוֹר נִתַּק - טְמֵא מִשׁוֹם פְּסִיּוֹן. נִתַּק כְּגָרִיס, בְּרֵאשׁוֹ אוֹ בְּזֻקְנוֹ - יִסְגִּיר. נִתַּק רֵאשׁוֹ אוֹ זְקָנוֹ כְּלוּ, בֵּין מִתּוֹךְ הַחֶלֶט בֵּין מִתּוֹךְ הַהֶסְגֵר - טְהוֹר מִשׁוֹם פְּרִיחָה, וְאַחַר הַפְּטוֹר - טְמֵא מִשׁוֹם פְּסִיּוֹן. הַבָּא כְּלוּ נִתַּק בְּרֵאשׁוֹ אוֹ בְּזֻקְנוֹ - יִסְגִּיר. עֲמַד בּוֹ שְׁבוּעַ אֶחָד - נוֹתֵן לוֹ שְׁבוּעַ שְׁנִי. עֲמַד בּוֹ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת - יִפְטֹר. אַחַר הַפְּטוֹר נוֹלַד לוֹ שְׁעַר צָהָב דַּק - טְמֵא. נוֹלַד בּוֹ שְׁעַר שְׁחֹר, בֵּין בְּאֲמֻצֵּעַ וּבֵין מִן הַצַּד - טְהוֹר. הֵלֶךְ שְׁעַר שְׁחֹר וְהַנִּיחַ שְׁעַר צָהָב בְּמִקְוָמוֹ - טְהוֹר. וְלֹא עוֹד שְׁטְהוֹר, אֲלֵא שְׁמַצִּיל מִיַּד שְׁעַר צָהָב דַּק הַבָּא אַחַר כֶּף. הַבָּא כְּלוּ נִתַּק - יִסְגִּיר. בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי נוֹלַד לוֹ שְׁעַר צָהָב דַּק - טְמֵא. נוֹלַד לוֹ שְׁעַר שְׁחֹר, בֵּין מִן הָאֲמֻצֵּעַ וּבֵין מִן הַצַּד - טְהוֹר. הֵלֶךְ שְׁעַר שְׁחֹר וְהַנִּיחַ שְׁעַר צָהָב בְּמִקְוָמוֹ - טְהוֹר. וְלֹא עוֹד שֶׁהוּא טְהוֹר, אֲלֵא שְׁמַצִּיל מִיַּד שְׁעַר צָהָב דַּק :

ו. הַבָּא אַחַר הַנְּתַק, הַבָּא כְּלוּ נִתַּק - יִסְגִּיר, בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וּבְסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי נוֹלַד לוֹ שְׁעַר שְׁחֹר מִן הַצַּד - טְהוֹר. חֲזוֹר וְנִתַּק - טְמֵא מִשׁוֹם פְּסִיּוֹן. שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת צוּמְחֹת אוֹ מְשִׁירוֹת, אַחַת בְּרֵאשׁוֹ וְאַחַת בְּזֻקְנוֹ, וְכֵן שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת צָהָבוֹת אַחַת בְּרֵאשׁוֹ וְאַחַת בְּזֻקְנוֹ - אֵין מְצֻרְפוֹת :

ז. הַקְּרַחַת וְהַגְּבַחַת - שְׁתֵּי הֵן סִימָן אַחַת, וְשְׁתֵּי הֵן טְמָאָה אַחַת. וְלָמָּה נִחְלַקוּ? שְׂאִין מְצֻרְפוֹת זֶה עִם זֶה. וְאֵי זֶה הִיא קְרַחַת, וְאֵי זֶה הִיא גְּבַחַת? מִן הַקְּדָקוֹד וְשׁוֹפֵעַ לְאַחֲרָיו - זֶה הִיא קְרַחַת. מִן הַקְּדָקוֹד וְשׁוֹפֵעַ לְפָנָיו - זֶה הִיא גְּבַחַת. הַתְּלִישוֹת שְׁבָרֵאשׁ וְזֻקְנוֹ - הֵרִי הֵן כְּעוֹר בָּשָׂר לְכֹל דָּבָר :

ח. זְקָן הָאֵשֶׁה זְקָן הַסָּרִיס שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ שְׁעַר - הֵרִי הֵן כְּעוֹר הַבָּשָׂר לְכֹל דָּבָר. מִשֶּׁהֶעֱלוּ שְׁעַר - הֵרִי הֵן כְּזֻקְנוֹ לְכֹל דָּבָר :

ט. נִמְצְאָתָא אוֹמֵר: הֵרֵאשׁ מְטֵמֵא בְּחַמְשָׁה מִיָּנִי נְגָעִים, עַד שֶׁלֹּא הֶעֱלָה שְׁעַר - טְמֵא מִשׁוֹם עוֹר הַבָּשָׂר. הֶעֱלָה שְׁעַר וְנִתַּק - טְמֵא מִשׁוֹם נִתְקִין. נִקְרַח - טְמֵא מִשׁוֹם קְרַחַת. נַעֲשֶׂה שְׁחִין - טְמֵא מִשׁוֹם שְׁחִין. נַעֲשֶׂה מְכוּהָ - טְמֵא מִשׁוֹם מְכוּהָ. הַקְּרַחַת, וְהַגְּבַחַת, וְהַנְּתַקִּין, הַשְּׁחִין, וְהַמְכוּהָ, וְעוֹר הַבָּשָׂר - אֵין מְצֻרְפִין זֶה עִם זֶה, וְאֵין פּוֹשִׁין מִזֶּה לְזֶה. וְאֵיזָהוּ רֵאשׁוֹ וְאֵיזָהוּ זְקָנוֹ? מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לְחֵי וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא הֵרֵאשׁ. מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לְחֵי וְלִמְטָה - זֶה הוּא זְקָנוֹ. מִלְּפָנָיו מוֹתַח אֵת הַחוּט מֵאֲזֵן לְאֲזֵן, כֹּל שְׁמֵן הַחוּט וְלִמְעָלָה - הוּא הֵרֵאשׁ, מִן הַחוּט לְמִטָּה - זֶה הוּא הַזְּקָן. מֵאַחֲרָיו - מִפִּיקָא שֶׁל פֶּרֶקָא וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא הֵרֵאשׁ. מִפִּיקָא שֶׁל פֶּרֶקָא וְלִמְטָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מְגַדֵּל הַשְּׁעַר - הֵרִי הוּא כְּעוֹר הַבָּשָׂר לְכֹל דָּבָר. מִלְּפָנָיו, מִחֲלִיָּה שֶׁל גְּרַגְרַת וְלִמְעָלָה - זֶה הוּא זְקָנוֹ. מִחֲלִיָּה שֶׁל גְּרַגְרַת וְלִמְטָה, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מְגַדֵּל אֵת הַשְּׁעַר - הֵרִי הוּא כְּעוֹר הַבָּשָׂר לְכֹל דָּבָר. אֵלוֹ סִימָנֵי הֵרֵאשׁ לִיטְמָא בְּנִתְקִין, וּבְקְרַחַת וּבְגְּבַחַת מִשׁוֹם "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר רֵאשׁוֹ", אֲבָל עַל הַזְּקָן - אֵין חֵיב אֲלֵא עַל שְׁבֻלַת שֶׁל זְקָן בְּלִבָּד :

<p>16</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ה</p> <p>8</p>	<p>נץ החמה _____ 7:13 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:32 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:18 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:42 נ"ך: יחזקאל מו-מז תוספתא: אהלות טז</p>	<p>עלות השחר _____ 6:01 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:56 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:54 שקיעה _____ 4:30 בבלי: חולין יט ירושלמי: דמאי נט</p>
<p>17</p> <p>שני Monday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>	<p>נץ החמה _____ 7:14 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:19 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:42 נ"ך: יחזקאל מח - הושע א תוספתא: אהלות יז</p>	<p>עלות השחר _____ 6:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:55 שקיעה _____ 4:30 בבלי: חולין כ ירושלמי: דמאי ל</p>
<p>18</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>י</p> <p>10</p>	<p>הילולא דמוהר"ת</p> <p>Fast of 10th of Teves</p> <p>נץ החמה _____ 7:15 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:33 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:19 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:43 נ"ך: הושע ב-ג תוספתא: אהלות יח</p>	<p>עשרה בטבת</p> <p>עלות השחר _____ 6:03 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:55 שקיעה _____ 4:30 בבלי: חולין כא ירושלמי: דמאי לא</p>
<p>19</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יא</p> <p>11</p>	<p>נץ החמה _____ 7:15 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:20 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:43 נ"ך: הושע ד-ה תוספתא: נגעים א</p>	<p>עלות השחר _____ 6:03 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:56 שקיעה _____ 4:31 בבלי: חולין כב ירושלמי: דמאי לב</p>
<p>20</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יב</p> <p>12</p>	<p>נץ החמה _____ 7:16 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:34 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:20 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:44 נ"ך: הושע ו-ז תוספתא: נגעים ב</p>	<p>עלות השחר _____ 6:04 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:56 שקיעה _____ 4:31 בבלי: חולין כג ירושלמי: דמאי לג</p>
<p>21</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 4:14 הדלקת הנרות</p>	<p>יג</p> <p>13</p>	<p>נץ החמה _____ 7:16 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:35 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:21 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:44 נ"ך: הושע ח-ט תוספתא: נגעים ג</p>	<p>עלות השחר _____ 6:04 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:57 שקיעה _____ 4:32 בבלי: חולין כד ירושלמי: דמאי לד</p>
<p>22</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>זמן מוצש"ק 5:45 Shabbos Ends</p>	<p>יד</p> <p>14</p>	<p>נץ החמה _____ 7:17 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:35 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:21 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:45 נ"ך: הושע יא-יב תוספתא: נגעים ד</p>	<p>ויחי</p> <p>עלות השחר _____ 6:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:57 שקיעה _____ 4:32 בבלי: חולין כה ירושלמי: כלאים א</p>

ווען א מענטש איז מוציא זרע לבטלה, באשאפט ער מיט דעם קלפות וואס גייען אריין אין מענטשן וועלכע קריגן אויף אים און מאכן אים יסורים.

(ספר המדות אות נאוף סימן כ"ו)